

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΡΥΘΡΟΣ + ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1955

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
Τού, ὑπὸ τὴν Ὑψηλὴν Προστασίαν τῆς Α. Μ. τοῦ ΒΑΣΙΛΕΩΣ καὶ τὴν ἐπίτιμον
Προεδρίαν τῆς Α.Μ. τῆς ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Α'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924 — 1941

Β'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ 11ον

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1955 — ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 3

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Μακένζυ Κίγκ 3 (πρώην Λυκαβηττού) ΑΘΗΝΑΙ — Τηλέφ. 613-571

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΑΡΘΡ. 6 Α. Ν. 1091

Διεύθυνσις Περιοδικού: ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Δώρα 8^η Ἰστρία 22

Διεύθυνσις Τυπογραφείου: «ΦΑΡΟΣ» — Ἱερὰ Ὁδὸς 61

Τιμὴ Φύλλου Δρχ. 1,50 — Ἐτησίᾳ συνδρομὴ ἑσῶτ. Δρχ. 12, ἑξῶτ. 10 σελλίνια ἢ 2 δολλάρια

Συνδρομαὶ καὶ ἀντίτιμον περιοδικοῦ νὰ στέλλωνται μὲ ταχυδρομικὴ ἢ τραπεζικὴ ἐπιταγὴ ἀπὸ σὺν ὡπὼς

«Ἑλληνικὸν Ἑρυθρὸν Σταυρὸν Νεότητος», ὁδὸς Μακένζυ Κίγκ 3, Ἀθήνας

Ἡ Συντακτικὴ ἐπιτροπὴ ἀποφαινεται περὶ τῆς δημοσιεύσεως ἢ μὴ τῶν ἀποστέλλομένων χειρογράφων, τὰ ὁποῖα δημοσιεύονται ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΕΞΟΦΛΗΣΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Παρακαλοῦμεν θερμῶς τοὺς καθυστεροῦντας τὴν ἐξόφλησιν τῆς πρὸς
τὸ περιοδικὸν ὀφειλῆς των, ὅπως ἐπισπεύσουν ταύτην.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

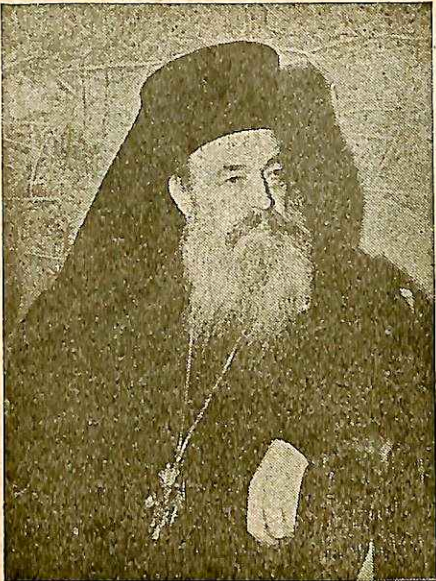
Μήνυμα Μ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν πρὸς τοὺς Ἑρυθροσταυρίτας, 6) Ὀνειρεμένη προσευχὴ (ποίημα) Κ. Παλαμά	1	Message by the Archbishop of Athens to the Greek Juniors, b) Prayer by C. Palamas	1
Αἱ Ἀρχαῖαι Ἀθηναὶ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, Γ. Ι. Κουρμούλης, 6) Ὕμνος τῆς Ἀθήνας (ποίημα) Κ. Παλαμά	2	Ancient Athens by G. I. Courmoulis, b) Song of Athens (poem) by C. Palamas	2
Στὸ δρόμο τῆς Βηθλεὲμ, Κ. Παπαπαναγιώτου, 6) Τὸ ἀστέρι τῶν Μάγων (ποίημα) Σ. Σκίπη	3	Towards Bethleem by K. Papapanagiotou, b) The Young Sergeant by E. Photiades, b) Prayer of the wounded (poem) by T. Moraitinis	3
Ὁ Μικρὸς Λοχίας, Ε. Φωτιάδης, 6) Ἡ προσευχὴ τοῦ πληγωμένου (ποίημα) Τ. Μωραϊτίνης	4	A. Kourtides by M. Nicolaidis	5
Ἀριστοτέλης Κουρτίδης, Μ. Νικολαΐδης	5	G. R. C. Movement	6
Ἀπὸ τὴν κίνησιν τοῦ Ε.Ε.Σ.	6	Kalimera by P. Kalonaros	7
Καλημέρα, Π. Καλονάρου	7	The rain by Ph. Karapiperis, b) Rain (poem) by S. Kotsarides	8
Ἡ Βροχὴ, Φ. Καραπιτέρη, 6) Ἡ Βροχὴ (ποίημα) Σ. Κωτσαρίδης	8	The young fir-tree by B.	9
Τὸ Ἑλατάκι, Β.	9	The origin of domestic animals by N. Demetrolalis	10
Ἡ Καταγωγὴ τῶν Κατοικιδίων ζώων, Ν. Δημητροκάλη	10	Acheloos by Gl. Protapapas	11
Ὁ Ἀχελῷος, Γλ. Πρωτοπαπᾶ	11	Activity in Pictures	12-13
Φωτογραφία δράσεως	12-13	Crystals by P. Grispos	14
Οἱ Κρύσταλλοι, Π. Γρίσπου	14	Food and Health by J. Venglides, b) Love Truth by D. Stamelos	15
Τροφή καὶ ὑγεία, Ι. Βαγκλίδης, 6) Ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν ἀλήθειαν, Δ. Σταμέλλου	15	Save money by M.	16
Ὁ δρόμος τῶν 5.000 μέτρων, Σπ. Αὐλωνίτη	17	The race of 5.000 m. by Sp. Avlonites	17
Ὑγιεινὴ τοῦ στόματος, Σπ. Σπεράντζα	18	Mouth hygiene by St. Sperantza	18
Πρῶτες δοῆσεις - δαβέες στὰ μάτια, 6) Στέφανος Κανελλῆς	19	First-aid - Eye injuries, b) Stephen Kanelis	19
Κίνησις Ε.Ε.Σ.Ν.	20	G. J. R. C. Movement	20
Δράσις ὁμάδων Ε.Ε.Σ.Ν.	21	Activity of groups	21
Μαθητικὴ συνεργασία	22-24	Pupil's contribution	22-24
Τὰ Κάλαντα τῶν Μικρῶν, ΑΝ. ΒΩ	25	Carols by AN. VO.	25
Ἐξώφυλλο: Ἡ Παναγία μὲ τὸ θεῖον Βρέφος, Δ. Θεοδοκοπούλου		Front-cover: Holy Virgin by Greco.	
Ἐσωτερικὴ ἐξώφυλλο: Κ. Κρυστάλλη, Ἅγια Νύχτα		Inside front-cover: Holy Night (poem) by K. Krystalis.	
Ὁπισθόφυλλο: «Εἰρήνη πᾶσι» στίχοι Α. Παπαδήμα Μουσικὴ: Ἀλ. Παναγιωτοπούλου		Back-cover: Peace be unto all men, by I. Papadimas. Music by Al. Panagiotopoulos.	

Κ. Κρυστάλλη

ΑΓΙΑ ΝΥΧΤΑ

Ξημέρωναν Χριστούγεννα. Οἱ ἐκκλησιᾶς σημαίνουν, κουνιούνται τὰ καμπαναριά, καὶ οἱ φωνές, ποὺ θγαίνου-
ν ἀπ' τὸ βαθὺ καὶ διόπλωτο κάθε καμπάνας στόμα
μοιάζουν χερουδικούς ψαλμούς, σὰν ἀπ' τὸ οὐράνιο δῶμα
χιλιάδες τὰ Χριστούγεννα τὰ τραγουδοῦν ἄγγελοι.

Καὶ κάθε ἀχτίδα ἀπὸ ψηλά, ποὺ κάθε ἀστέρι στέλλει,
μοιάζει ἀγγελικὴ ματιά. Ὁρσκειά! γλυκεῖα μάνα,
τί ὁμορφὴ δίνεις ἐσὺ λαλιὰ καὶ στὴν καμπάνα,
καὶ πόσο ἐκείνη ἡ λαλιὰ σαλεύει τὴν καρδιά μας!
Πόσες ἐκείνης ὁ σταυρὸς ἀπ' τὰ καμπαναριά μας,
στὴν ἀνηλιάδα χύνοντας τόσες χρυσές ἀχτίδες,
χύνει βαθιά μὲς στὴν ψυχὴ, γλυκιές, χρυσές ἐλπίδες!

Ὁ Μ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν
κ. κ. Σπυρίδων

ΜΗΝΥΜΑ

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Κ. Κ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ

Πρὸς τοὺς Ἑλληνας Ἑρυθροσταυρίτας

ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων

Εὐχαρίστως ἀνταποκρινόμενοι εἰς ἐκφρασθεῖσαν πρὸς ἡμᾶς εὐγενὴ ἐπι-
θυμίαν, ἐπικοινωνοῦμεν διὰ τοῦ «ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΝΕ-
ΟΤΗΤΟΣ» καὶ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν μεγάλων ἑορτῶν τῆς Γεννήσεως τοῦ Σωτή-
ρος, πρὸς τοὺς ἀγαπητοὺς Ἑλληνας Ἑρυθροσταυρίτας καὶ ἀναγνώστας τοῦ
περιοδικοῦ τούτου.

Τὸ ἔμβλημα τῆς Ὁργανώσεως καὶ τοῦ Περιοδικοῦ, ὁ Τίμιος Σταυρὸς
τοῦ Κυρίου, εἶναι τὸ σύμβολον, τὸ ὁποῖον ὑπενθυμίζει πάντοτε εἰς τοὺς νέ-
ους τὴν ἱερὰν ἔννοιαν τοῦ καθήκοντος, μάλιστα δὲ εἰς τὴν σύγχρονον ἀφορμήτως δικαιοκρατικὴν
ἐποχὴν.

Ὅταν οἱ περισσότεροὶ τῶν ἀνθρώπων ἐπαυσαν νὰ ἐνθυμῶνται τὸ καθήκον καὶ ἀσχολία των κατέστη
ἡ ἀξίωσις καὶ διεκδίκησις δικαιωμάτων, εἶναι παρήγορος ἡ διαπίστωσις, ὅτι οἱ Ἑρυθροσταυρίται ἔχουν
ἔμβλημά των τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος, ἐν τῷ συμβόλῳ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

Ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ἱεροῦ Συμβόλου εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ μεταξὺ λαῶν μὴ φίλα φρονούντων
πρὸς τὸν Χριστιανισμόν ἢ καὶ μὴ χριστιανικῶν φανερώνει τὴν κυριαρχίαν τοῦ Χριστιανικοῦ πνεύματος ἐπὶ
τῆς ἀνθρωπότητος, ἥτις ἀναγνωρίζει καὶ ὁμολογεῖ, ὅτι ἡ φιλάνθρωπία καὶ ἡ ἀγάπη εἶναι κήρυγμα τοῦ
Εὐαγγελίου.

Οἱ Ἑρυθροσταυρίται ἔργα καὶ λόγῳ εἶναι μικροὶ ἀπόστολοι τοῦ Εὐαγγελίου τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ
κήρυγματος τοῦ Σταυροῦ εἰς τὴν ζωὴν, προάγοντες διὰ τῆς συμβολῆς των τὴν ἐπικράτησιν τοῦ Χριστια-
νικοῦ Πνεύματος εἰς τὸν κόσμον. Ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν δύναται νὰ ἐπαναληφθοῦν δι' αὐτοὺς οἱ λόγοι
τοῦ Χριστοῦ. «Ὁράτε, μὴ καταφρονήσητε ἐνὸς τῶν μικρῶν τούτων».

Εὐχόμεθα οὕτω πάντες οἱ Ἑρυθροσταυρίται νὰ σκέπτονται περὶ ἑαυτῶν καὶ τοιοῦτον ὑψηλὸν φρό-
νημα νὰ ἔχουν περὶ τοῦ ἔργου των καὶ τῆς ἀποστολῆς των, εἰς ἔπαινον μὲν καὶ προκοπὴν ἐνὸς ἐκάστου
ἐξ αὐτῶν, εἰς προαγωγὴν δὲ καὶ ἐπικράτησιν τῶν ἀρχῶν τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ ἀρετῆς ἐν τῷ κό-
σμῳ, χάριν τῶν ὁποίων ἐνηθρώπησεν ὁ Θεός.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Νοεμβρίου 1955

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ 1.71082

ΗΜΕΡΟΜ 16-8-55

ΑΡΙΘ. 56199

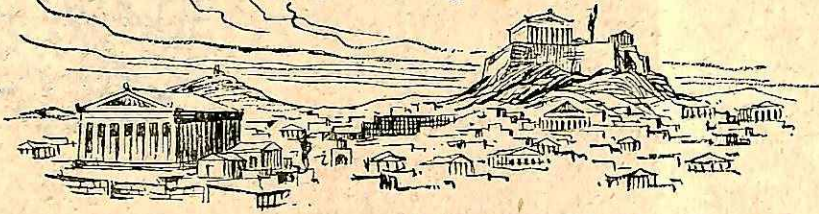
ΟΝΕΙΡΕΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Κωστή Παλαμά

Χριστέ μου, κράτα με μακριὰ ἀπ' τὶς κακίες τοῦ
κόσμου.
Στὴ Φάτνη Βρέφος, ὅσο ζῶ νὰ σὲ λατρεύω δός μου!
Κι ὅταν θὰ ρθῇ ἀπὸ Σὲ σταλτὸς ὁ Χάρος νὰ με πάρῃ,
κάμε σὰ βρέφος νὰ σταθῶ μπροστὰ στὴ θεία Σου
χάρη.

Χριστέ μου, δός μου στοὺς σεισμούς, στὶς τρικυμίες
τοῦ κόσμου
πάντα νὰ στέκω ἀτρένταχτος, καὶ νὰ εἶναι ὁ λογι-
σμός μου
τὸ φῶς ἀπὸ τὸ μυστικὸ ποὺ χύνονταν ἀστέρι,
ὅταν γιὰ Σὲ στὴ Βηθλεὲμ τοὺς Μάγους εἶχε φέρει.

ΑΙ ΑΡΧΑΙΑΙ ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ

Γ. Ι. ΚΟΥΡΜΟΥΛΗ, Καθηγητού Παν. 'Αθηνών

Αἱ ἀγναὶ Πιερίδες Μοῦσαι ἐφύ-
τευσαν εἰς τὴν ἱερὰν γῆν τῆς Ἀτ-
τικῆς τὴν ξανθὴν Ἀρμονίαν. Οἱ δὲ
εὐτυχεῖς Ἀθηναῖοι τῶν ἐνδόξων χρό-
νων ἐξωτερίκευαν εἰς ὅλας τὰς ἐκ-
δηλώσεις τῆς ζωῆς τὴν θεοφύτευτον
αὐτὴν ἀρμονίαν κατὰ τρόπον ἀπα-
ράμιλλον. Αἱ λέξεις ἀττικῆς
σμοδς καὶ ἀττικὸν πνεῦ-
μα κατήντησε νὰ σημαίνουν τὸν
κανόνα τῆς χάριτος, τῆς κομψότη-
τος καὶ τῆς γλαφυρότητος τῆς ἀν-
θρωπίνης ἐκφράσεως, τῆς ἀνθρωπί-
νης διανοίας καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου αἰ-
σθήματος.

Φαίνεται ὅτι διὰ τὴν εὐδοκίμησιν
καὶ ὑπεροχὴν τῶν Ἀθηναίων ἐβοή-
θησε σημαντικῶς τὸ φυσικὸν περι-
βάλλον. Ἐνα εὐκράες κλίμα ἐσκόρ-
πιζε τὴν ἠπιότητα εἰς ὅλας τὰς ἐπο-
χὰς τοῦ ἔτους. Κατὰ δὲ τὴν ἀνθηρὰν
ἐκφρασίν τοῦ Εὐριπίδου οἱ δλθιοὶ
κάτοικοι ἐκινούνο ἐντὸς λαμπροτά-
του αἰθέρος καὶ ἐνέμοντο τὴν κλεινο-
τάτην σοφίαν τῆς ἱερᾶς χώρας τῶν.
Τὸ κλίμα λοιπὸν ἐβοήθει εἰς τὴν αἰ-
θριότητα καὶ τὴν φεγγοβολίαν τοῦ
ἀττικοῦ πνεύματος.

Τὸ δὲ πτωχὸν καὶ ἀνυδρον καὶ
τραχύ ἀττικὸν ἔδαφος προσέφερε
μὲν τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τὸ ζῆν, ἄλ-
λὰ ἐπέβαλλε εἰς τοὺς Ἀθηναίους νὰ
εἶναι μετρημένοι καὶ λιτοδίαιτοι.
Τοὺς ἀττικούς ἀγρούς ἀπεκάλουν
κωμικῶς «δικαίους», διότι ἀ-
πέδιδον ὅσους περίπου καρποὺς ἐ-
δέχοντο κατὰ τὴν σποράν. Οἱ τρεφόμε-
νοι δὲ ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς αὐτοὺς
ἀγρούς Ἀθηναῖοι ἐδείκνυν με κρόμυ-
μα καὶ πράσα καὶ σκόροδα «χά-
πτοντες αὐράς, ἐλπίζοντες».

Κωστή Παλαμά

Ο ΥΜΝΟΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ἀθήνα χρυσοστέφανη καὶ τιμημένη χώρα
οἱ μεγαλόχαροι θεοὶ ἐπάνω σου ἀγρυπνοῦνε
καὶ φεύγουν ἀπὸ τὸν Ὀλυμπο γιὰ νὰ ξεκουραστοῦνε
στὴ γῇ σου τὴ βραχόσπαρτη. Γιατὶ ἐδῶ πέρα βρίσκουν
πῶς πῶς με τοὺς θεοὺς ὁ ἄνθρωπος ταιριάζει,
γιατὶ ἐδῶ πέρα ἡ προσευχὴ πῶς γκαρδικαῖα ἀνεβοαίνει,
ἀκούγεται γλυκύτερη τῶν ποιητῶν ἡ λύρα
καὶ τὶς εἰκόνες τῶν θεῶν σκαλίζουν οἱ τεχνῖτες
πλέον πιστὰ κ' ἀληθινὰ στὸ μάρμαρον ἐπάνω.

Ἐδῶ τὰ πάντα εὐγενικά, θεϊκὰ πλάσμενα πάντα!
Πέρα γυαλίζ' ἡ θάλασσα κι εἰν' ἀπλωτὴ σὰν κάμπος,
ἐδῶ κανεὶς ἴσκιος βαρὺς δὲν κάθεται στὰ μάτια
Κι ὁλόθαθος ὁ οὐρανὸς καὶ πλουμιστὸς τὰ δρόμια
πάντα στὰ μάτια εἶναι μπροστὰ πού τὸν ἀναζητᾶνε
πάντα. Ἐμορφάδ' ἀρχοντικὴ καὶ μουσικὰ χυμένη
πὺρ δὲ θαμπώνει τὴ ματιά, πὺρ τὴν ψυχὴ φτερώνει!
Ἡ ἀρμονία, νὰ τῆς χρυσῆς Παφίας ἡ θυγατέρα!
Ἡ ἀρμονία ξανθὴ ξανθὴ γεννήθηκ' ἐδῶ πέρα!

τῶν Ἑλλήνων. Τόσον πολὺ ὑπερέ-
βαλεν ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν τοὺς ἄλ-
λους ἀνθρώπους, ὥστε ὅπως λέγει ὁ
Ἰσοκράτης, «οἱ ταύτης μα-
θηταὶ τῶν ἄλλων διδά-
σκαλοι γεγόνασιν».

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀκμῆς,
ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας θρα-
δύτερον μέχρι καὶ τῶν Βυζαντινῶν
χρόνων, αἱ Ἀθῆναι ἦσαν τὸ πνευμα-
τικὸν κέντρον καὶ τὸ κοινὸν παιδευ-
τήριον συμπασης τῆς Ἑλλάδος. Κά-
θε Ἑλληνας, ὁ ὁποῖος ἐφιλοδόξει νὰ
ἀποκτήσῃ μίαν ἀνωτέραν μόρφωσιν
ἐπρεπε νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ σπουδᾷσῃ
εἰς τὰς Ἀθῆνας. Ἐπίσης αἱ Ἀθῆ-
ναι ἦσαν ἡ πρῶτεύουσα πόλις, τὴν
ὁποῖαν ὠφείλε νὰ ἐπισκεφθῇ κάθε
ἄνθρωπος τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου
καὶ νὰ θαυμάσῃ τὰ ἀξιοθέατά της.

Οἱ Ἀρχαῖοι Ἕλληνες ποιηταὶ καὶ
συγγραφεῖς ὕμνησαν ποικιλοτρόπως
καὶ ἐκόσμησαν με θαυμασίως προ-
σωπυμίας τὴν ἱερὰν αὐτὴν πόλιν τῆς
Παλλάδος Ἀθηνᾶς. Ἦτο, λέγουν, ἡ
λαμπροτάτη ἐξ ὅλων τῶν πόλεων
τὰς ὁποῖας ἀνέδειξε ὁ Ζεὺς. Εἰς
αὐτὴν καὶ μόνον ἡδύνατο κανεὶς νὰ
ἀνέυρῃ πᾶν ὅ,τι καλὸν καὶ λαμπρὸν
εἶχον νὰ ἐπιδείξουν ὅλοι μαζὶ αἱ ἄλ-
λαι Ἑλληνικαὶ πόλεις. Διὰ τὸν λό-
γον αὐτὸν ἐλέγετο ὅτι «ὁ ψομαὶ
ἐν Ἀθῆναις τὴν Ἑλλάδα».

Ἀπεκαλοῦντο ἐπίσης αἱ Ἀθῆναι
κοινὸν παιδευτήριον ὅλων τῶν ἀν-
θρώπων, παιδεύσεις τῆς Ἑλλάδος καὶ
πρυτανεῖον τῆς σοφίας. Ἦτο δὲ ἡ
πόλις αὐτὴ, κατὰ τοὺς ἀρχαίους
συγγραφεῖς, μουσεῖον τῆς Ἑλλάδος,
ἄστυ τῆς Ἑλλάδος, Ἑλλάς τῆς Ἑλ-
λάδος, κοινὴ ἑστία τῆς Ἑλλάδος. Ὅ-
τι εἶναι, λέγουν, διὰ τὸν ὀφθαλμὸν
ἡ κόρη ἢ διὰ τὴν ψυχὴν ὁ λογισμὸς
εἶναι καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα αἱ Ἀθῆ-
ναι.

Ὅταν ὁ μεγαλόστομος Πίνδαρος
ἀντίκρουσε τὰς Ἀθῆνας, ἐθαμβώθη
ἀπὸ τὸ μεγαλεῖον τῶν καὶ τὰς ὕ-
μνησε με ἀθανάτους στίχους εἰς τοὺς
ὁποῖους τὰς ἀποκαλεῖ «Ἑλλάδα
δοξασμένη» καὶ θεῖαν πόλιν:
«δαίμόνιον πτολίεθρον»!

ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΒΙΟΛΙΕΜ

Κ. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ, Γεν. Επιθεωρητοῦ Μ. Ε.

Ὁ δρόμος κάτω ἀπὸ τὴ μαγεία
τοῦ φεγγαριοῦ ἔμοιαζε σὰν ἀσημέ-
νιο φίδι. Παρ' ὅλο τὸ μεσοχείμωνο
ἡ νύχτα ἦταν γλυκεῖα καὶ μυρωμένη.
Ἐνα μυστήριο ξεχυνόταν ἀπὸ παν-
τοῦ. Πέρα ἐκεῖ στὸ βάθος τοῦ δρό-
μου φάνταζε σὰν βυθισμένη σὲ εἰ-
ρηνικὸν ὕπνο ἡ Ἐφροιά, ἡ
γόνιμη αὐτὴ πολιτεία, με τὴν τόσο
ἐνδοξὴ ἱστορία της. Ἐδῶ κι ἐκεῖ
στοὺς γειτονικοὺς ἀγρούς της κά-
ποιοι ποιμένες ἔκαιναν φωτιές. Κά-
τω ἀπὸ τὴν ἀνταύγειά τους ἐσάλει-
αν τὰ σχήματα τῶν ἡ-
μερῶν προβάτων, πού
βοσκοῦσαν. Στὰ πέτα-
λα τῶν ἀγριολούλουδων
εἶχαν ἀποκοιμηθῇ πάν-
συχες πολυχρωμες πε-
ταλοῦδες. Ὁνειρο ὁμορ-
φίᾳς φάνταζε σ' ἕνα
γαλίνιον ἀγκάλιασμα
τὸ γαλανὸ στερέωμα
καὶ ἡ σταχτιά γῆ.

Καὶ νά! ἐκεῖ στὴ
στροφὴ τοῦ δρόμου μιὰ
συννοεῖα ἀργοσαλεύει:
Τρεῖς ἄνδρες παράξενα
ντυμένοι ἐπάνω σὲ καμῆ-
λες καὶ ἄλλοι τρεῖς ξο-
πίσω τους ἀκόλουθοι.
Ἦταν οἱ βασιλιάδες τῆς
Ἀραβίας, τῆς Χαλδαίας
καὶ τῆς Περσίας: ὁ
Κάσπαρ, ὁ Μελιχιώρ
καὶ ὁ Βαλτάσαρ. Οἱ καμήλες
τοὺς ἦσαν φορτωμένες δῶρα. Μιλοῦ-
σαν ἥρεμα καὶ ἀπαλά.

— Κάσπαρ, ρώτησαν οἱ δυὸ ἄλ-
λοι βασιλιάδες, ἐσὺ πού ἔχεις με-
λετήσῃ τὴν Ἱερὴ Βίβλο τῶν Ἑβραί-
ων, λέγε μας τί ξέρεις γιὰ τὴν πολι-
τεία αὐτὴ σπὴν ὁποῖα μᾶς ὁδηγεῖ
τὸ ἄστρο;

— Ἡ πολιτεία αὐτὴ, ἄρχοντές
μου καὶ συνοδοιπόροι μου, λέγεται
Βηθλὲμ. Αὐτὸ σπὴ γλώσσα
τῶν Ἰουδαίων σημαίνει «ὁ ἱερός
ἄρτος». Παλαιότερα οἱ πρῶτοι
κάτοικοι τῆς φυλῆς τοῦ γιου τοῦ
Ἰακώβ, τοῦ λεοντόκαρδου Ἰούδα,
τὴν ἔλεγαν Ἐφροιά, δηλαδὴ
Ἐφροῖα. Ἡ Βηθλεὲμ εἶναι ἡ
ἐρη πόλις καὶ ἐνδοξη. Σ' αὐτὴν ἐδῶ
καὶ πάνω ἀπὸ χίλια χρόνια γεννήθη-
κε καὶ βασιλεύει ὁ γιὸς τοῦ Ἰεσ-

σαί, Δαυὶδ, ἕνας ἀπὸ τοὺς
ὠραίους καὶ τοὺς πῶς δυνατοὺς βα-
σιλεῖς τοῦ κόσμου. Ἦταν ὁ πῶς με-
γάλος ποιητὴς τῆς Ἀνατολῆς. Οἱ ἑ-
βραῖοι τὸν ἀπακαλοῦν προφητάνα-
κτα. Γιὸς τοῦ ἦταν ὁ πῶς σοφός
βασιλιάς τῆς Γῆς, ὁ Σολομὼν. Ὅλη
ἡ μαγικὴ σοφία μας σ' αὐτὸν στη-
ρίζεται. Τὰ βιβλία του, πού τάχε-
τε κι οἱ δυὸ καλὰ διαβάσει, ἔχουν
ὅλη τὴ σοφία καὶ τὴν πείρα τῶν αἰ-
ῶνων. Ἡ Βηθλεὲμ λοιπὸν ἦταν ἡ
πρῶτη τους κοιτίδα καὶ αὐτὴ ἔθρε-

Σ. Σκίπη

ΤΟ ΑΣΤΕΡΙ ΤΩΝ ΜΑΓΩΝ

Ἡ γέννησί σου τὸ ἅγιασε τὸ καθετὶ σπὴ φάτνη,
τ' ἄψυχα καὶ τὰ ζωντανά. Μουγκανιτὰ σκορπίζουν
τὰ βῶδια καὶ τ' ἀλόγατα μ' ἀγάπη χλιμιντρίζουν!..
Ἡ γέννησί σου τὸ ἅγιασε τὸ καθετὶ σπὴ φάτνη.

Καὶ τὸ ἄστρο, πού δὲ θὰ φανῇ ποτὲ στὸν κόσμο πιά,
ἀπὸ τοῦ Στερεώματος τ' ἀμέτρητα τὰ βάθη
ἦρθε κι ἀπὸ τὴ φάτνη σου, Χριστέ μου, ἐπάνω ἐστάθη,
τὸ Ἀστέρι, πού δὲ θὰ φανῇ ποτὲ στὸν κόσμο πιά.

Τὸ Ἀστέρι αὐτὸ πού ὁδήγησε τοὺς μάγους νὰ σὲ
δροῦνε,
κάθε πιστὸς με τῆς ψυχῆς τὰ μάτια τὸ θωρεῖ.
Τὸ Ἀστέρι αὐτὸ σπὴ φάτνη σου κι ἐμένα μ' ὁδηγεῖ,
τὸ Ἀστέρι αὐτὸ, πού ὁδήγησε τοὺς μάγους νὰ σὲ
δροῦνε.

ψε καὶ ἐφτέρωσε τὴ σπιθίζουσα νό-
ησί τους.

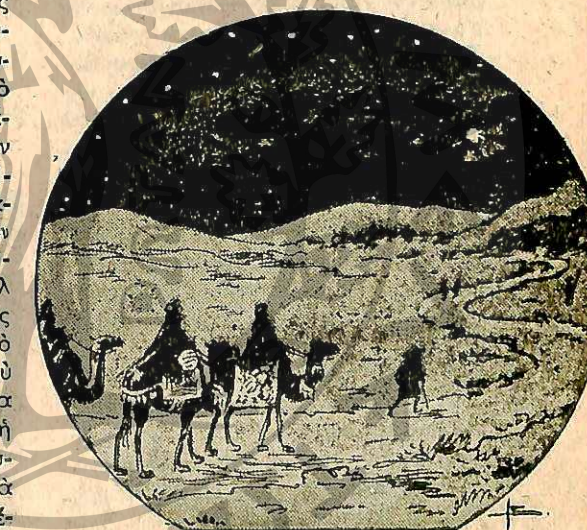
Στὴν ἀγία αὐτὴ πολιτεία, ἀδελ-
φοί μου Μάγοι, βρίσκεται ὁ τάφος
τῆς πολυκλαυτῆς Ραχήλ. Ἦταν θυ-
γατέρα τοῦ ἀρχόντα Λάδαν καὶ γυ-
ναῖκα τοῦ πατριάρχη Ἰακώβ, ἀπὸ
τὸν ὁποῖον ἀπέκτησε τὸν φημισμέ-
νο Ἰωσήφ, τὸν δευτέρου βασιλιά τῶν
Αἰγυπτίων. Ὅπως ἴσως ξέρετε ὁ Ἰω-
σήφ αὐτὸς ἔσωσε τοὺς ἑβραίους ἀ-
πὸ τὸ λιμὸ. Ἡ Ραχήλ πέθανε στὸν
τοκετὸ τοῦ δωδεκάτου γιου τοῦ Ἰα-
κώβ, τοῦ Βενιαμίν. Ἡ ἴδια ἡ Ραχήλ
ἀνέμασε ἔτσι, δηλαδὴ γιὸς τῆς
ὁδύνης της. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ, ἡ πῶς
σπουδαία τῆς ἐβραϊκῆς φυλῆς, πού
ἀγαπήθηκεν ὅσο ποτὲ ἄλλη γυναῖκα
ἀπὸ τὸν ἄνδρα της, θεωρεῖται ἡ
«πρῶτη» τῆς ἐβραϊκῆς φυ-
λῆς. Ἐκεῖ λοιπὸν σπὴν Ἐφροιά θὰ
ἰδῇτε μιὰ πανύψηλη στήλη, πού ἐ-
στησεν ὁ ἀπαρηγόρητος Πατρι-

άρχης ἐπάνω στὸ μνήμα της. Χι-
λιάδες χρόνια τώρα ὑψώνεται σὰν
σύμβολο στοργῆς καὶ θαυμασμοῦ
πρὸς τὴ γυναικεῖα τελειότητα, πρὸς
τὸ ἀρμονικὸ δηλαδὴ σύμπλεγμα
πλαστικοῦ κορμοῦ καὶ πανωραίας
ψυχῆς. Στὴ Βηθλεὲμ ἐγκαταστάθη-
κε καὶ ἡ πολυδοξαστὴ νύφη τῆς Νω-
εμίν, ἡ Μωαβίτιδα σταχυοσυλλέ-
κτρια Ραῦθ, τὴν ὁποῖα πῆρε γυναι-
κα τοῦ ὁ ἀρχὼν Βοόζ. Ἀπὸ τὸ ζεύ-
γος αὐτὸ γεννήθηκεν ὁ Ὠβὴδ, ἀπὸ
αὐτὸν ὁ Ἰεσσαὶ καὶ ἀπὸ ἐκεῖνον ὁ
βασιλεὺς Δαυὶδ, γιὰ τὸν ὁποῖον σὰς
μίλησα.

Κάτω ἐκεῖ πού πᾶμε τώρα θὰ ἀν-
τικρύσωμε τὸν ἥλιο τῆς ἀρετῆς με
μορφὴ βρέφους. Εἶναι ἡ πηγὴ τῆς
προσδοκίας ὅλων τῶν γενεῶν τῆς
γῆς. Τὸ ἀκατάλυτο
πνεῦμα ὅλων τῶν και-
ρῶν. Ἀπὸ σήμερα βα-
σιλιάδες μου, θὰ ἀλλά-
ξῃ ἡ ἱστορία τοῦ κό-
σμου. Τὸ ζοφερὸ σκοτά-
δι τῆς ἀπελπισίας τῶν
θνητῶν θὰ λάμψη ἀπὸ
τὴ θάλασσα τοῦ φωτὸς
τῶν αἰώνιων ἀληθειῶν
τὶς ὁποῖες θὰ κηρύξῃ τὸ
βρέφος, στὸ ὁποῖο πη-
γαίνομε. Ἡ γέφυρα, πού
ὁδηγοῦσεν ἀπὸ τὴν γῆν
εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ πού
χιλιάδες χρόνια τώρα
ἔχει γκρεμίσει ἡ ἀνθρώ-
πινη παρακοὴ εἰς τὸ θέ-
λημα τοῦ Θεοῦ, θὰ ξα-
ναστηθῇ ὑπερκαλλῇ
καὶ ἀφθαρτῇ. Ἀλλὰ
θαρρῶ πῶς φθάνομε ἄρ-

χοντές μου. Βλέπετε καλὰ τί εἶναι
κάτω ἀπὸ τ' ἄστρο;

(Συνέχεια εἰς τὴν σελ. 16)

Βλέπουμε ἕνα σπῆλαιο ταπεινὸ καὶ φτωχικόν.

Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ, Διευτ. τῆς Ἐθν. Βιβλιοθήκης

Εἶναι ἡλικίας δώδεκα ἕως δέκα τριῶν ἐτῶν. Κατάγεται ἀπὸ τὸ Φι-σκάρδον τῆς Κεφαλλήνιας. Τὸ ὄνομά του Γεράσιμος Ραφτόπουλος. Ὁ πα-τέρας του ἀρτοποιεῖ εἰς τὴν Ὑδρα. Ἡ μητέρα του μένει εἰς τὸν Πει-ραιᾶ. Αὐτὸς ὑπηρέτης καφενεῖου εἰς τὴν Πύλον. Καὶ ἐκεῖ τὸν ἤρε ἡ ἐπι-στράτευσις τοῦ 12.

Τὸ πολεμικὸ μένος, ὁ ἐθνικὸς ἐν-θουσιασμός, ποὺ κατέλαβε ὅλον τὸν κόσμον, ἠλεκτρίζει καὶ τὸν μικρὸν ὑπηρέτην. Ζητεῖ ἀμέσως ἀπὸ τὸν πάτρωνά του ὅσα χρήματα εἶχε νὰ λάβῃ καὶ τὴν ἐπομένην φθάνει εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ παρουσιάζεται εἰς τὸ στρατολογικὸν γραφεῖον διὰ νὰ καταταχθῇ ἐθελοντής.

Ἡ ἡλικία του ὅμως δὲν βοηθεῖ. Καὶ φεύγει ὁ μικρὸς ἀπὸ τὸ γρα-φεῖον λυπημένος, ἀλλ' ὅχι καὶ ἀπηλ-πισμένος: Διότι εἶχε ἀπόφασιν μὲ κάθε τρόπον νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὸν πόλεμον. Ὅλας του τὰς ὥρας ἐξε-ροστάλιαζε εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Λαρισαϊκοῦ, ὅπου ἐβλεπε τοὺς ἐπι-στράτους νὰ φεύγουν.

Ἐνα πρωὶ διαφεύγει τὴν πρα-σοχὴν τοῦ φρουροῦ, ἀναρριχᾶται καὶ κρύπτεται κάπου καὶ μαζί μὲ τὸν στρατὸν φθάνει εἰς τὴν Λάρισα. Ἐ-κεῖ ἡ ἐπιμονὴ του ζητᾷ. «Εἰμαι Ἑλ-ληνας — τοὺς εἶπε — καὶ θέλω νὰ πολεμήσω». Οἱ ἀξιωματικοὶ γελοῦν. Τέλος ὑποχωροῦν. Καὶ γίνεται δε-κτὸς εἰς τὸ 18ον σύνταγμα τῆς 6ης μεραρχίας ὡς «παιδὶ τοῦ συντάγ-ματος». Φορεῖ τὰ ρούχά του, πρὸς μεγάλην του λύπην, καὶ δὲν ἔχει καὶ ὄπλον, πρὸς ἀκόμη μεγαλύτεραν τοῦ στενοχωρίαν. Καὶ δι' αὐτὸ δὲν λεί-πει ἀπὸ τὰς μάχας. Αἱ σφαῖραι δὲν τὸν τρομάζουν. Ἐκτελεῖ βοηθητικὰς ὑπηρεσίας καὶ φαίνεται χρήσιμος εἰς ὅτι ἡμπορεῖ. Ὅλοι τὸν ἀγα-ποῦν καὶ τὸν θαυμάζουν καὶ μάλι-στα ὅταν τὸν βλέπουν εἰς τὴν πρῶ-την γραμμὴν.

Εἰς τὴν μάχην τῆς Ἐλασσόνης γίνεται κάτοχος τουρκικοῦ λαφύρου, ὀπλοῦ μαρτίι, μὲ τὸ ὅποιον λαμ-βάνει τὸ βάπτισμα τοῦ πυρός. Εἰς

Τ. Μωραϊτίνη
Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΟΥ ΠΛΗΓΩΜΕΝΟΥ

Σοῦ στέλνω μοσχολίβανο μὲ τ' ἀγεράκι τοῦ βουνοῦ
καὶ δέξου μιά παράκλησι κι ἀπ' τὰ δικά μου χεῖλια,
τώρα ποὺ ἡ νύχτα ἡ ξάστερη γλυκὸφωτα καντήλια
Σοῦ ἀνάβει τ' ἄστρα τοῦ Οὐρανοῦ.

Γλυκεῖα τοῦ κόσμου Δέσποινα, μιά χάρη θέλω νὰ μοῦ κάνης,
Τὸ χέρι μου νὰ γειάνης
τὸ χέρι ποὺ λαβώθηκε βαριά ἀπὸ τὸν ἐχθρό μου
καὶ σκλαδωμένο τώρα στέκει,
γιὰ νὰ μπορέσω γρήγορα νὰ ξανακάνω τὸ σταυρό μου,
νὰ ξαναπιάσω τὸ ντουφέκι!...

Δὲν εἶμαι ἐγὼ τὸ Ἄδικο, τὸ Δίκαιο εἰμ' ἐγώ.
Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ κατακτητὴς, ἐγὼ εἰμ' ἡ Ἑλλάδα,
κι ἔστησα ἐδῶ τὴ λόγχη μου, ἀλύγιστη λαμπάδα
τῇ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ,
νὰ πολεμᾷ μεσάνυχτα, ὦ Ἅγια Παρθένα,
γιὰ τὴν Πατρίδα ὀρθίος, γονατιστὸς γιὰ σένα!...

τὴν μάχην τοῦ Σαρανταπόρου ἡ ἀν-δρεία του τόσο ἐκτιμᾶται, ὥστε εἰς ἐνδειξὴν ἀναγνωρίσεως τῆς ἱκανό-τητός του θὰ λάβῃ ὄπλον μάλιγχερ καὶ θὰ γίνῃ δεκτὸς εἰς τὸ σύνταγμα ὡς τακτικός, πλέον, στρατιώτης. Καὶ ἐπὶ παρακολουθεῖ τὴν ὁρμὴν με-ραρχίαν εἰς ὅλην τὴν Μακεδονικὴν ἐκστρατεῖαν.

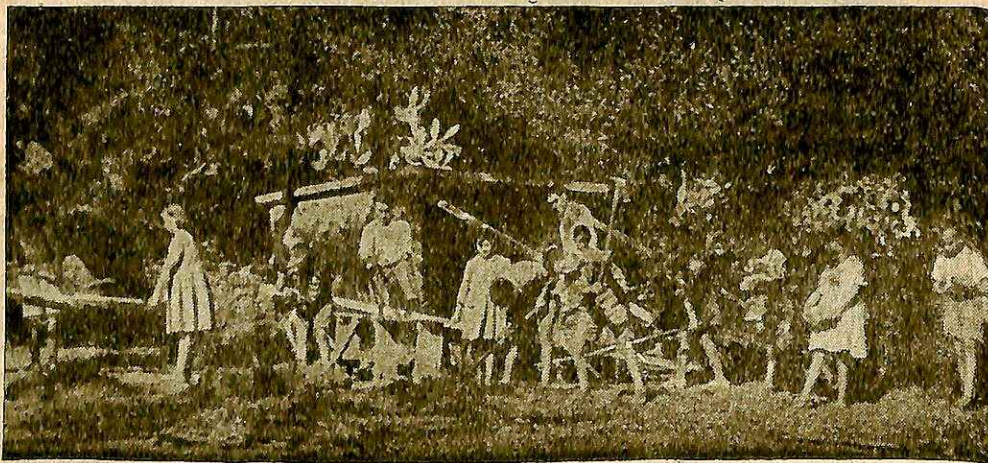
Εἰς τὸ Μπιζάνι ἀργότερα ἀνδρα-γαθεῖ καὶ προάγεται εἰς ὑποδεκα-νέα. Μετὰ τὴν κατάληψιν τῶν Ἰω-αννίνων τὸν σ'αναντῶμεν εἰς τὸν δεύ-τερον Βαλκανικὸν πόλεμον, — ἐ-ναντίον τῶν Βουλγάρων. Εἰς τὴν γιγαντομαχίαν τοῦ Κιλκίς εὐρίσκε-ται αἰχμάλωτος μεταξὺ πέντε Βουλ-γάρων. Καὶ θὰ ἐδοκίμαζε τὴν τύχην ὅλων τῶν συναδέλφων του, ἀν δὲν ἐ-πρόφθανε νὰ πετάξῃ τὸ ὄπλον του καὶ νὰ προσποιηθῇ τὸ ἄκακον ἀρνί-ον. Καὶ ἐνῶ οἱ Βούλγαροι ἡσυχολοῦ-ντὸ νὰ εὗρουν σχοινὶ νὰ τὸν δέσουν, αὐτὸς ἀρπάζει τὸ μάλιγχερ καὶ ρί-πτει νεκροὺς τοὺς τρεῖς. Οἱ δύο ἄλλοι σώζονται διὰ τῆς φυγῆς. Ἐ-τσι σώζεται καὶ ὁ ἴδιος, σώζει καὶ ἓνα εὐχώνον τραυματίαν. Καὶ μετὰ τὸ κατόρθωμα, ποὺ ἐπιστοποιήθη ἐπισήμως, προάγεται ὁ Ραφτόπου-λος εἰς δεκανέα.

Κατὰ τὴν φοβερὰν ἐφοδὸν εἰς τὸ ὕψωμα 1670 ὁρμᾷ καὶ αὐτὸς καὶ εὐρίσκεται μετὰ τῶν πρώτων πρὸ τῶν βουλγαρικῶν χαρακωμάτων. Καὶ θὰ ἐφονεύετο ἀπὸ Βούλγαρον ταγ-ματάρχην, ἀν δὲν ἐπρόφθανε νὰ τὸν λογχίσῃ. Ὁ μικρὸς τότε προάγεται εἰς λοχίαν καὶ γίνεται πρότασις παρασημοφορίας του.

Ἀλλὰ τί ἀπέγινεν ὁ «λοχίας»; Ζή; Ἐφονεύθη τυχὸν εἰς τοὺς ἔπει-τα ἐθνικοὺς μας ἀγῶνας; Οἱ μικροὶ Ἐρυθροσταυρίται ἄς προσπαθήσουν νὰ τὸ μάθουν. Καὶ ἄς τιμήσουν τὸν ἥρωα! Διότι ἐλάχιστα ἀνλόγια πα-ραδείγματα ἔχομεν εἰς ὅλην τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Παραπουγγίου Μεσσηνίας ἐργάζονται διὰ τὴν κα-τασκευὴν τῶν ἀφιδευτηρίων τοῦ Σχολείου των.

Juniors of Elementary School Parapoungion, Peloponnessus working for the reconstruction of their school.

Λογοτεχνία καὶ παιδὶ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ

Ο ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ

ΜΕΛΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

Ὁ Ἀριστοτέλης Κουρτίδης ἦταν συγχρόνως καὶ λογοτέχνης καὶ παι-δαγωγός. Ὅταν ἔγραφε λογοτεχνία, δὲν ἐλησιμονοῦσε τὸν παιδαγωγό. Καὶ ἔδιδε στὰ λογοτεχνικά του κεί-μενα οὐσιαστικὸ περιεχόμενο, ποὺ ἀνταποκρινόταν στὴν ἀνώτερη πνευ-ματικὴ καὶ πολιτιστικὴ ἀπαστολὴ τῆς λογοτεχνίας. Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἔ-γραφε παιδαγωγικά βιβλία καὶ με-λέτες, δὲν ἐλησιμονοῦσε τὸν λογο-τέχνη. Καὶ χάριζε στὰ κείμενα αὐτὰ ζωντανὸ καὶ δροσερὸ ὕφος, σαφή-νεια καὶ ἀκριβολογίαν ἐκφράσεως, ποιητικὴ ἑξαρσι καὶ χάρι.

Μὲ αὐτὰ τὰ ἐκλεκτὰ καὶ πλούσια ἐφόδια πνεύματος καὶ ψυχῆς καὶ μὲ αὐτὸν τὸν ἀρμονικὸ καὶ δημιουργικὸ συνδυασμὸ τους, ὁ Ἀριστοτέλης Κουρτίδης ἦταν προετοιμασμένος καὶ προσωρισμένος ἀπὸ τὸ πηγαῖο ταλέντο του καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιστημο-νικὴ του καλλιέργεια νὰ προσφέρῃ πολὺτιμη συμβολὴν στὴν παιδικὴ λο-γοτεχνία τοῦ τόπου μας. Καὶ τὴν ἐπρόσφερε.

Ἐπὶ δεκαπέντε ὁλόκληρα χρόνια ἦταν ἀρχισυντάκτης καὶ ἐμψυχωτὴς τοῦ λαμπροῦ περιοδικοῦ «Διάπλα-σις τῶν Παίδων». Μὲ τὰ θαυμάσια παιδικὰ διηγήματά του καὶ μὲ ὁ-πείρα ἄλλα ὠραιότατα καὶ καταλ-ληλότατα ἀναγνώσματα, ἐπροφώ-τησε καὶ ἐκαλλιέργησε τὴν ψυχὴ καὶ τὸ πνεῦμα τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλά-δος κατὰ τὸν καλύτερο καὶ ἀποδοτι-κώτερο τρόπο. Καὶ συγχρόνως ἔδω-σε στὸ περιοδικὸ ζωντάνια καὶ παλ-μό, καὶ τὸ βοήθησε ἀποτελεσματικὰ ν' ἀνταποκριθῇ ἄριστα στὸν μορφω-τικὸ καὶ ψυχολογικὸ σκοπὸ του.

Κατὰ τὸ ἴδιο διάστημα ἐπρόσ-φερε στὰ Ἑλληνόπουλα καὶ διάφο-

ρα σχολικὰ βιβλία, ποὺ, μαζί μὲ τὸν παιδαγωγικὸ τους χαρακτήρα, εἶχαν ἐπίσης θελκτικὸ καὶ ἐπαγωγικὸ πε-ριεχόμενο. Γι' αὐτὸ καὶ ἦταν πάντα ὄχι μόνο χρήσιμα καὶ ἐποικοδομητι-κά, ἀλλὰ καὶ εὐχάριστα καὶ ἀγα-πητὰ στὰ παιδιά.

Μὲ τὴν ἐμφυτὴ τρυφερότητά του, μὲ τὴν βαθεῖα γνώσιν, ποὺ εἶχε τῆς παιδικῆς ψυχῆς, μὲ τὴν παιδαγωγι-κὴ του μόρφωσιν καὶ πείρα καὶ μὲ τὶς λογοτεχνικὰς του ἀρετὰς, μπόρεσε νὰ γίνῃ ἓνας ἀπὸ τοὺς πρὸ εἰδικούς καὶ τοὺς πρὸ καλοὺς συγγραφεῖς γιὰ τὰ παιδιά καὶ ν' ἀπηχήσῃ γόνιμα καὶ δημιουργικὰ στὴν ψυχὴ τους καὶ στὴ σκέψιν τους.

Καὶ ὅταν λέμε «παιδιά», δὲν ἐν-νοοῦμε τὴ μικρότερη μόνο ἡλικία, ἀλλὰ ὅλη τὴν ἑκτασί τῆς νεανικῆς ζωῆς, ἀπὸ τὴν παιδικὴ ὡς τὴν ἐφηβικὴ, καὶ πρὸ πολλὴ ἀκόμα. Διότι ἡ παιδικὴ λογοτεχνία τοῦ Ἀριστο-τέλη Κουρτίδη εἶχε πνοὴ καὶ πλά-τος, ποὺ ἐκάλυπτε ἀνετα καὶ ἱκανο-ποιητικὰ τὶς ψυχικὰς ἀπαιτήσεις καὶ τὶς πνευματικὰς ἀνάγκας ὅλης τῆς Νεότητος.

Γι' αὐτὸ καὶ ὅταν ἀκόμα ἔγραφε διάφορα ἄλλα λογοτεχνικά ἔργα, ποὺ δὲν ἀπέδλεπαν ἀποκλειστικὰ στὸ παιδί, τὰ ἔργα αὐτὰ δὲν ἀπο-μακρύνονταν καὶ δὲν ἀποξενώνονταν ἀπ' αὐτό, δὲν ἐσπάζον τὸν δεσμὸ τους μ' αὐτό, ἀλλὰ ἀπεναντίας ἔμε-ναν πάντα κοντὰ του. Καὶ μὲ τὴν κα-θαρὴ τους ἐκφράσιν, τὸ δροσερὸ τους ὕφος, τὴ διαυγὴ τους σκέψιν καὶ τὸ οὐσιαστικὸ περιεχόμενό τους (ποὺ εἶναι καὶ τὰ βασικώτερα γνωρίσμα-τα τῆς ἀληθινῆς λογοτεχνίας) ἔμε-ναν πάντα γνώριμα, συγγενικά, οἰ-κεῖα καὶ ἀγαπητὰ στὴ Νεολαία.

Ἀλλὰ ὁ Ἀριστοτέλης Κουρτίδης ὡς ἐπιστήμων παιδαγωγός (ποὺ ἔ-καμε ἑοτίες καὶ ἀνώτερες φιλοσοφι-κὰς καὶ παιδαγωγικὰς σπουδὰς στὸ Ἑθνικὸ Πανεπιστήμιο τῶν Ἀθηνῶν καὶ στὸ Γερμανικὸ Πανεπιστήμιο τῆς Ἰένας) ἔγραψε καὶ ἀξιόλογα εἰδικὰ συγγράμματα καὶ μελέτες, ἔκαμε σειρὲς διαλέξεων μὲ θέματα ψυχολογικά, παιδαγωγικά καὶ αἰσθητικά, ἐδίδασκε ἀνλόγια μαθήματα στὸ Ἀρ-σάκειο καὶ στὸ Διδασκαλεῖο Πειραι-ῶς. Σὲ ὅλα αὐτὰ ὑπῆρχε πάντοτε, ὡς βαθύτερο κίνητρο καὶ ὡς ἐμψυ-

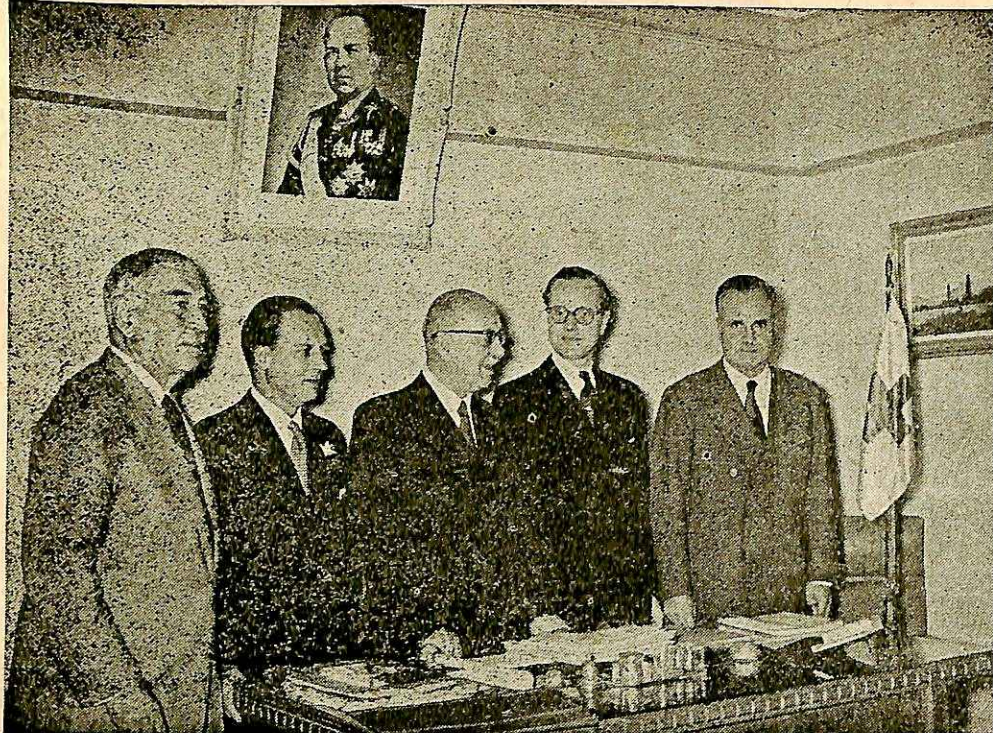

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ
1858 - 1928

χώτρια πνοή, ἡ ἴδια ἀγάπη καὶ στοργὴ γιὰ τὸ παιδί, ὁ ἴδιος ἐνθου-σιασμός γιὰ τὴν πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ του καλλιέργεια, ἡ ἴδια ὑψη-λὴ συνείσθησις τῆς εὐθύνης καὶ τῆς ἀπαστολῆς τοῦ Πνεύματος καὶ τῆς Τέχνης ἀπέναντι στὴ Νεολαία τοῦ Ἑθνους.

Καὶ τὰ ἐπρόσφερε ὅλα αὐτὰ μὲ πίστι καὶ ἀφοσίωσιν, μὲ ἐνθουσιασμό καὶ αὐταπάνησιν, σὲ ὅλη τὴ ζωὴ του. Εἶχε φθάσει στὰ ἐβδομήντα του χρόνια, καὶ ὅμως ἐξακολουθοῦσε πάντα νὰ ἐργάζεται, σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς πνευματικῆς του δημιουρ-γίας καὶ δράσεως. Ἐδίδασκε καὶ ἔ-γραφε συνεχῶς, ἀκούραστος πάντα ψυχικά καὶ ἀνεξάντλητος πνευματι-κά, προσφέροντας πρόθυμα τὴν τέ-χνην του καὶ τὴ σοφίαν του, τὸ τα-λέντο του καὶ τὸν στοχασμὸ του, τὴν καλαισθησίαν του καὶ τὴν κρίσιν του στὴν ὑπηρεσίαν τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ τῆς χώρας.

Μὲ κέντρο τῆς ὅλης λογοτεχνικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς του προσπάθειας τὸ Παιδί καὶ γενικώτερα τὴν Νεο-λαία, ἀκτινοβολοῦσε ἐπὶ πενήντα σχεδὸν χρόνια, σ' ὁλόκληρὴ τὴν πνευματικὴ ζωὴ τῆς χώρας. Ἐνα ἡ-πιο, ἀπαλὸ καὶ εὐγενικὸ φῶς Ἀγά-πης καὶ Γνώσεως, ποὺ εἰσχωροῦσε στὴν ψυχὴ καὶ ἐφώτιζε τὴ σκέψιν, καὶ ἐκαλλιεργοῦσε τὸν ἐσωτερικὸ ἀνθρω-πο. Καὶ ἀν' ὁ ἀπροσδόκητος θάνα-τος ἔκοψε ξαφνικὰ τὸ νῆμα τῆς γό-νιμης ζωῆς του στὰ ἐβδομήντα ἀ-κριβῶς χρόνια τῆς (γεννήθηκε στὴ Θράκη τὸ 1858 καὶ πέθανε στὴν Ἀ-θήνα τὸ 1928), ἡ ἀκτινοβολία τῆς πνευματικῆς του προσωπικότητος καὶ τοῦ ἔργου του ἐξακολουθεῖ, ὅ-σπερα ἀπὸ τόσα χρόνια, νὰ εἶναι ἀ-κόμη αἰσθητὴ στὴν πνευματικὴ μας ζωὴ. Διότι ἦσαν γνήσια, ἀγνή καὶ εἰλικρινῆ.

Εἰς τὴν φωτογραφίαν ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερὰ ὁ Σύμβουλος Ταμίας τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Λ. Ἀπεργίης, ὁ κ. Ντύμπек ἐκπρόσωπος τοῦ Σουηδικοῦ Ε.Ε.Σ., ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακόπουλος, ὁ κ. Thorell τοῦ Σ.Ε.Σ. καὶ ὁ Ἀρχιτέκτων κ. Α. Δραγούνης. In the photo from right to left Mr. L. Apergis RC Advisor and Treasurer, Mr. Dybeck Representative Swedish RC, Mr. C. Georgakopoulos, President GRC, Mr. S. Thorell Representative Swedish R.C. and Mr. Dragounis, Architect.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ ΤΟΥ Ε. Ε. Σ.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΣΟΥΗΔΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

Τὴν 20ην Ὀκτωβρίου ἀφίκοντο εἰς Ἀθήνας οἱ Σουηδοὶ κ. κ. S. Thorell καὶ S. Dybeck, ἐκπρόσωποι τοῦ Σουηδικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἐντεταλμένοι ὑπ' αὐτοῦ νὰ ἐπισκεφθοῦν τὰς δωρηθείσας εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐγκαταστάσεις καὶ νὰ παράσχουν πᾶσαν ἐνίσχυσιν διὰ τὴν καλλιτέραν λειτουργίαν ἢ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ὑπὸ κατασκευὴν εὐρισκομένων.

Ὡς εἶναι γνωστόν, ἡ Ἑλλάς ὀφείλει εἰς τὴν γενναιοδωρίαν τοῦ μὲν Σουηδικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τὸ ὑπὸ κατασκευὴν μέγα Γενικὸν Νοσοκομεῖον Ἀργοστολίου δυνάμει 120 κλινῶν, τὰ Νοσηλευτήρια Μύτικα Ἰθάκης, Σάμης, Ληξουρίου, Τζανάτων καὶ Ἀργοστολίου, δυνάμει 20 κλινῶν ἑκάστον, καὶ τὸ ἀποπερατούμενον ἐντὸς τῶν ἡμερῶν ὁμοίον πρὸς τ' ἀνωτέρω Νοσηλευτήριον Βόλου, ὡς καὶ κατὰ μέγα μέρος τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον Ζακύνθου τῆς δὲ Ὁργανώσεως RAEDD BARNEN τὰ Νοσοκομεῖα Παίδων Ἀργοστολίου Ζακύνθου, Θεσσαλονίκης καὶ Βόλου καὶ πλείστα Κέντρα διὰ παιδιὰ ἐγκατεστησάμενα εἰς τὴν Ἑλλάδα ὧστε ὡς πολυονίζεται ὁ ἡθελήσῃ αὕτης τῆς Σουηδίας, γενουμένη μέσω τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ Π.Ι.Κ.Π.

Α., ὑπερβαίνει κατ' ἀξίαν τὸ ποσὸν τοῦ 1.000.000 δολλαρίων.

Αἱ ἀνωτέρω Σουηδικαὶ προσωπικότητες ἐπεσκέφθησαν ἤδη τὸ Ἀργοστόλιον, τὴν Σάμην, τὸ Ληξούριον καὶ τὴν Ἰθάκην, ὡς καὶ τὴν Θεσσαλονίκην, Κοζάνην καὶ τὸν Βόλον καὶ συνειργάσθησαν ἐπανειλημμένως μετὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κωνστ. Γεωργακοπούλου, πρόκειται δὲ τὰ πορίσματα ἐκ τῆς ἐπισκέψεως τῶν καὶ τῶν ἐργασιῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι νὰ ὑποβάλουν εἰς τὸν Σουηδικὸν Ε. Σ. καὶ τὴν Ὁργάνωσιν Ρέντα Μπάρνεν, τῶν ὁποίων οἱ Πρόεδροι κ. Emil Sandstrom καὶ Κα Margit Levinson μετὰ τοῦ ἐνταῦθα πολυτίμου φίλου τῆς Ἑλλάδος Πρεσβευτοῦ τῆς Σουηδίας κ. Τ. Γκρένβαλ, εἶναι οἱ κύριοι συντελεσται τοῦ μεγαλειώδους τούτου ἔργου.

Εἰς τὸν κ. Thorell ἀπενεμήθη ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως ὁ Ταξιάρχης τοῦ Φοίνικος, ἀνάλογα δὲ παράσημα εἰς Μέλη τοῦ Συμβουλίου τοῦ Σουηδικοῦ Ε. Σ., ἅτινα εἰργάσθησαν ὑπὲρ τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν.

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΟΙΚΟΥ Ε.Ε.Σ. ΕΙΣ ΤΡΙΚΚΑΛΑ

Τὴν 30ην Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ., ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ νεοδημιουργηθέντος τοῦ Ε.Ε.Σ. Πρὸς

τοῦτο μετέβη εἰς Τρίκκαλα ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κωνσταντῖνος Γεωργακόπουλος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ συμβούλου τοῦ Ε.Ε.Σ. Στρατηγὸν κ. Παν. Σπηλιωτοπούλου καὶ τῆς Διευθυνούσης τὸ Σῶμα Ἑλληνίδων Ἀδελφῶν τοῦ Ε.Σ. κυρίας Μ. Ἐλευθερίου.

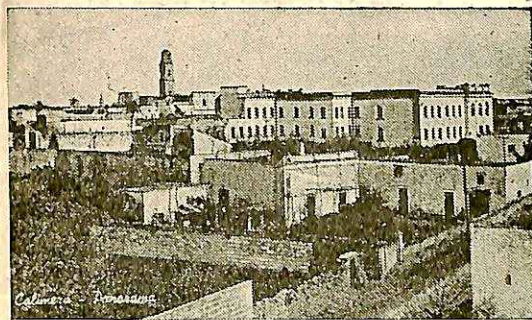
Ὁ νέος Οἶκος ἀνηγέρθη ἐπιμελείᾳ τοῦ Τμήματος Ε.Ε.Σ. Τρικκάλων, ἐπὶ οἰκοπέδῳ δωρηθέντος ὑπὸ τοῦ Δήμου Τρικκαίων καὶ διὰ χρηματικῆς ἀρωγῆς τοῦ Σουηδοῦ ἐργέτου κ. Bertiloren διαδιδασθείσης μέσω τοῦ ἐνταῦθα Πρεσβευτοῦ τῆς Σουηδίας κ. Τ. Γκρόνβαλ καὶ δι' οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐκ μέρους τοῦ Ε.Ε.Σ.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἐγκαίνιων ὁ κ. Κ. Γεωργακόπουλος ἀπένειμι τιμητικὰς διακρίσεις εἰς μέλη τοῦ Τμήματος Ε.Ε.Σ. Τρικκάλων διακριθέντα διὰ τὴν ὑπὲρ τῶν σκοπῶν τοῦ Ἐρ. Σταυροῦ δραστηριότητά των.

ΔΩΡΕΑ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Τὴν 2αν τρέχοντος, κατὰ τὴν διάρκειαν συντόμου τελετῆς, ἡ ὁποία ἔλαβε χώραν εἰς Πειραιᾶ, παρεδόθησαν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν ὑπὸ τοῦ Πλοίαρχου κ. Whitehurst. Κυβερνήτου τοῦ ἀμερικανικοῦ πολεμικοῦ Yellow Stone 750 πεοίπου χιλιόγραμμα ἱματισμοῦ. Τὰ δύο τρίτα τῆς παραδοθείσης ποσότητος προορίζονται διὰ τοὺς σεισμοπαθεῖς Βόλου, τὸ δὲ ὑπόλοιπον θὰ διανεμηθῇ ὑπὸ τοῦ Ε.Ε.Σ. εἰς ἀπόρους. Ὁ δωρηθεὶς ἱματισμὸς προέρχεται ἐκ μέρους τῶν Ἑλλήνων ὁμογενῶν τῆς πόλεως Νιούπορτ, οἱ ὅποιοι συνέλεξαν τὸν ἱματισμὸν διὰ νὰ ἐκφοδίσουν τὴν συμπαθειαν καὶ τὴν ἀλληλεγγύην των πρὸς τοὺς κατόικους τοῦ Βόλου.

Εἰς τὴν φωτογραφίαν ὁ Πλοίαρχος κ. Whitehurst (πρῶτος ἐκ δεξιῶν) παραδίδει εἰς τὸν ἐκπρόσωπον τοῦ Ε.Ε.Σ. Σύμβουλον κ. Κ. Μάσαν (δεύτερον ἐκ δεξιῶν) τὸν δωρηθέντα ἱματισμὸν. In the photo Captain Whitehurst (first from right) delivering to R.C. Advisor Mr. C. Matsas (second from right) the gifts.

Ἀποψὲς Καλημέρας

Ὅλοι γνωρίζομε ἀπὸ τὴν ἱστορίαν ὅτι ἡ Νότιος Ἰταλία ἦταν κατοικημένη ἀπὸ Ἕλληνας, ποὺ εἶχαν ἀποικίῃς με ἀκμὴ μεγάλη ὅπως ἡ Μεσσηνία, οἱ Συρακοῦσες, τὸ Ρήγιον καὶ τόσες ἄλλες καὶ ὅτι ἐκεῖ ἦταν ἡ «Μεγάλη Ἑλλάς» ἀπὸ παναρχαίους χρόνους. Ἀλλὰ ποῖος θὰ πίστευε ὅτι καὶ σήμερα ἀκόμη ὑπάρχει Ἑλληνισμὸς ἐκεῖ; Ὑπάρχουν δηλαδὴ περιοχὲς ὁλόκληρες ἀπὸ 40 καὶ πλέον χιλιάδες πληθυσμό, ποὺ μιλοῦν καὶ τώρα τὴ γλῶσσά μας καὶ ἔχουν συνείδησι ὅτι εἶναι Ἕλληνες. Οἱ Ἑλληνόγλωσσοι αὐτοὶ πληθυσμοὶ θρῖσκονται σήμερα σὲ δύο περιοχὲς τῆς Μεσημβρινῆς Ἰταλίας. Ἡ μὴ εἶναι στὴν Καλαβρία, ἀπέναντι στὸ στενὸ τῆς Σικελίας, ἐκεῖ ποὺ πέρασεν ὁ Ὀδυσσεὺς κ' ἐγλύτῳσεν ἀπὸ τὴν Σειρήνες, καὶ ἡ ἄλλη περιοχή βρίσκεται λίγο νοτιώτερα ἀπὸ τὸ Μπρίντζι, τὸ γνωστὸ λιμάνι, ποὺ πιάνουν τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα, φεύγοντας ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ, μέσω Κερκύρας.

Ὅλα αὐτὰ τὰ μέρη καὶ τῶν δύο περιοχῶν τοῦ σημερινοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἰταλίας εἶχα τὴν εὐτυχίαν νὰ τὰ ἐπισκεφθῶ τὸν περασμένο καλοκαίρι καὶ τώρα θὰ σᾶς δώσω τὰς ἐμπυλώσεις μου ἀπὸ ἑνα χωριὸ, ποὺ ἔχει πάρει τ' ὄνομά του ἀπὸ τὴν καθημερινὴ εὐχή, ποὺ λέμε ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες κάθε πρωΐ.

Καλημέρα λέγεται τὸ χωριὸ αὐτὸ καὶ οἱ κάτοικοί του λένε κι αὐτοὶ κάθε πρωΐ τὴν ἴδια εὐχή: Καλημέρα, γιὰτὶ κι αὐτοὶ μιλοῦν Ἑλληνικά, ὅπως καὶ σὲ ἄλλα 7 γύρω χωριά, ἡ μᾶλλον κομποτόλεις διότι στὴν πραγματικότητα ἡ Καλημέρα ἔχει 6 χιλιάδες κατοίκους καὶ τ' ἄλλα ἐπίσης ἔχουν ἀπὸ 5—7 χιλιάδες. Οἱ γύρω Ἰταλοὶ ὀνομάζουν τὴν περιοχή τῆς Καλημέρας, «Σαλεντινὴ Ἑλλάς» (Γκρέτσινα Σαλεντινίνα) ποὺ ἡ ἑκτασίς της φθάνει ἕως τὸ λιμάνι τοῦ Ὀτράντο, δηλαδὴ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Ὑδρόντος.

Ὑστερα ἀπὸ ἕνα θαυμστὸ ταξί-

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΚΑΛΗΜΕΡΑ

ΕΝΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΙΟ ΣΤΗ ΝΟΤΙΟ ΙΤΑΛΙΑ

ΠΕΤΡΟΥ Π. ΚΑΛΟΝΑΡΟΥ

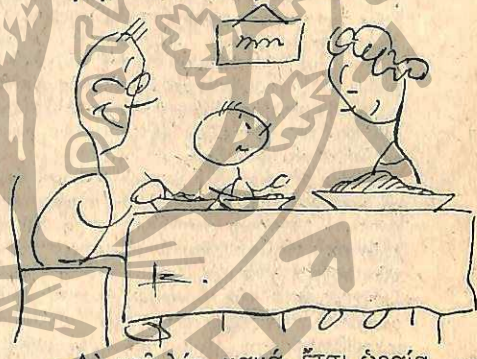
δι ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ, φθάνομε μέσα σὲ 30 ὥρες στὸ Μπρίντζι, ὅπου εὐθὺς ἀμέσως μιὰ συγκινητικὴ ἔκπληξις μᾶς περιμένει. Τὴν ἡμέρα ἐκείνη μετεφέροντο ἀπὸ τὸ Ρίμινι τὰ ἱερά ὅσα τῶν Ἑλλήνων ἡρώων μας, ποὺ εἶχαν βρεῖ ἐνδοξο θάνατο κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ἐναντίον τῶν Γερμανῶν ἐκεῖ, πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἰταλίας καὶ ὅπου ἔλαβε μέρος ἡ ἐνδοξὸς Ἑλληνικὴ ταξιαρχία μας (8—22 Σεπτεμβρίου 1944), ἡ ὁποία καὶ ἐκυρίευσε τότε τὸ Ρίμινι. Ἐκεῖ βρήκα τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωρί-

σοι: «Καλὴ νύφτα σ' ἀφίνω καὶ πάω»... μὰ δὲν μπόρεσα νὰ τὴν συγκρατήσω, γιὰτὶ ἡ παρέα τῶν νεαρῶν τραγουδιστῶν μᾶς ἀπεχαιρέτησε φεύγοντας με μίαν δική της ἐπιφώνησι: «Καλὴ νύφτα - καλὸ φᾶν - καλὸν ὕπνο!»

Ἔτσι οἱ συνοδοὶ μου με πῆραν κι αὐτοὶ μαζί τους κι ἕνας ἀπ' ὅλους θέλησε νὰ με φιλοξενήσῃ τὴν πρώτη ἐκείνη νύχτα σὲ σπῆτι τοῦ ὅπου μοῦ ἔκαμε καὶ τὸ τραπέζι. Πρὶν ν' ἀρχίσουμε τὸ φαγητὸ θέλησε, νὰ μοῦ κάμῃ ἐπίδειξι τῶν ἑλληνικῶν τοῦ γνωσέων λέγοντας τὸ «Πάτερ ἡμῶν» στὴν ἑλληνοσαλεντινὴ διάλεκτο.

Ὁ καλὸς αὐτὸς ἄνθρωπος δὲν ἦταν γραμματισμένος. Ἦταν ἕνας ἀπλοϊκὸς γεωργός, ὅπως οἱ περισσότεροι χωρικοὶ τῆς Καλημέρας. Καὶ τὴν ἑλληνικὴν τὴν πρῶτῃ, πρὶν ἀποχαιρετισθοῦμε μοῦ ἔγραψε στὸ σημειωματάριό μου ἑλληνικά, ἀλλὰ με ἰταλικά γράμματα, αὐτὰ τὰ λόγια: «Σήμερι εἶχα χαρὰ μεγάλη σπῆτι μου, ποὺ ἦρθε ἕνας ἀδερφὸς μου Γρῆκο ἀπὸ Ἑλλάδα. Γράφω τοῦτα τὰ λόγια γιὰ νὰ με κρατήσῃ πάντα στὸ νοῦ καὶ νὰ θυμίζεται τὴν Καλημέρα, Μιχαὴλς Τομάζης». Ἔτσι τὸν ἀπεχαιρέτησα φιλώντας τὸν ἀδελφικά κι ἔφυγα γιὰ τ' ἄλλα χωριά τῆς Σαλεντινῆς Ἑλλάδος.

Ἐνθουσιασμένος ἀπ' τὴ γέμισι τοῦ γὰ σου.

—Δὲ μοῦ λές, μαμά, ἔτσι ὡραία εἶναι καὶ ἡ γέμισι... τοῦ φεγγαριοῦ; (ὑπὸ Α. Β.)

σω μερικοὺς ἀπὸ τοὺς ἑλληνόγλωσσους αὐτοὺς τῆς Σαλεντινῆς, ποὺ εἶχαν ἔλθει καὶ αὐτοὶ γιὰ νὰ παραστοῦν εἰς τὴν πομπὴ τῆς μεταφορᾶς καὶ μαζί τους φθάσαμε με τὸ τραῖνο στὴν Καλημέρα, ποὺ ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἔπλεε μέσα στὰ φῶτα, διότι γιόρταζαν τὸ Δεκαπενταύγουστο. Οἱ συνοδοὶ μου φρόντισαν νὰ εἰδοποιήσουν μερικοὺς ἀπ' τοὺς φίλους τους καὶ σὲ λίγα λεπτὰ ἑκατοντάδες ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, μᾶς περικύκλωσαν στὸ Καφενεῖο τῆς κεντρικῆς πλατείας, μαθαίνοντας πὼς εἰμαι Καθηγητὴς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ γνωρίσω τὸν τόπο τους.

—Καλησπέρα Προφессορε, Γρῆκο ἀπὸ Ἑλλάδα! Καλωσήρθε στὸ χωριὸ μας. Κι ἐμεῖς Γρῆκοι εἰμεσθα καὶ σᾶς ἀγαπούμε.

Δὲν με ἀφίνω ἤσυχο, θέλοντας νὰ μάθουν πὼς τὸ λέμε ἑλληνικά τοῦτο ἢ ἐκεῖνο.

Σὲ λίγο μιὰ παρέα ἀπὸ νεαροὺς ἀρχίζει νὰ τραγουδᾷ με ἀρμόνικα καὶ με κιθάρα ἕνα παλὸ ἑλληνικὸ τοπικὸ τραγοῦδι «Ἐν γλυκεῖα τούτῃ ἡ νύχτα κι' ἐν ὥρῃ».

Τὸ τραγοῦδι αὐτὸ τελειώνει με μιὰ στροφή ρομαντικὴ, ποὺ ἀρχίζει ἔ-

ή βροχή

ΦΩΤ. Π. ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗ, 'Υψηλ. Παν. 'Αθηνών

Τόν περασμένο 'Οκτώβριον συνετάραξε τὸ πανελλήνιον ἡ μεγάλη θεομηνία τῶν πλημμυρῶν, πού ἦταν πραγματικά τραγική γιὰ τὴν περιοχή τῶν 'Αθηνῶν καὶ ἰδιαίτερα τοῦ 'Βόλου ὅπου ἐκτός ἀπὸ τὶς ὑλικὲς ζημιὲς θρηήσαμε καὶ ἀνθρώπινα θύματα. Γιὰ τὴ βασικὴ αἰτία αὐτῶν τῶν καταστροφῶν, τὴ βροχή, θὰ ἐνδιέφερε ἀσφαλῶς τοὺς ἀναγνώστas νὰ γραφοῦν λίγα λόγια.

Ἡ βροχή, πού μαζί με τὸ χιόνι καὶ τὸ χαλάζι, ἀποτελοῦν τὸν λεγόμενον «αὐετόν», εἶναι μετὰ τὴν θερμοκρασία τοῦ ἀέρος τὸ σπουδαιότερο κλιματικὸ στοιχεῖο καὶ ἔχει ἄμεση σχέση με αὐτὴ τὴν ὑπαρξὶ τοῦ ζωικοῦ καὶ τοῦ φυτικού βασιλείου. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ θεωρηθῇ περιέργο, ἀν σημειωθῇ ὅτι αἱ βροχομετρικαὶ παρατηρήσεις εἶναι αἱ ἀρχαιότεραι παρατηρήσεις ὄλων τῶν κλιματικῶν στοιχείων, ἀφοῦ ὑπάρχουν στὰς 'Ινδίας τέτοιες παρατηρήσεις ἀπὸ τὸν τέταρτον π. Χ. αἰῶνα.

Ὅπως εἶναι γνωστὸν, οἱ ὕδατμοί, πού εἰσέρχονται στὴν ἀτμόσφαιρα ἀπὸ τὴν ἐξάτμιση τῶν ὁδῶν καὶ ἐπιφανειῶν, δημιουργοῦν τὰ νέφη, ἀπὸ τὰ ὅποια τὰ μὲν ἀνώτερα ἀποτελοῦνται ἀπὸ μικρὰ κοκκία πάγου, τοὺς παγοκρυστάλλους, τὰ δὲ κατώτερα ἀπὸ μικροσκοπικὲς σταγόνες νεροῦ, τὰ ὑδροσταγονίδια. 'Εὰν τὰ ὑδροσταγονίδια αὐτὰ ἀρχίσουν, ὅπως συνήθως συμβαίνει, νὰ πίπτουν, ἐξατμίζονται κατὰ τὴ διαδρομὴ τους καὶ δὲν φθάνουν στὸ ἔδαφος. Εἶναι ὁμῶς δυνατόν νὰ ἐνωθοῦν αὐτὰ τὸ ἓνα με τὸ ἄλλο καὶ νὰ σχηματισθοῦν ἔτσι μεγάλες ὑδροσταγόνες πού λόγω τοῦ βάρους τῶν δὲν μποροῦν νὰ συγκρατηθοῦν στὸν ἀέρα καὶ πίπτουν στὸ ἔδαφος ὡς βροχή. Μία τέτοια σταγὸνα βροχῆς μπορεῖ νὰ περιέχῃ ὀκτὼ καὶ παραπάνω ἑκατομμύρια νεφικῶν ὑδροσταγονιδίων, ἐνῶ ἡ διάμετρος τῆς ξεπερνᾷ πολλές φορές τὰ τρία χιλιοστάμετρα καὶ μπορεῖ νὰ φθάσῃ τὰ πέντε σὲ ἐξαιρετικὲς περιπτώσεις καταιγίδων.

Ὅλα τὰ νέφη δὲν ἀναλύονται σὲ βροχή καὶ τοῦτο γιὰτὶ δὲν ὑπάρχουν πάντοτε οἱ εὐνοϊκὲς συνθήκες, πού συντελοῦν στὸ νὰ ἐνωθοῦν τὰ ὑδροσταγονίδια τῶν νεφῶν γιὰ νὰ ἀποτελέσουν τὶς ὑδροσταγόνες τῆς βροχῆς. Γιὰ τὸ σχηματισμὸ τῶν βροχοσταγόνων εἶναι ἀπαραίτητοι καὶ οἱ λεγόμενοι «πυρῆνες συμπυκνώσεως» πού εἶναι κυρίως ὑγροσκοπικὰ μόρια θαλασσίου ἡ αλάτος, ἡ καπνοῦ καὶ ἐπίσης μεγάλα «κόντσα» πού ὑπάρχουν στὰ ἀνώτερα στρώματα

τῆς ἀτμόσφαιρας λόγω ἐπιδράσεως ὑπεριώδους φωτὸς ἐπὶ τῶν μορίων τῶν ἀτμοσφαιρικῶν ἀερίων.

Οἱ βροχές, ἀνάλογα με τὴν αἰτία, πού τὶς προκαλεῖ, διακρίνονται εἰς ὁρογραφικὰς, κυκλωνικὰς καὶ βροχὰς ἐξ ἀνωδικοῦς μετεωροῦς. Τόσο οἱ ὁρογραφικὲς ὅσον καὶ οἱ κυκλωνικὲς εἶναι μάλλον χειμερινὲς καὶ πολὺ ἔμμενες βροχές, ἐνῶ ἡ ἀνωδικὴ μορφή περιλαμβάνει

Σ. Γ. Κωσταρίδη
ΨΙΛΗ ΒΡΟΧΗ

—Σὺ ψιλὴ βροχὴ ψιλὴ,
πού τὸ χῶμα σιγαλὴ
πέφτει νὰ νοτίσῃς.

Ἐχὼ ἀνθάκι ζηλευτὸ
στὴ γλαστρουλά φυτευτὸ,
νὰ μοῦ τὸ δροσίσης.

Καὶ μιλίτσα στὴν αὐλὴ,
σὲ παρακαλῶ πολὺ
νὰ μοῦ τὴν ποτίσης.

Καὶ στὸν δρόμο τὴν ψηλὴ
λεῦκα, σὺ βροχὴ καλὴ,
μὴ τὴν λησιμονήσης.

θάβει ἐντονες θερινὲς κυρίως βροχές μικρὰς διαρκείας, τὶς γνωστὲς ὑπὸ τὸ ὄνομα «θερμικὰ καταιγίδες».

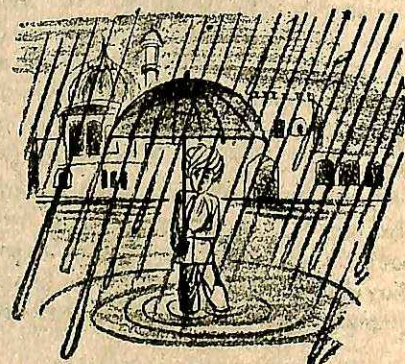
Ὡς εἰδικὲς μορφὲς βροχῆς θὰ πρέπει ἐξ ἄλλου νὰ ἀναφερθοῦν αἱ λεγόμεναι βροχαὶ «αἰθρίας» καὶ ἐπίσης αἱ βροχαὶ «αἰματος». Τὸ πολὺ σπάνιο φαινόμενο βροχῆς με οὐρανὸ χωρὶς νέφη ὀφείλεται στὸ μεγάλο σχετικὰ χρονικὸ διάστημα, πού χρειάζεται μιὰ βροχοσταγὸνα γιὰ νὰ φθάσῃ στὸ ἔδαφος κατὰ τὸ χρονικὸ αὐτὸ διάστημα, πού πολλές φορές φθάνει τὴ μισὴ ὥρα, εἶναι δυνατόν νὰ διαλυθῇ τὸ νέφος, πού προκαλεῖται τὴ βροχὴ ἢ καὶ νὰ παρασυρθῇ μακριὰ ἀπὸ τὴν πνοὴ τοῦ ἀνέμου. Οἱ παρατηρούμενες κυρίως στὴ Ν. Γαλλία, Ἱταλία κλπ. ἐρυθροῦ χρώματος βροχές, ὀφείλονται στὰ χρωματιστὰ μόρια κονιορτοῦ (σκόνης), πού ἔρχονται ἀπὸ ἀμμώδεις περιοχὲς καὶ κυρίως ἀπὸ τὴ Σαχάρα.

Τὸ ποσὸν τῆς βροχῆς, πού πίπτει κάθε χρόνο σὲ μιὰ περιοχή καὶ πού μετριέται με εἰδικὰ ὄργανα, τὰ βροχόμε-

τρα καὶ τοὺς βροχογράφους, δὲν εἶναι ἀρκετὸ γιὰ νὰ χαρακτηρίσῃ τὴ συμπεριφορὰ τῆς βροχῆς. Εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἐξετάζεται καὶ ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον τὸ ποσὸν τοῦτο διανέμεται μέσα στὶς διάφορες ὥρες τῆς ἡμέρας καὶ τοὺς διαφόρους μῆνας τοῦ ἔτους (ἡμερησία καὶ ἐτησία πορεία τῆς βροχῆς). Εἶναι ἐνδιαφέρον ἐξ ἄλλου νὰ μελετᾶται ἡ διανομὴ τῶν ἡμερῶν βροχῆς κατὰ τὴ διάρκειά τοῦ ἔτους καὶ ἐπίσης ἡ λεγόμενη «ἐντάσις» τῆς βροχῆς, πού βρίσκειται ἀπὸ τὴ διαίρεσι τοῦ ποσοῦ τῆς βροχῆς, εἰς χιλιοστόμετρα κυρίως, μετὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς εἰς λεπτὰ ἢ ὥρας.

Ὅπως εἶναι φυσικόν, τὸ γεωγραφικόν πλῆθος ἐν συνδυασμῷ καὶ μετὰ τὰς κλιματολογικὰς συνθήκας παίζει σπουδαῖο ρόλο στὴ διανομὴ γενικὰ τῆς βροχῆς ἐπάνω στὸν πλανήτη μας. Ὑπάρχουν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον βροχερὲς περιοχὲς τῆς Γῆς καὶ περιοχὲς ἀνομβρίας ὅπως λέγονται. Στὰς Ἰνδίας π.χ. τὸ ἐτήσιον ποσὸν βροχῆς εἶναι 25 φορές καὶ περισσότερο ἀπὸ ἐκεῖνο πού πίπτει στὰς Ἀθῆνας καὶ μπορεῖ νὰ φθάσῃ τὰ 25 χιλιοστόμετρα ὅπως μέσα σὲ ἓνα λεπτὸ τῆς ὥρας. Ἐνῶ στὰς Ἀθῆνας ὁ μέσος ἐτήσιος ἀριθμὸς ἡμερῶν βροχῆς ἀκόμη καὶ ἐλαχίστης ποσότητος, εἶναι περίπου 100, στὴν Ἰρλανδία μπορεῖ νὰ φθάσῃ τὶς 300 καὶ δὲν εἶναι ὑπερβολὴ ὅταν οἱ κάτοικοι ὀριζόμενων περιοχῶν τῆς Γῆς λέν ὅτι στὴ χώρα τους βρέχει κάθε μέρα. Στὸ Θιβέτ καὶ στὴν Ἀ. Κίνα δὲν βρέχει σχεδὸν καθόλου καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ παρατηρήσῃ στὶς περιοχὲς αὐτὲς ὅρη μετὰ σημάδια ἀπὸ διαβρώσεις ἀπὸ τὸν ἀνεμὸν περισσότερο παρὰ ἀπὸ τὰ ὕδατα. Λέγουν ἐπίσης ὅτι ἡ βροχὴ, πού παρατηρήθηκε τὸ 1925 στὴν ἔρημο τοῦ Περού καὶ τῆς Β. Χιλῆς, ἦταν ἡ πρώτη μέσα στὸς ἱστορικοὺς χρόνους.

Ἀς σημειωθῇ τελικὰ ὅτι τὸ ποσὸν τῆς βροχῆς, πού ἔπεσε στὰς Ἀθῆνας κατὰ τὸ πρῶτο 159ῆμερο τοῦ περασμένου 'Οκτωβρίου καλύπτει τὰ 61% τοῦ ποσοῦ, πού κατὰ μέσον ὄρον πίπτει ὁλόκληρο τὸ χρόνο καὶ ἐπίσης τὸ δπλάσιον περίπου τοῦ ποσοῦ, πού κατὰ μέσον ὄρον πίπτει ὁλόκληρο τὸν 'Οκτώβριο στὰς Ἀθῆνας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο θεωρήθηκε καὶ εἶναι πραγματικὰ ὁ βροχερότερος 'Οκτώβριος τῶν τελευταίων 100 ἐτῶν, γιὰ τὰ ὅποια ὑπάρχουν βροχομετρικαὶ παρατηρήσεις.

Βρέχει στὰς Ἰνδίας...

Τὸ παραμῦθι μας

Ἐκεῖ στὴν πλαγιά τοῦ βουνοῦ ἦταν ἓνα ἐλατάκι. Ἄ, πόσο εὐτυχισμένα ζοῦσε! Χαιρόταν τὸν ἥλιο καὶ τὸν ὀλοκάθαρο ἀέρα, γελοῦσε ξένοιαστα ὅταν τοῦ ἔκανε ὁ ἀνεμὸς παιχνίδια, καὶ ἅμα χειμῶνιασε ἦταν ὅλο χαρά, κάθε φαρὰ πού οἱ νιφάδες τοῦ χιονιοῦ ἔσπηναν τριγύρω του τὸν παράξενο θεότρελλο χορὸ τους!

Ἐφτασε ὁ Δεκέμβρης καὶ κάποια μέρα, παραμονὰς τῶν Χριστουγέννων ἦταν, τὸ ἐλατάκι εἶδε πολλοὺς χωρικοὺς νὰ ἔρχωνται μετὰ τὰ κάρρα τους στὴ βουνοπλαγιά. Ζύγωσαν καὶ ἄρχισαν νὰ κοιτάζουν με προσοχὴ ὅλα τὰ ἔλατα. Ἐπειτα ὅσα διόλεξαν τὰ ἔκοψαν, τὰ φόρτωσαν στὰ κάρρα καὶ ἔφυγαν.

—Ὡ, ποῖος ξέρεῖ σὲ τί νέους κόσμους θὰ τὰ πάνε τώρα αὐτὰ, σὲ τί ὠραίες πολιτείες, εἴτε μέσα του τὸ ἐλατάκι.

Καὶ περίμενε, γεμάτο ἀνυπομονησία, μήπως ἔρθουν καὶ τὴν ἄλλη μέρα καὶ τὸ πάρουν καὶ αὐτό. Οἱ χωρικοὶ ὅμως ἦρθαν, ἀλλὰ καὶ πάλι δὲν τὸ πήραν. Καὶ ξαναἦρθαν μερικὲς φορές ἀκόμη, ἀλλὰ φαίνεται πὼς δὲν τὸ εὑρίσκαν κατὰλληλο γιὰ τὴ δουλειά τους καὶ τὸ ἄφησαν στὴ θέσι του.

—Ἀχ, τί δυστυχισμένο πού εἰμαι, σκεπτόταν τώρα ὀλοένα. Πὼς ἤθελα νὰ πάω καὶ ἐγὼ νὰ ζήσω στὴν πόλι. Βαρέθηκα αὐτὴ τὴ μοναξιά, αὐτὴ τὴ μονοτονία τοῦ βουνοῦ.

Ἐτσι, καταλυπημένο τὸ ἐλατάκι μας πέρασε τὸ ὑπόλοιπο τοῦ χειμῶνα καὶ τὴν ἀνοιξὶ καὶ τὸ καλοκαίρι, ἔχοντας γιὰ μόνη του παρηγοριά τὴν ἐλπίδα, πὼς μπορεῖ ὅταν θὰ ξαναχειμῶνιασῇ νὰ σταθῇ πῶς τυχερό.

—Ἰσως τοὺς φάνηκα πολὺ μικρὸ ἀκόμη καὶ γι' αὐτὸ δὲ με πήραν. ἔλεγε. Ἄς περιμένω.

Κι' ἀληθινὰ. Ἄμα ἦρθε ὁ ἄλλος χειμῶνας καὶ ξαναζύγωσαν τὰ Χριστούγεννα, νὰ καὶ βλέπει πάλι τοὺς χωρικοὺς νὰ ἔρχωνται μετὰ τὰ κάρρα καὶ τσεκούρια. Ἀνυπόμονο περιμένει νὰ δῇ ἂν θὰ τὸ πάρουν, καὶ ὅλο κορδάνεται γιὰ νὰ φαίνεται μεγαλύτερο.

Μὰ μέσ' στὸν ἓνα χρόνο, πού εἶχε περάσει ἀπὸ πέρυσσι, τέτοιον καιρὸ, εἶχε στ' ἀλήθεια μεγαλώσει πιά, εἶχε καὶ ὁμορφῆναι ἀκόμη περισσότερο, καὶ ἔτσι οἱ χωρικοὶ τὸ ἔκοψαν ἀπὸ τὰ πρῶτα.

Καὶ νάτο σὲ λίγες μέρες τὸ ἐλατάκι μας μέσα σ' ἓνα ὠραῖο σπίτι. Ἐκεῖ τὸ φυτεύουν σὲ μιὰ πολὺχρωμὴ γλάστρα καὶ τὸ στήνουν στὴ μέση ἐνὸς μεγάλου σαλονιοῦ. Τότε μικροὶ καὶ μεγάλοι τὸ περιτριγύριζαν καὶ ἄρχισαν νὰ κρεμοῦν ἀπάνω του χίλια φανταχτερὰ στολίδια! Ἀστέρια ἀπὸ χρυσόχαρτο, καδένες χάρτινες χρυσὲς καὶ ἀσημένιες, μπαλόνια, κεράκια τοσοδούλικα, φαναράκια χρωματιστά, καὶ λογίων - λογίων παιχνίδια. Στὸ τέλος ἔρριξαν ἀπάνω του καὶ μερικὰ μπαμπάκια, γιὰ νὰ φαίνεται χιονισμένο.

ΤΟ ΕΛΑΤΑΚΙ

Τοῦ Ἀντερσεν

Τὸ ἐλατάκι μόνο πού δὲν πετοῦσε ἀπ' τὴ χαρὰ του. Τόση περιποίησι δὲν τὴν εἶχε ὀνειρευτὴ ποτέ. Καὶ φανταστήτε πιά τὴν ἄλλη μέρα — ἀνήμερα τῶν Χριστουγέννων —

πὼς τοῦ φάνηκε ὅταν τὸ ἀπόγευμα μέσα στὴ σάλα τὴν ὀλόφωτη τὸ φωταγώγησαν καὶ αὐτό, καὶ εἶδε τὸν ἑαυτοῦ τοῦ ὀλόαμπρο στὸν ἀντικρυνὸ καθρέφτη!

—Ἐγὼ εἶμ' αὐτό;!!! Ρωτήθηκε καμαρώνοντας τὴν ὁμορφιά του. Τί καλὰ πού ἦρθε στὴν πόλι. Ἐκεῖ στὸ βουνὸ ποτέ δὲν ἦμουν ἔτσι ὠραῖο!

Σὲ λίγο ἡ σάλα γέμισε ἀπὸ παιδιά, πού τὸ τριγύριζαν χαρούμενα θαυμάζοντάς το ἀπ' ὅλες τὶς μεριές. Ὑστερα ὅλος ἐκεῖνος ὁ παιδόκοσμος χόρευε καὶ τραγουδῆσε μ' ὅλη του τὴν καρδιά, ἀρχίζοντας ἀπ' τὸ τραγουδάκι τοῦ χριστουγεννιάτικου δέντρου:

Νὰ τὸ δέντρο στολισμένο
τὴ χρυσὴ αὐτὴ βραδυὰ
καὶ με δῶρα φορτωμένο!
Τραγουδήστε το, παιδιά.

Τὶ φωτάκια, τὶ στολίδια
πάνω ὡς κάτω ἀστραφτερὰ
καὶ λογίων - λογίων παιχνίδια,
πού μάς δίνουν τὴ χαρὰ!

Τὰ παιδάκια ἔπαιζαν ἔπειτα τὸ δαχτυλιδάκι καὶ ἄλλα μερικὰ παιχνίδια, ἔφαγαν καὶ γλυκά, καὶ στὸ τέλος ἡ κυρία τοῦ σπιτιοῦ ξεκρεμώντας τὰ διάφορα παιχνιδάκια ἀπὸ τὸ δέντρο τοὺς τὰ μοίρασε. Ἐστὶ τελείωσε ἡ ὁμορφὴ γιορτὴ καὶ ἡ σάλα ἄδειασε σιγά - σιγά.

Τὸ ἐλατάκι ἔμεινε καταγοητευμένο! Κοιμήθηκε πολὺ ὠραῖα, τὴν ἄλλη μέρα περίμενε πότε θὰ ξαναρθῇ τὸ βράδυ, γιὰ νὰ ξαναδῇ τὰ ἴδια. Ἀλλὰ τὸ βράδυ πέρασε ἡσυχᾶ, καὶ αὐτὸ τοῦ κακοφάνηκε κομμάτι.

Ἐτσι κυλοῦσαν καὶ οἱ ἀκόλουθες μέρες. Ἐμενε στολισμένο μέσα στὴ σάλα, μὰ οὔτε καλεσμένοι πιά, οὔτε χοροὶ, οὔτε τραγούδια. Τὰ παιδιά τοῦ σπιτιοῦ περνοῦσαν ἀπὸ μπρὸς του, τοῦρριχναν καμμιὰ ματιὰ, ἀλλὰ μέρα μετὰ τὴν ἄλλη τὸ συνήθιζαν καὶ δὲν τοῦδιναν πιά σημασία. Μιὰ φορὰ μάλιστα τοῦ τσάκισαν καὶ ἓνα κλαδί.

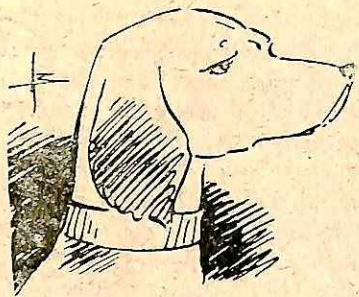
—Μπα; Ἐκανε τὸ ἐλατάκι σιγοκλαίοντας. Μόνο γιὰ μιὰ βραδυὰ ἦταν λοιπὸν οἱ θαυμασμοί, καὶ ὅλη ἐκεῖνη ἡ φασαρία;...

Ἀλλὰ δὲν ἦταν μόνο αὐτό. Τώρα ἄρχισε νὰ στενοχωριέται πού ζοῦσε κλεισμένο μέσα στὸ σπίτι. Μὰ καὶ βέβαια. Μπορεῖ ἓνα ἐλατάκι νὰ ζῇ μέσα σὲ τέσσερις τοίχους; Γιὰ σπῆτι ἦταν γεννημένο αὐτό;

Καὶ σιγά - σιγά τοῦ ἔρχονταν στὸ νοῦ του ὅλες οἱ χαρὲς ἐκεῖνες τοῦ βουνοῦ...
—Ἀχ, πού εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὀλοκάθαρος ἀέρας!
(Συνέχεια εἰς σελ. 20)

Ἐκεῖ στὸ βουνὸ ποτέ δὲν εἶμουν τόσο ὠραῖο!

Τὰ παραλειπόμενα τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΩΝ ΖΩΩΝ

Ἡ σημασία πού ἔχουν τὰ ζῶα γιά τή ζωή καί τήν πρόοδο τοῦ ἀνθρώπου εἶναι μεγάλη. Χωρίς αὐτά εἶναι ζήτημα ἂν ὁ ἄνθρωπος θά μπορούσε νά ζήσει ἢ τοῦλάχιστον νά ἀναπτύξει τόν πολιτισμό, πού ἔχει σήμερα. Διότι τὰ ζῶα, ἐκτός ἀπό τή ζωϊκή τροφή (γάλα, κρέας), πού εἶναι τόσο ἀπαραίτητη γιά τόν ἄνθρωπο, τοῦ παρέχουν ἀκόμη τήν ἐργασία τους (ὄργωμα, μεταφορὰ φορτίων) καί πολλές πρώτες ὕλες γιά ἕνα πλῆθος βιοτεχνικῆς καί βιομηχανικῆς χρήσεις καί κατασκευές (μαλλιά, δέρματα, κ. ἄ. π.).

Γιά ὅλους αὐτούς τοὺς λόγους, ἂν καί ὁ ἄνθρωπος ἔχει προοδεύσει πάρα πολύ στόν πολιτισμό καί ἔχει κατασκευάσει πλῆθος μηχανές, πού κάνουν τή ζωή του πιο εὐκολή καί πιο ἀνεπη, ὅχι μόνο δέν ἔπαυσε νά ἀσχολῆται μέ τήν ἐκτροφή τῶν ζώων, ἀλλά καί προσπαθεῖ νά καλυτερεύσει τὰ διάφορα εἶδη, πού τοῦ εἶναι χρήσιμα, ὥστε νά τοῦ παρέχουν περισσότερο κρέας, περισσότερο καί καλύτερο μαῖνι καί ὅ,τι ἄλλο εἶναι χρήσιμο καί ἀναγκαῖο γιά τή ζωή του.

Ἄν λοιπόν τὰ ζῶα εἶναι σήμερα τόσο ἀπαραίτητα γιά τόν ἄνθρωπο, εὐκολά καταλαβαίνομε πόσο ἦταν χρησιμώτερα καί ἀναγκασιότερα πρὶν ἀπό πολλές - πολλές χιλιάδες χρόνια, ὅταν ἡ ζωή του ἦταν πολύ πιο δύσκολη καί τὰ μέσα γιά τήν ἐξασφάλισι τῆς πάλι ὀλιγώτερα. Γι' αὐτό πολύ ἐνωρίς ὠδηγήθηκε ὁ ἄνθρωπος στήν ἐξημέρωση τῶν ἀγρίων ζώων, ἐκείνων πού ἔκρινε ὅτι τοῦ ἦταν χρήσιμα, ἀπό τὰ ὁποῖα κατάγονται ἐκεῖνα πού ὀνομάζουμε ἡμεῖς σήμερα «κατοικίδια».

Μιά τέτοια προσπάθεια βέβαια δέν ἦταν καθόλου εὐκολή. Γιατί καί τὰ ζῶα ἀγαποῦν τήν ἐλευθερία τους, ὅπως καί ὁ ἄνθρωπος, καί ἐχρειάστηκε πολὺς κόπος γιά νά ὑποταχθοῦν στή θέλησί του καί νά τεθοῦν στήν ὑπηρεσία του. Παρ' ὅλες ὁ-

μως αὐτὲς τὲς δυσκολίες, ὁ ἄνθρωπος κατάρθωσε, μέ τήν ὑπομονή, τήν ἐπιμονή καί τή δύναμι τοῦ μυαλοῦ του, νά ἐπιτύχῃ τὸ σκοπὸ του. Ἰσως - ἴσως μάλιστα, καθὼς μᾶς λένε οἱ εἰδικαὶ ἐπιστήμονες, εἶναι εὐτόχημα ὅτι κατάρθωσε νά ἐξημερώσῃ

πολλά εἶδη ζώων, διότι ἀλλίως, μερικὰ τοῦλάχιστον ἀπὸ αὐτά, θά εἶχαν σήμερα τελείως ἐξαφανισθῇ. Καί ὡς παράδειγμα ἀναφέρουν τὸ πρόβατο, τὸ βόδι καί τήν καμήλα, ζῶα τὰ ὁποῖα σήμερα δέν βρίσκονται πιά σὲ ἀγρία κατάστασι, τοῦλάχιστον τὰ ἴδια εἶδη μέ τὰ κατοικίδια.

Πὼς ὅμως κατάρθωσε νά ἐξημερώσῃ γιά πρώτη φορά ἀγρία ζῶα; Οἱ ἐπιστήμονες, πού μελετοῦν τήν ἐξέλιξι τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, παραδέχονται, ὅτι στήν ἀρχὴ - ἀρχὴ ὁ ἄνθρωπος ἦταν κυνηγός. Μόνος του ἢ μαζί μέ ἄλλους κατάρθωνε νά σκοτώνῃ διάφορα ζῶα καί νά χρησιμοποιοῦ τὸ κρέας τους γιά τροφή. Πολὺ σύντομα ὅμως ἐσκέφθηκε, ὅτι θά ἦταν καλύτερο καί ὀλιγώτερο κοπιαστικό, ἂν, ἀντὶ νά κυνηγᾷ κάθε φορά πού εἶχε ἀνάγκη, αἰχμαλωτίζε διάφορα ζῶα καί τὰ διατηροῦσε κάπου, γιά νά τὰ χρησιμοποιοῦ σὲ ὥρα ἀνάγκης.

Αὐτὸς ὁ τρόπος, λένε οἱ ἐπιστήμονες αὐτοί, ἐφαρμόζεται καί σήμερα, π.χ. γιά τοὺς ἐλέφαντες. Τὴν ἴδια μέθοδο ἀκολουθοῦσαν καί οἱ Ἰνδιάνοι τῆς Ἀμερικῆς, γιά νά αἰχμαλωτίζουν καί νά ἐξημερώνουν τὰ μικρόσωμα ἀγρία ἄλογα, πού ἐξοῦσαν, κοπάδια ἀμέπητα, στὶς πεδιάδες τοῦ Μισσοῦρι. Τὰ ἐκφυλοῦσαν ἡμέρες ὀλόκληρες, ὥσπου κατάρθωναν νά ἀποχωρίσων ἀπὸ τὸ κοπάδι μερικὰ καί ἐσυνέχιζαν τήν καταδίωξι, ὥσπου στὸ τέλος, ἐξαντλημένα ἀπὸ τὴν κούρασι, ἄφηναν νά αἰχμαλωτισθοῦν καί ὑπάκουαν ἀμέσως στόν κύριό τους. Ἡ ἀπομόνωσι μάλιστα ἐνὸς ζώου ἀπὸ τοὺς συντρό-

φους τοῦ συντελοῦσε στὸ γρηγορότερο ἡμέρωμά του καί τὴν ἐξοικείωσί του μέ τόν ἄνθρωπο.

Πρέπει ἀκόμη νά παραδεχτοῦμε, λένε οἱ ἴδιοι ἐπιστήμονες, ὅτι μερικὰ εἶδη ζώων ἔβαλαν τὰ ἴδια στόν ἄνθρωπο τὴν ιδέα νά τὰ ἐξημερώσῃ καί νά τὰ μεταβάλῃ σὲ κατοικίδια. Καί ἀναφέρουν ὡς παράδειγμα πολλὰ ζῶα, καί ἰδίως τὰ μικρά των, τὰ ὁποῖα ὅταν ἀποχωρίσθουν ἀπὸ τοὺς συντρόφους των ἢ τὴ μητέρα τους, ἀκολουθοῦν τὸ πρῶτο ἄγνωστο ζῶο πού θά συναντήσουν, ἀκόμη καί τὸν ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος στήν περίπτωσι αὐτὴ δέν ἄφηνε τὴν εὐκαιρία νά τοῦ διαφύγῃ. Ἐκλείνε τὸ παραπλανημένο ζῶο σὲ κάποιο περιφραγμένο μέρος, τὸ ἐπεριποιόταν ὅσο μπορούσε καί

σιγὰ - σιγὰ τὸ ἡμέρωνε καί τὸ μέτεβαλε σὲ κατοικίδιο.

Δέν πρέπει ὅμως νά ὑποθέσωμε ὅτι ἡ ἐξημέρωσις τῶν ἀγρίων ζώων ἄρχισε ἀπὸ τότε πού παρουσιάστηκε ὁ ἄνθρωπος ἐπάνω στὴ γῆ. Πρὶν ἀναλάβῃ τὴν προσπάθεια αὐτὴ ὁ ἄνθρωπος ἔπρεπε νά μελετήσῃ τὴν ζωὴ τῶν διαφόρων ζώων, νά ἐξακριβώσῃ ποῖα θά ἦταν πιο ὑπάκουα, πιο ἀκίνδυνα, πιο ὠφέλιμα. Θά ἔπρεπε ἀκόμη νά βεβαιωθῇ ἂν θά μπορούσε νά ἐξασφαλίσῃ τὴν ζωὴ καί τὴν συντήρησι τῶν ζώων αὐτῶν, ἂν θά μπορούσαν αὐτὰ τὰ ἴδια νά ζήσουν στὰ διάφορα κλίματα, ἂν θά ἦταν δυνατὸν νά πολλαπλασιαζόνται στήν αἰχμαλωσία. Ἔτσι πέρασαν πολλές χιλιάδες χρόνια, θά ἔγινον πολλές δοκιμὲς μέ ἀποτυχίες, ὥσπου ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ κυνηγὸς ἔγινε βοσκός. Γι' αὐτό καί ἡ ἐξημέρωσις τῶν διαφόρων εἰδῶν ἀγρίων ζώων, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τοὺς μακρινούς προγόνους τῶν σημερινῶν κατοικιδίων, δέν ἔγινε ταῦτοχρόνως, ἀλλὰ σιγὰ - σιγὰ. Ἡ ἀρχὴ τῆς προσπάθειας αὐτῆς ἔγινε στήν Ἀσία καί τὴν Ἀφρική, ἐκεῖ ἀναπτύχθηκαν (Συνέχεια εἰς τὴν σελ. 18)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Ο ΠΟΤΑΜΟΣ - ΑΧΕΛΩΟΣ

ΓΛ. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ

Ἀνάμεσα στοὺς ποταμοὺς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, πού οἱ ἀρχαῖοι τοὺς ἐλάτρευαν σὰν θεοὺς, ἐξαιρετικὴ θέσι κατεῖχε ὁ Ἀχελῷος. Ἦταν κι αὐτὸς γιγὼς τοῦ Ὀκεανοῦ καί τῆς Τηθύος, ὁ πιο παλιὸς ἀπὸ τοὺς τρεῖς χιλιάδες ποταμοὺς, πού ἐγέννησε ὁ Ὀκεανός. Παλαιότερα μάλιστα τὸν ἐνόμιζαν ἴσο μέ τὸν Ὀκεανό, βασιλιὰ τῶν ποταμῶν, καί ἀρχοντα, ὅπως τὸν ὀνομάζει ὁ Ὀμηρος «πατὴρ τῶν πάντων ἀρχῶν».

Μὲ τὴ σειρά του ἐθεωρεῖτο κι αὐτὸς πατέρας τῶν σειρήνων, τῶν παρθένων δηλ., πού στήν Ὀδύσεια τοῦ Ὀμήρου, προσπάθησαν μέ τὰ μαγικά τους τραγούδια νά μαγεψοῦν τὸν Ὀδυσσεά καί νά τὸν κρατήσουν μακριὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα του.

Οἱ ἀρχαῖοι ἐλάτρευαν τὸν Ἀχελῷο περισσότερο ἀπ' ὅλους τοὺς ποταμοὺς καί τοῦτο γιά δύο κυρίως λόγους. Πρῶτα - πρῶτα γιὰ τὸν κοντὰ στὴ Δωδώνη καί τὸν Ἀχελῷο ἦταν ἡ πιο παλιὰ ἔδρα τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ ἔθνους, γι' αὐτό καί τὸ Δωδωναῖο μαντεῖο ἐπρόσταζε τοὺς πιστοὺς νά προσφέρουν θυσίες στόν

Ἀχελῷο. Δεύτερον γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ ποταμοῦ κλείνει μέσα στὴ ρίζα του τὴν ἔννοια τοῦ νεροῦ. Γι' αὐτό τὸν Ἀχελῷο τὸν τιμοῦσαν σὰν θεό, ὅχι μονάχα στὶς χώρες πού διέσχιζε, ἀλλὰ καί σὲ πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, ὅπως στήν Ἀθήνα, στὴ Ρόδο, στὴ Μύκονο, στόν Ὀρωπό, στὰ Μέγαρα, στὴ Σικελία κλπ.

Ὁ Ἀχελῷος πηγάζει ἀπὸ τὸ περὶ Ἡφαιστοῦ βουνὸ τῆς Πίνδου καί κυλῶντας μέ τὸ ὀρμητικὸ ρεῦμα του ἀνάμεσα στήν Ἀκαρνανία καί τὴν Αἰτωλία χύνεται στὸ Ἴόνιο πέλαγος κοντὰ στὰ νησιά, πού ὀνομάζονται Ἐχινάδες. Ἐπειδὴ μάλιστα στὸ διάβα του παρασύρει ἄφθονο, ἄσπρο χῶμα, τὴν «ιλύν», ὅπως λέμε τοῦ ποταμοῦ, λέγεται σήμερα καί «Α-

σπρος ἢ Ἀσπρόποταμος», ὅπως στήν ἀρχαϊότητα ὀνομαζόταν ἀπὸ τὸν Ὀμηρο «ἀργυροδίνης» δηλαδή αὐτὸς πού ἔχει ἀργυρὰ, ἀσημένια ρεῦματα. Οἱ Ἐχινάδες αὐτῆς, πού εἶναι σήμερα ξερά νησά-

κια ἦταν κάποτε νύμφες, πού οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευαν ὅτι τὲς μεταμόρφωσε σὲ στεριά ὁ θυμὸς τοῦ ποταμοῦ Ἀχελῷου. Καί νὰ πῶς:

Ὅταν ὁ ἥρωας Θησέας ἐγύριζε ἀπὸ κάποιο κυνήγι, δέχτηκε τὴ φιλοξενία τοῦ ποταμοῦ Ἀχελῷου. Τὸν ἐρώτησε τότε πῶς λέγονταν τὰ νησιά, πού ἐδῆλε ἀπέναντί του. Κι ὁ ὑπερήφανος βασιλιάς - ποταμὸς τοῦ ἀπήντησε: «Τὸ νησι πού βλέπεις καί πού πραγματικὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ πέντε ξεχωριστὰ κομ-

Σὲ μιὰ στιγμή ὁ Ἡρακλῆς τοῦ ἔσπασε τὸ ἕνα κέρατο.

μάτια δέν ἦταν ἄλλοτε ἕνα ξερὸ κομμάτι χῶμα, ὅπως σήμερα, ἀλλὰ νεαρὲς χαριτωμένες νύμφες, πού τὲς ὀνόμαζαν Νηίδες. Αὐτὲς δέκα φορές ἐθυσίασαν μοσχάρια κι ἔδωσαν στόν τόπο μεγαλοπρεπὲς συμπόσιο, στὸ ὁποῖο ἐκάλεσαν ὅλους τοὺς ἑλλὰς θεοὺς τῶν ἀγρῶν, ἐκτός ἀπὸ μένα. Τότε ἐγώ, πού σὰν θυμῶσω δίκαια, φουσκῶνα καί γεμίζω ἀπὸ ὀρμητικὸ νερό, ἐξεχείλισα ἐπάνω ἀπὸ τὲς ὄχθες μου καί μέ τὸ δυνατό μου ρεῦμα ἐξεργίζωσα τεράστια δένδρα, παρέσυρα ὀλόκληρους τόπους καί μαζί μ' αὐτοὺς καί τὲς ἀσεβεῖς νύμφες, πού τὲς κατακλύσισα κάτω καί τὲς ἔρριξα μέσα στὰ νερά τῆς θάλασσας. Καί ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά τὸ ρεῦμα μου καί ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸ

κύμα τῆς θάλασσας κυττώντας ἀδιάκοπα αὐτὰ τὰ ἐδάφη, ἔσπασαν τὴ γῆ καί ἐσχημάτισαν αὐτὰ τὰ νησιά, πού βλέπεις τώρα ἀνάμεσα στήν τρικυμία τῶν κυμάτων. Ἔτσι ἐτιμώρησα τὴν ἀσέβεια καί ἔτσι πρέπει νὰ τιμωροῦνται ὅσοι δέν τιμῶν τοὺς θεοὺς - ποταμούς».

Κι αὐτὰ μᾶς λέει ἡ μυθολογία μᾶς σχετικὰ μέ τὲς Ἐχινάδες. Ὑπάρχει ὅμως καί μιὰ ἄλλη μυθολογικὴ παράδοσις ἀκόμη πιο γνωστὴ σχετικὴ μέ τὸν ποταμὸ Ἀχελῷο.

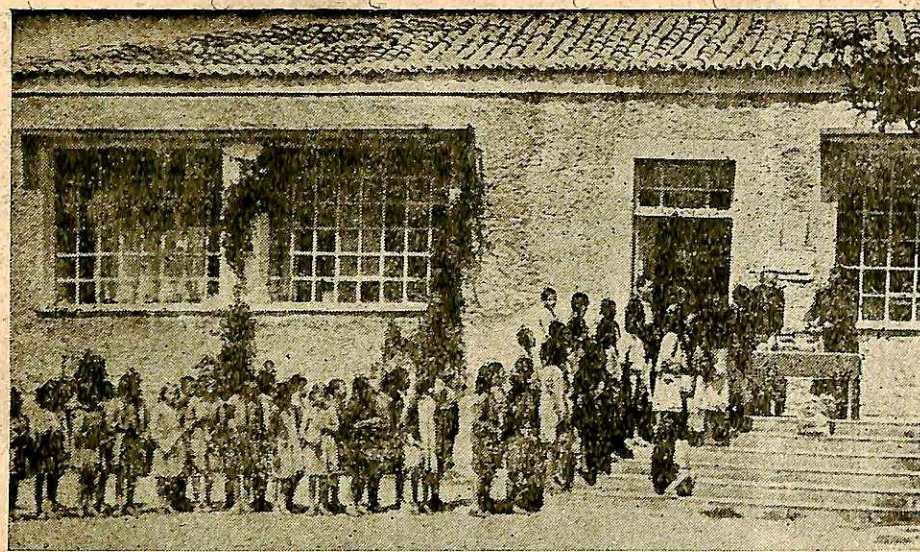
Ἐλεγαν δηλ. οἱ ἀρχαῖοι ὅτι ὅταν ὁ ἥρωας Ἡρακλῆς ἐπῆγε πρὸς τὸν βασιλιὰ Οἰνέα γιά νά ζήτησῃ ἀπ' αὐτὸν σὲ γάμο τὴν ὁμορφὴ θυγατέρα του Δηϊάνειρα, βρῆκε τὸν βασιλιὰ σὲ μεγάλῃ στενοχώρια. Καί σὰν τὸν ἐρώτησε ποῖα ἦταν ἡ αἰτία τῆς πίκρας του ὁ βασιλιάς τῆς Αἰτωλίας τοῦ ἀπάντησε ὅτι ὁ ποταμὸς Ἀχελῷος ἐπιθυμοῦσε νά παν-

τρευτῇ τὴν κόρη του καί ὅτι ἦταν τόσο φοβερός, ὥστε τὸν ἔτρεμαν ὅλοι. Ἄλλοτε παρουσιαζόταν στόν βασιλιὰ σὰν ἀγρίος ταῦρος, ἄλλοτε σὰν μακρόσυρτο φίδι κι ἄλλοτε σὰν ἄνθρωπος, πού τὸ κεφάλι του ἔφερε δύο κέρατα, ἐνῶ ἀπὸ τὸ στόμα του ἔτρεχαν κύματα ἀπὸ νερό. Φοβισμένος ὁ βασιλιάς σκεπτόταν νά ὑποχωρήσῃ στὶς φοβερὲς τοῦ Ἀχελῷου, ἀλλὰ ὁ Ἡρακλῆς, ἀφοῦ τὸν καθησύχασε, πῆρε τὰ τόξα καί τὲς λόγχες του καί ἐπῆγε νά συναντήσῃ τὸν φοβερό ἐχθρό. Ἀρχισε τότε μιὰ φοβερὴ πόλη σῶμα μέ σώμα. Οἱ δύο ἀντίπαλοι κυ-

πήθηκαν μέ δύναμι. Ἀλλὰ σὲ μιὰ στιγμή ὁ Ἡρακλῆς ἔσπασε ἐπὶ τέλους τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ δύο κέρατα τοῦ τέρατος. Ὁ Ἀχελῷος γιά νά μπόρῃ τότε νά τὸ κρατήσῃ, ἔδωσε σ' αὐτὸν σὰν ἀντάλλαγμα τὸ «κέρα» τῆς Ἀμαλθείας. Τὸ κέρας αὐτό, πού ἀμέσως ὁ Ἡρακλῆς τὸ παρέδωσε στόν βασιλιὰ Οἰνέα, ἔγινε τὸ σύμβολο τῆς ἀφθονίας καί τῆς γονιμότητος τῆς γῆς.

Κι ἤθελαν νά πούν βέβαια μ' αὐτὴ τὴν παράδοσι οἱ ἀρχαῖοι Ἐλληνες, πῶς ὅταν ἡ δύναμις τοῦ ποταμοῦ περιορίστηκε ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, τότε, ἀντὶ νά φέρνῃ καταστροφές, χαρίζει τὴν εὐτυχία στοὺς ἀνθρώπους, γιὰ τὸ ποταμὸς ποτίζει (Συνέχεια εἰς τὴν σελ. 18)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΕΣΝ

Ε. Σ. Ν. Δημ. Σχολ. Ἀφισσοῦ συγ κεντρώνουν εἶδη διὰ τὰ σεισμοπαθεῖ
παιδιὰ Βόλου.

Juniors of Elementary School Aphissos with gifts for the earthquakestricken pupils in Volos.

Ε.Σ.Ν. Ἰδιωτ. Σχολῆς Τσόκα — Μαύρου Και-
σαριανῆς Ἀθηνῶν περιποιούνται τὰ δένδρα καὶ
ἄνθη τῆς πλατείας.

Juniors of private School Tsoka Athens looking after the trees they planted

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Ἀλικάμπτου Χανίων εἰς τὸν
σχολικὸν κήπον.

Juniors of Elem. School Alicampos, Crete in their school garden.

Ε. Σ. Ν. τοῦ Δημ. Σχολ. Καθασίλων Ἀμαλιά-
δος ψάλλουν τὰ κάλαντα ὑπὲρ τῶν πτωχῶν.

Juniors of the Elementary School Kavassila Amalias sang the carols to raise money for the poor.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Σερβίων
ἔψαλλον τὰ κάλαντα ὑπὲρ τῶν
πτωχῶν.

Juniors of Elementary School Servia sang the carols to raise money for the poor.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Κάτω Σιατί-
στης ἱσοπεδώνουν τὸ προαύλιον τοῦ
ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Μηνᾶ.

Juniors of Elementary School Kato Siatista are levelling the church yard.

Ε. Σ. Ν. Δημ. Σχ. Ἀνω Θε-
οδωρακίου - Κιλκίς ἐργάζον-
ται εἰς τὸν σχολικὸν κήπον.

Juniors of Elementary School Ano Theodoraki-Kilkis in their School garden

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Ἀγράφων
μεταφέρουν πέτρας διὰ τὴν
κατασκευὴν τοῦ σχολείου των.

Juniors of Elementary School Agrafa helping in the reconstruction of their School

Ε. Σ. Ν. 52ου Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν μὲ δέματα
διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Κοντείκων Ζακύνθου, τὸ ὁ-
ποῖον υἰοθέτησαν.

Juniors of 52nd Elementary School Athens with parcels for the Elementary School Conteika Zante, which they have adopted.

Ε. Σ. Ν. μαθηταὶ τῆς Ε' καὶ Στ' τάξ. Ε' Δημ.
Σχολ. Αἰγίου ἐτοιμάζουν εἶδη διὰ τὴν λαχειο-
γορὰν ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ διδασκηρίου των.

Juniors of 5th and 6th grade of 5th Elem. School Aegion making handiworks for the bazaar they organize to raise money for the reconstruction of their school

ποιούνται τὰ δενδρύλλια τοῦ ἔλσους τῶν ἐκ-
Ε. Σ. Ν. Δημ. Σχολ. Κάστρου - Λήμνου περι-
παιδευτικῶν.

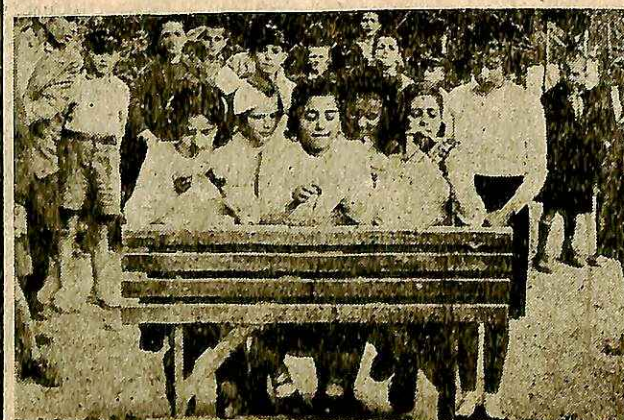
Juniors of Elementary School Kastron - Lemnos attending the trees, they have planted.

Ε. Σ. Ν. τοῦ Δημ. Σχολ. Πύργου, Ἀκράτας εἰς
τὴν ἀναδάσωσιν.

Juniors of Elem. School Pyrgos, Acratas working for the reforestation.

Ε. Σ. Ν. Λυκείου «Ἑλληνισμός» Πειραιῶς ἐπε-
σκέφθησαν τὰ παιδιὰ τοῦ Δημ. Σχολ. Κεφαλο-
βρύσου Ἡπείρου, τὸ ὁποῖον υἰοθέτησαν.

Juniors of Lyceum «Hellinismos» Piraeus have visited the Elementary School Kefalovrysson, Epirus they have adopted.

Μια ματιά στο εσωτερικό των Όρυκτων

Πολύ λίγαι από τους μικρούς άναγνωστες μου θα έχουν δει φυσικούς κρυστάλλους. Τεχνητούς όμως ασφαλώς θα έχουν δει. Από τους παλυελαίους των έκκλησιών κρέμονται αρκετοί. Ακόμα θα έχουν δει φυσικούς κρυστάλλους, κατεργασμένους όμως από τους τεχνίτες, σε δακτυλίδια και σκουλαρίκια. Είναι οι πολύτιμοι λίθοι. Τέτοιοι είναι το Διαμάντι, ο Όνυξ, ο Κορναλίνης, ο Αμέθυστος και άλλοι, που με την επεξεργασία μεταβάλλονται σε κοσμήματα. Κι αλήθεια δεν υπάρχουν λαμπρότερα στολίδια, από τους κρυστάλλους. Και η Φύσις, που αγαπάει το στολισμό, έχει όλα της τα όργανα υλικά διαμορφώσει σε κρυστάλλους με διάφορα σχήματα. Γιατί πρέπει να ξέρουμε ότι τα διάφορα όργανα υλικά, δηλ. τα όρυκτα, από το νερό ως το αλάτι, όλα έχουν κρυσταλλική μορφή. Τα άμορφα υλικά είναι σπάνια. Όποτε όταν παίρνετε στα χέρια σας ένα κομμάτι σκουρναρόπετρα, να πούμε, κρατάτε χωρίς να το ξέρετε, ένα συσσωμάτωμα από κρυστάλλους. Και όταν παίζετε στην άμμουδιά, είστε περιτρυγυρισμένοι από εκατομμύρια κρυστάλλους. Μόνο που οι κρυστάλλοι αυτοί είναι τόσο μικροί, που δεν μπορούμε να τους αναγνωρίσουμε με γυμνό μάτι.

Αλλά για ποιο λόγο να κρεμούν στους παλυελαίους γυάλινους κρυστάλλους και για ποιο λόγο να χρησιμοποιούν τις πολύτιμες πέτρες σε κοσμήματα; Για να το εξηγήσουμε πρέπει να πούμε τι είναι κρυστάλλος. Κ ρ υ σ τ α λ λ ο ς είναι το στερεό σώμα, που σχηματίζει ή ανόργανη ύλη, που έχει πάντα ωρισμένη μορφή για το αυτό είδος ύλης και τελειώνει σε επίπεδες επιφάνειες και γωνίες. Έννοείται ότι το στερεό αυτό σώμα πρέπει να είναι φυσικό, να μην έχει δηλ. γίνει με τη βοήθεια του ανθρώπου, γιατί τότε και οι κρυστάλλοι, που κατασκευάζονται από τον άνθρωπο, θα έπρεπε να μπουν στην κατηγορία αυτή. Η μορφή, ή το σχήμα του κρυστάλλου είναι γεωμετρικό στερεό, σαν αυτά, που γνωρίζετε από τη Γεωμετρία,

δπως ο κύβος, ή πυραμίδα, το πρίσμα, ο ρόμβος και άλλα. Τα σχήματα, που παίρνουν οι κρυστάλλοι δεν είναι άπειρα, αλλά πολλύ λίγα και κατατάσσονται σε έπτια σ υ σ τ ή μ α τ α, που έχουν ως βάσι τον κύβο, το εξάγωνο, το τρίγωνο, το τετράγωνο και τον ρόμβο και ξεχωρίζουν μεταξύ τους από τους άξονες κ ρ υ σ τ α λ λ ώ σ ε ω ς, για τους όποιους δεν είναι θέσι να μιλήσουμε εδώ. Το σχήμα δεν κάνει βέβαια τον κρυστάλλο. Ο κρυστάλλος είναι το υλικό, από το όποιον αποτελείται.

ΥΓΙΕΙΝΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Καθαρός αέρας, καθαρό σώμα, καθαρά ρούχα, καθαρή τροφή είναι απαραίτητα για την υγεία.

Αναπνέετε πάντοτε με τη μύτη. Αναπνέετε βαθιά, όταν βρίσκεσθε σε μέρος με καθαρό αέρα, με προτεταμένο το στήθος, χαμηλωμένους και πίσω τραδηγμένους τους ώμους.

Εντούτοις το σχήμα έχει ουσιαστική σημασία, γιατί είναι αποτέλεσμα του τρόπου, με τον όποιον τα μόρια της ύλης τοποθετούνται το ένα κοντά στο άλλο, κι αυτή ή τοποθέτησις έχει τόσο σημασία, ώστε ανόλογα με την τοποθέτησις δηλ. με τη μορφή του κρυστάλλου, να προκύπτει το ένα ή το άλλο όρυκτο. Για παράδειγμα ως πάρωμε τον Άνθρακα. Αν τα μόρια του άνθρακος τοποθετούνται κατά τέτοιο τρόπο ώστε οι κρυστάλλοι, που σχηματίζονται να είναι κύβοι, τότε έχουμε το Διαμάντι. Αν όμως ή ύλη σχηματίζει κρυστάλλους κατά το εξάγωνο σύστημα, τότε έχουμε Γραφίτη. Όποτε το ζήτημα του σχήματος του κρυστάλλου δεν είναι απλώς ζήτημα μορφολογικό, αλλά ουσιαστικό.

Θα σας δώσω ακόμα δυο παραδείγματα.

Η ένωση δυο μερών υδρογόνου με ένα οξυγόνου, μάς δίνει δυο διαφορετικά όρυκτα, ανάλογα με το σχήμα των κρυστάλλων τους. Αν οι κρυστάλλοι σχηματίζονται κατά το τριγωνικό σύστημα, έχουμε τον Πά-

γο. Αν σχηματίζονται κατά ένα άλλο σύστημα, που λέγεται μ ο ν ο κ λ ι ν έ ς, έχουμε το νερό. Όποτε λυώσιμο του πάγου σημαίνει μεταβολή του σχήματος των κρυστάλλων του από το τριγωνικό σύστημα στο μονοκλινές.

Άλλο παράδειγμα. Ο Γύψος, είναι όρυκτο που αποτελείται από θειικό ασθέστιο και νερό. Οι κρυστάλλοι του σχηματίζονται κατά το μονοκλινές σύστημα. Αν θερμάνουμε τον Γύψο σε 250 ως 300 βαθμούς, το νερό εξατμίζεται και φεύγει. Αυτό όμως κάνει τους κρυστάλλους του να μετασχηματίζονται από το μονοκλινές σύστημα στο ρομβικό. Το σώμα όμως, που έχουμε τώρα μπροστά μας, δεν είναι πια ο Γύψος, αλλά ένα άλλο, που λέγεται Ά ν υ δ ρ ί τ η ς.

Από τα παραδείγματα λοιπόν αυτά, σχηματίζετε κάποια ιδέα τι είναι ή εσωτερική συγκρότησις των όρυκτων και πόσο μεγάλη σημασία έχει. Και τώρα ως πούμε για ποιο λόγο κρεμούμε κρυστάλλους στους παλυελαίους και γιατί τους χρησιμοποιούμε στα κοσμήματα. Ο κρυστάλλος όπως είπαμε, είναι ένα στερεό, που τελειώνει σε επίπεδες επιφάνειες. Το φως πέφτοντας πάνω στις επιφάνειες αυτές κατά μεγάλο μέρος ανακλάται, όπως λέμε, δηλ. διώχνεται και γυρίζει πίσω. Όσο λοιπόν, πιο πολλές επίπεδες επιφάνειες, ή έδρες, έχει ο κρυστάλλος, τόσο πιο πολύ φως ανακλάται και ο κρυστάλλος λαμποκοπάει σαν αστέρι. Αυτόν το σκοπό έχουν οι κρυστάλλοι στους παλυελαίους και στα κοσμήματα. Όσο πάλι φως, δεν ανακλάται, αλλά απορροφάται και βγαίνει, αφού περάσει μέσα από τον κρυστάλλο, αναλύεται και οι ανταύγειές του παίρνουν διάφορα χρώματα, κόκκινο, γαλάζιο, μενεξελί, που τέρπουν το μάτι.

Όλων των όρυκτων οι κρυστάλλοι δεν είναι κατάλληλοι, βέβαια, για τέτοια δουλειά, αλλά μόνον εκείνων, που έχουν υαλώδη, όπως λέμε, κατασκευή. Και από αυτούς πάλι, μόνο εκείνες οι παραλλαγές, που είναι καθαρές και έχουν διαφάνεια. Γι αυτό οι κρυστάλλοι αυτοί είναι σπάνιοι στη φύσι και ονομάζονται πολύτιμοι λίθοι. Θα σας αναφέρω μερικούς πολύτιμους λίθους.

Πρώτα - πρώτα το πολυτιμότερο από όλα, το Διαμάντι. Έπειτα διάφορες παραλλαγές του όρυκτου Χαλαζίας. Ο Χαλαζίας είναι ένα όρυκτο πολύ κοινό. Οι άμμουδιές των

(Συνέχεια εις την σελ. 19)

Όρθη διατροφή είναι ή βάση της υγείας. Πολλές αρρώστιες οφείλονται στον ελαττωματικό τρόπο διατροφής.

Ο άνθρωπος πρέπει να τρώη από όλα τα είδη των τροφών.

Απαραίτητες για τη διατροφή ουσίες είναι: το λεύκωμα (ψαχνό κρέας, σηκότι, νεφρά, γάλα, αυγά, όσπρια, σιτηρά) το λίπος (βούτυρο, λάδι) οι υδατάνθρακες (ψωμί, πατάτα, δημητριακά), τα άλατα, οι βιταμίνες, το νερό.

Οι ουσίες αυτές πρέπει να υπάρχουν πάντοτε στην τροφή, που παίρνουμε διότι και μία από τις ουσίες αυτές αν λείπη, ο οργανισμός θα υποστή τις συνέπειες από την έλλειψι αυτή.

ΒΙΤΑΜΙΝΕΣ

Οι βιταμίνες είναι χημικές ουσίες αναγκαίες εις τον οργανισμό.

Βρίσκονται ιδίως σε φρέσκες φυτικές τροφές. Άλλα και μερικά ζώα παρασκευάζουν μόνα τους τις βιταμίνες, που χρειάζονται. Στον άνθρωπο τα βακτηρίδια του παχέος έντέρου είναι σε θέσι να παράγουν μέσα στο σώμα του μερικές βιταμίνες.

Με τις φυτικές τροφές, με τις όποιες τρέφονται τα ζώα, οι βιταμίνες περνούν στο σώμα του ζώου και με το κρέας τους στον άνθρωπο.

Τροφή χωρίς βιταμίνες παύει μὲν ἡν πείνα δὲν ἐξυπηρετῇ ὅμως τὶς ἀνάγκες τοῦ σώματος. Ἀλλὰ καὶ μόνο με βιταμίνες δὲν ζῇ ὁ ἄνθρωπος.

Για να διατηρηθούν οι βιταμίνες τα λαχανικά, που πρέπει να ξυσθούν από ξύ για να καθαρισθούν, δὲν θὰ ζύνωνται με τὸ μαχαίρι, ἀλλὰ θὰ πρίβωνται με δούρτσα, ὅσα δὲ ἔχουν φλούδα, θὰ μαγειρεύωνται με τὴ φλούδα, θὰ μπαίνουν κατ' εὐθείαν στὸ ζεστὸ νερό, θὰ βράσουν χωρὶς ν' ἀνακατεύωνται, σὲ κλειστὸ δοχεῖο, π ο τ ῆ μ ε σ ὅ δ α, σὲ δ-

σο τὸ δυνατόν λιγότερο νερό καὶ λιγώτερο χρονικὸ διάστημα.

Όσοι τρέφονται με τροφές πλούσιες σε βιταμίνες ιδίως βιταμίνες C καὶ θρεπτικὰ ἄλατα ἀντέχουν στὴν κόπωση καὶ στὶς ἀρρώστιες.

Από τις ὡς σήμερα γνωστὲς βιταμίνες σημασία για τὸν ἄνθρωπο ἔχουν 8.

ΒΙΤΑΜΙΝΗ Α

Βρίσκεται σὸ γάλα καὶ τὰ προϊόντα του, σὸ αυγὸ τὸ μωρουνέ- λαιο, τὸ σηκότι, τὰ πράσινα λαχανικά καὶ τὰ καρότα.

Όκτώ φύλλα μαρούλι ἢ ἐνάμ.συ καρότο ἢ ἐξήντα γραμ. (20 δρμ.) βωδινο σηκότι μάς δίνουν τὴν ποσότητα, πὺ χρειάζεται ὁ ὀργανισμὸς σὲ βιταμίνη Α τὴν ἡμέρα.

Ἐλλειψις τῆς βιταμίνης Α ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα σκληρὸ καὶ ξηρὸ δέρμα καὶ ἐνοχλήσεις στὰ μάτια.

Ἡ βιταμίνη Α δὲν καταστρέφεται με τὸ μαγείρεμα.

Βιταμίνη Β1

Βρίσκεται συγκεντρωμένη ἐν ἀφθονία κάτω ἀπὸ τὴ φλούδα τοῦ σιταριοῦ, τὼν καρυδιῶν, τὼν φουντουκιῶν, τὼν μπιζελιῶν, τὼν φασιλιῶν, τῆς φακῆς, τοῦ ρυζιοῦ καὶ στὴ μαγιά τῆς μπύρας.

Ἐπίσης βρίσκεται σὸ κρέας, στὰ ψάρια, στὰ πουλερικά, σὸ γάλα, σὸ σηκότι, στὸς νεφρούς.

Ἐλλειψις βιταμίνης Β1 προκαλεῖ πόνους, μούδιασμα στὰ δάκτυλα καὶ τὴν ἀρρώστεια Μπερί Μπερί.

Βιταμίνη Β2

Βρίσκεται ιδίως σὸ γάλα, τὴ μαγιά τὸ κουνουπίδι καὶ τὸ λάχανο.

Ἡ ἔλλειψις τῆς προκαλεῖ ἐρεθισμοὺς στὰ μάτια, φωτοφοβία καὶ ραγάδες σὸ στόμα.

(Συνεχίζεται)

(Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ βιβλίον εὐρω ἀπὸ τὴν ὑγεία καὶ μακροζωία τοῦ ἱατροῦ κ. Ι. Βεγκλίου).

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ Α' ΒΟΗΘΕΙΩΝ

Ἐξεδόθη καὶ πωλεῖται εἰς τὰ γραφεῖα μας βιβλίον Α' βοηθειῶν κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ἀμερικανικοῦ ἐγχειριδίου Α' βοηθειῶν.

Κάθε ἀντίτυπον βιβλιοδετημένον τιμᾶται δραχ. 7.50. Διὰ τὰς ἐπαρχίας ἐπὶ πλέον 2.50 δραχ. διὰ ταχυδρομικά.

ΕΓΩ ΚΙ ΕΣΥ ΦΙΛΕ ΜΟΥ

Η ΑΓΑΠΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ

Για να μπορή; να ἔχης τὴ συνειδησί σου ἡσυχὴ πρέπει ν' ἀγαπάς, νὰ σέβασαι καὶ νὰ λέγῃς τὴν ἀλήθεια. Εἶναι μετ' ἄλλο προτέρημα γιὰ ἕνα ἄνθρωπο νὰ εἶναι φιλαλήθης. Μὲ αὐτὸ κατωρθοῦναι νὰ εἶναι ἀγαπητὸς στοὺς συνανθρώπους του. Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ ξεφύγῃς ἀπὸ τὸ δρόμο αὐτό. Τ' ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι ἐπιζήμια. Ὁ Μπετόβεν ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους μουσικοὺς, πὺ ἀνέδειξε ἢ ἀνθρωπότης μέχρι σήμερα, εἶπε ἐπιγραμματικά: «Μὴν προδώῃς τὴν ἀλήθεια καὶ ἂς εἶναι καὶ γιὰ ἕνα θρόνον».

Μὴν σκέπτεσαι τί μπορεί νὰ συμβῇ, όταν θὰ πῇς καθαρά τὴν ἀλήθεια. Τὰ πράγματα θ' ἀκολουθήσουν τὸν εὐθὺ δρόμο. Κι' ἂν πρὸς στιγμὴν γίνῃ κάτι ἀντίθετο ἀπὸ ἐκεῖνο πὺ περιμένεις, μὴ δειλιάσῃς καὶ σκεφθῇς πὺς θὰ ἦταν προτιμότερο νάλεγες ψέμματα. Ὁ δρόμος τῆς ἀλήθειας ἔχει κι αὐτὸς τὶς δυσκολίες του. Ἀλλὰ τελευταία μάς χαρίζει τὴν ἀνώτερη ἠθικὴ ἱκανοποίησι καὶ τὴ συνείσθησι πὺς φερθήκαμε ὅπως ἀκριβῶς ταίριαζε. Μπορεῖ καμμιά φορὰ νὰ παρατηρήσῃς καὶ μόνος σου πόσο ταρταμένος εἶσαι ἔπειτα ἀπὸ ἕνα ψέμμα, πὺ εἶπες. Αἰσθάνεσαι τὸν ἑαυτό σου ἐνοχο, καὶ σκέπτεσαι τότε πόσο καλύτερα θὰ ἦταν, ἂν ἔλεγες τὴν ἀλήθεια. Ἡ ἀλήθεια σοῦ δίνει τὴν ὑπέροχη ἐκείνη εσωτερικὴ ἱκανοποίησι, πὺ μπορεί νὰ νοιώσουν οἱ ἄνθρωποι τοῦ καλοῦ. Μὴ θελήσῃς λοιπὸν νὰ στερήσῃς ἀπὸ τὸν ἑαυτό σου αὐτὴ τὴν ἱκανοποίησι. Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, πὺ προσπαθεῖ νὰ κρύψῃ ἔστω κάποιο παράπτωμά του κάτω ἀπὸ τὸν μανδῦα τῆς ψευτιάς, εἶναι ἀκόμη καὶ δειλός. Γιατὶ δειλία εἶναι νὰ μὴν ἔχῃς τὸ θάρρος νὰ ἐξομολογήσῃς τὸ λάθος σου καὶ νὰ πάρῃς μιὰ καινούργια δύναμι, ὥστε νὰ μὴν τὸ ἐπαναλάβῃς.

Ἀγάπησε τὴν ἀλήθεια ὅπως ἀγαπάς τὸν ἑαυτό σου.

Κλείσε μέσα στὸν ἑαυτό σου τὴν ἀκλόνητὴ θέλησι νὰ μάχεσαι γιὰ τὴν ἀλήθεια. Στὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς χρειάζονται ἰσχυρὲς δυνάμεις. Μία ἀπὸ τὶς πιὸ δυνατὲς θὰ τὴν πάρῃς όταν μπορής νὰ λὲς χωρὶς φόβο τὴν ἀλήθεια. Πάρε το ἀπόφασι αὐτό. Καὶ θὰ δῇς πὺς θὰ βγῇς πολὺ κερδισμένος. Μὴν ὑπολογίσῃς τὰ πρῶτα ἐμπόδια. Τὰ ὥραία ἔργα χρειάζονται κόπους γιὰ ν' ἀποκτηθοῦν.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΤΑΜΕΛΟΣ

Η ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ

«Μάζευε τὸν ἄσπρο παρὰ γιὰ τὴ μαύρη ἡμέρα» λέγει ἓνα παλαιὸ γινωμικόν, πού βγήκε βέβαια ὅταν στὸν κόσμον κυκλοφοροῦσαν τὰ ἄσπρα ἀσημένια νομίσματα, ἀλλὰ ἡ ἰσχὺς του εἶναι αἰωνία.

Ἕνας σπουδαῖος οἰκονομολόγος λέγει ὅτι ἡ ἀποταμίευσις δὲν ἀποτελεῖ καταφύγιο μόνο γιὰ τὶς δύσκολες ἡμέρες, ἀλλὰ καὶ ὕπλο γιὰ τὴν ἀνθρωπίνην ἀξιοπρέπεια. Διαφορετικὰ αἰσθάνεται ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος διαθέτει ἓνα χρηματικὸ ποσὸ ἔτοιμο γιὰ κάθε περίστασι τῆς ζωῆς του καὶ διαφορετικὰ ἐκείνος ὁ ὁποῖος στερεῖται κάθε μέσου ἔστω καὶ προσωρινῆς διαβιώσεως. Δὲν εἶναι ἐλεύθερος ἄνθρωπος, ἀλλὰ μένει δούλος τῶν ἀμέσων ἀναγκῶν του. Χάνει τὴν αὐτοπεποίθησιν καὶ τὴν ὑπερηφάνειάν του.

Μὲ τὴν ἀποταμίευσιν οἱ δραχμὲς κάνουν τὰ ἑκατὸ στάρικα καὶ τὰ ἑκατοστάρικα δημιουργοῦν τὶς χιλιάδες.

Ξεύρετε ὅτι ἂν καταθέσετε ἑκατὸ δραχμὲς εἰς ἓνα ταμιευτήριον μὲ τὸν ἀνατοκισμὸν ἔπεται ἀπὸ δέκα χρόνια διπλασιάζονται; Καὶ ὅτι, ἂν ἓνας μαθητὴς κατορθῶναι κατὰ τὸ διάστημα τῶν μαθητικῶν σπουδῶν του νὰ καταθέτῃ χίλιες δραχμὲς τὸ χρόνο, εἰμπορεῖ κατὰ τὴν ἀποφοίτησίν του ἀπὸ τὸ γυμνάσιον νὰ ἔχῃ εἰς τὴν διάθεσίν του ἓνα σοβαρὸ κεφάλαιο, πού θὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ συνεχίσῃ τὶς σπουδὲς του εἰς ἀνώτερες σχολὰς ἢ νὰ ἐπιδοθῇ εἰς ἓνα προσοδοφόρον ἐπάγγελμα; Αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ ὕλκον κέρδος. Ἀλλὰ τὸ ἠθικὸν κέρδος εἶναι ἀνεκτίμητο.

Φασοῦλι, τὸ φασοῦλι γεμίζει τὸ σακκοῦλι», λέγει ἄλλο γινωμικόν, προῖον σοφῆς πείρας.

Μὴν ξεχνάτε νὰ ἔχετε πάντοτε ἓνα κουμπαρα. Μὴν ἀμελήτε νὰ δημιουργήσετε ἓνα λογαριασμὸν καταθέσεων εἰς τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια ἢ εἰς τὰ Ταμιευτήρια τῶν Τραπεζῶν. Θὰ αἰσθανθῇτε μεγάλη χαρὰ καὶ ὑπερηφάνεια, ὅταν μὲ τὴν πρώτην κατάθεσίν σας θὰ πάρετε στὰ χέρια σας ἓνα βιβλιόριο Ταμιευτηρίου.

M.

ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΒΗΘΛΕΕΜ

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 3)

— Κάσπαρ, βλέπουμε ἓνα σπήλαιο ταπεινὸ καὶ φτωχικόν. Εἶναι δυνατόν νὰ ἐγεννήθηκεν ἐκεῖ ὁ βασιλεὺς τῆς Οἰκουμένης; Τί σημαίνει αὐτό;

— Ἀρχόντες, ἔτσι διδάσκει ἡ Βίβλος τῶν Ἑβραίων. Ἔτσι ἐκήρυξαν οἱ μεγάλοι προφῆται τῶν. Θάρρη σὰν ταπεινὸς γιὰ νὰ δώσῃ τὸ παράδειγμα τῆς ταπεινοφροσύνης. Θὰ πῶς θύμα τῆς ἀνθρωπίνης κακίας γιὰ νὰ σώσῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τοὺς ἑαυτοὺς τῶν. Γιατὶ ἐχθρὸς τοῦ καθενὸς μας εἶναι ὁ ἑαυτὸς μας. Ὁμως φθάσαμε. Κατεβήτε ἀπὸ τὶς καμήλες καὶ ἐτοιμάστε τὰ δῶρα ὁ καθένας σας. Αὐτὸ πού θὰ ἰδοῦμε δὲν τὸ ξαναεἶδαν μάτια θνητῶν ποτέ. Εἴμαστε μακάριοι, πού μᾶς δόθηκεν αὕτῃ ἡ πιμὴ ἀπὸ τὴ μοῖρα. Ἀπὸ αὕτῃ τῇ στιγμῇ μπαίνομε στὴν ἱστορίαν τῶν αἰώνων.

Ἀφοῦ ἐτοιμάσθηκαν οἱ τρεῖς μάγοι ἐπροχώρησαν ἓνας - ἓνας μέσα στὸ σπήλαιο. Στὴ φάτνη μέσα ἡ νεαρὴ ἀειπάρθενη Μαριὰμ εἶχε σπαργανώσει τὸ Θεῖο δρέφος. Στὸ τρυ-

φερὸ μέτωπό του ἔλαμπε κάτι σὰν φωτοστέφανος. Τὰ βαθυγάλαζα ὠραῖα ματάκια του κοίταζαν τὰ ἄλογα, πού ἡμερα ἔτρωγαν τὸ ἄχυρό τους σπὸ το παχνί τους. Ἀπὸ τὸ ἴδιο αὐτὸ ἄχυρο εἶχε γίψει τὸ στρωματάκι του. Ἐξω στὴ βαθεῖαν νύχτα μιὰ

E.S.N. Δημ. Σχολ. Γερακίου Λακεδαιμόνος μὲ εἶδη ἱματισμοῦ καὶ πρόφῃμα διὰ τοὺς σεισμοπλήκτους μαθητὰς Βόλου.

Juniors of Elemen. School Yerakion Sparta with gifts for the earthquake-stricken pupils in Volos.

λάμψη ξεχυνόταν καὶ ἀπλωνόταν ἀπὸ τὸ ταπεινὸ σπήλαιο.

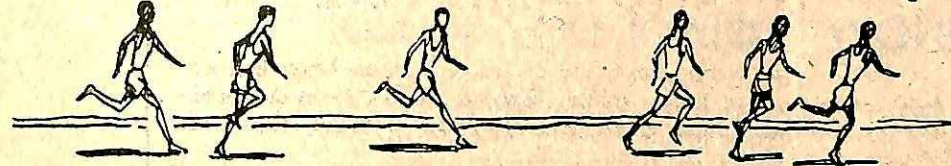
Οἱ τρεῖς μάγοι ἔπεσαν στὰ γόνατα καὶ προσκύνησαν τὸ Θεῖο δρέφος. Ἐπειτα τοῦ πρόσφεραν τὰ δῶρα τους. Μὲ κατανυκτικὴ εὐλάβεια ὁ Κάσπαρ τοῦ πρόσφερε χρυσό, γεμάτος ἑκστασι, ὁ Μελιχίωρ τοῦ πρόσφερε σμύρνα καὶ θυσιζόμενος σὲ δεινὸ θαυμασμόν ὁ Βολτάσαρ τοῦ πρόσφερε λιβάνι.

Τὸ χρυσάφι ἐφάνερνε τὴ βασιλικὴ ιδιότητα τοῦ Χριστοῦ, ἡ σμύρνα τὸν ἐξιλαστήριον θάνατό του καὶ τὸ λιβάνι τὴ λατρεία, πού ταιριάζει σπὸ Θεό.

Ἀφοῦ ἔκαμαν τὸ χρέος τους οἱ τρεῖς Μάγοι βγήκαν ἀπὸ τὸ σπήλαιο καὶ γλίστρησαν στὸ πηχτὸ σκοτάδι τῆς νύχτας. Κοιμήθηκαν σ' ἓνα πανδοχεῖο καὶ μὲ τὸ πρῶτο χάραγμα τῆς αὐγῆς ξεκίνησαν γιὰ τὶς ἐξωπικὲς καὶ πλαύσιες χώρες τῶν. Ἀγγελικὴ δὲμος διαπαγή, πού τοὺς δόθηκε σπὸν ὕπνῳ τους τοὺς ἀνάγκασε νὰ ἀλλάξουν δρόμο.

Κ. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Ο δρόμοι τῶν 5.000 μέτρων

ΣΠ. ΑΥΛΩΝΙΤΗ

Ὅταν οἱ Οὐγγροὶ πρωταθληταὶ ἀγωνίστηκαν τὸ καλοκαίρι στὴν Ἀθήνα, οἱ φίλαθλοι μας ἔδειξαν δι- καιολογημένον ἐνθουσιασμό ὄχι μόνο γιὰ τὶς θαυμάσιες ἐπιδόσεις τους, ἀλλὰ καὶ γενικώτερα γιὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν προσπάθειαν, πού κατέβαλαν οἱ ἄσσοι τοῦ στίβου τῶν Μαγυάρων γιὰ νὰ ἐπιτύχουν κάτι καλύτερον καὶ νὰ ἱκανοποιήσουν τὸ φίλαθλον Ἑλ- ληνικὸ κοινόν, ἐνῶ μπορούσαν εὐκολὰ νὰ ἐπιβληθῶν τῶν πρωταθλητῶν μας, ὅπως συνέβη μὲ ἄλλους ξένους περιφρημούς ἀθλητάς. Καὶ δὲν ἦταν οἱ πρῶτοι, οἱ Οὐγγροὶ, πού ἐνθου- σιάστηκαν ἀπὸ τοὺς φιλάθλους μας. Ὅσοι ξένοι ἀθληταὶ ἔχουν ἀγωνι- σθῇ στὴν Ἑλλάδα καὶ ὅσοι φίλαθλοι πέρασαν ἀπ' ἐδῶ ἔμειναν κατὰπλη- κτοι πρῶτα γιὰ τὶς τεράστιες συγ- κεντρώσεις θεατῶν σπὸ Παναθηνα- ῖκὸ Στάδιο καὶ ἔπειτα γιὰ τὶς θερ- μὲς ἐκδηλώσεις τῶν φιλάθλων μας, πού ξέρουν καὶ τιμοῦν καὶ τὸν τε- λευταῖον, ὅταν ἀγωνίζεται φιλότιμα. Πρέπει ἐδῶ νὰ σημειώσωμε, γιὰ ὅ- σους τυχὸν δὲν τὸ ξέρουν, ὅτι οἱ ἀ- θλητικὰ ἀγῶνες τῶν ἀγωνισμάτων στίβου σπὸ ἐξωτερικόν, ὅσο σπου- δαῖοι κι ἂν εἶναι, συγκεντρώνουν λί- γους θεατὰς καὶ τὰ ἀχανῆ στάδια φαίνονται σὰν ἄδεια, ἐνῶ τὸ δικό μας παρουσιάζει πάντα σὲ διεθνεῖς ἀγῶνες μιὰ τόσο θερμὴ ἀτμόσφαι- ρα, πού κυριολεκτικὰ τὴν ζηλεύουν οἱ ξένοι.

Μιλήσαμε δὲμος στὴν ἀρχὴ γιὰ τὴν ἀγωνιστικὴν προσπάθειαν τῶν Οὐγγρων πρωταθλητῶν καὶ θέλομε μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὕτῃ νὰ τονίσωμε πόσο ἔχασαν οἱ Ἕλληνες φίλαθλοι, πού δὲν ἦρθε τότε νὰ ἀγωνισθῇ στὴν Ἀθήνα καὶ ὁ περίφημος δρομεὺς τῶν Ἰχαρος, πού εἶναι παγκόσμιος ρέκארντμαν τοῦ δρόμου 1.500 μ. καὶ μέχρι πρὸ ὀλίγου καὶ τῶν 5.000 μ. Βέβαια, ὅταν θὰ διαδίδωνται οἱ γραμμὲς αὐτὲς ἴσως ὁ Ἰχαρος νὰ εἶναι καὶ πάλι κάτοχος τοῦ παγκο- σμίου ρεκόρ τῶν 5.000 μ., ἀφοῦ σὲ μιὰ καὶ μόνο ἑβδομάδα ἡ καλύτερη ἐπίδοσις τοῦ κόσμου σπὸ ἀγώνισμα αὐτὸ ἔπέρασε ἀπὸ τὸν Ἰχαρο, πού εἶχε τρέξει τὴν ἀπόστασιν σὲ 13'. 50''. 8, σπὸν Ρώσο Κούτς, πού ἐ- κάλυψε τὴν διαδρομὴν σὲ 13'. 46''. 8.

Ἦτο ἄλλο ἀπὸ αὐτὸ ὁ Ἰχαρος ὑπο- σχέθηκε ὅτι μὲ τὴν πρώτη εὐκαιρίαν θὰ φθάσῃ τὸ παγκόσμιον ρεκόρ τῶν 5.000 μ. σπὸν μέχρι πέρυσι ἀκόμα φανταστικὸν χρόνον τῶν 13'. 40''. 1! Καὶ ὁ Ἰχαρος εἶναι πολὺ φειδωλὸς στὶς ἐκφράσεις του. Ὁ θυρικὸς Ζάτοπεκ δὲμος, ἔχει πῇ ἀπὸ καιρὸ γιὰ τὸν Ἰχαρο ὅτι θὰ γίνῃ ὁ βασι- λιάς τῶν ἀποστάσεων ἡμιαντοχῆς καὶ ἀντοχῆς.

Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ νεαρὸς Οὐγγρος δρομεὺς τῶν 25 χρόνων ἔχει ὅλα τὰ

Κάνετε κάθε πρωτὴ μὲ ἀνοι- κτὸ παράθυρο ἀναπνευστικὲς ἀσκήσεις ἢ καὶ λίγη γυμνα- στική.

Μιὰ καλὴ ἐντριδὴ πρὶν ἀπὸ τὸ πρῶτὸ πλῦσιμο, μὲ ξερὴ δούρτσά, στὰ χέρια καὶ τὰ πόδια, ἀπὸ κάτω πρὸς τὰ ἄ-νω, ἔως ὅτου κοκκινῇ εἰς ἑλ- αφρὰ τὸ δέρμα, τὸνώνει τὴν κυ- κλοφορίαν καὶ δυναμώνει τὸ σῶμα.

προσόντα γιὰ νὰ δικαιώσῃ τὸν Τσέ- χο τρισολυμπιονίκη. Ὁ Σάντορ Ἰ- χαρος εἶναι ὑψηλὸς (1 μ. 81), ἀδύ- νατος (60 κιλά) καὶ ἔχει καταρρί- ψει ἐφέτος τὶς παγκόσμιες ἐπιδό- σεις στὰ 1.500, τὰ 3.000, στὰ δύο μίλλια καὶ στὰ 5.000 μ. Τὸ παγ- κόσμιο ρεκόρ τοῦ τελευταίου αὐτοῦ ἀγωνίσματος δὲν θάφαινε ἀπὸ τὰ χέρια, ἢ μάλλον ἀπὸ τὰ πόδια, τοῦ Ἰχαρος, ἂν στὴν τότε προσπάθειαν του σπὸ Στάδιο τῆς Βουδαπέστης δὲν ἔμεινε χωρὶς κανένα συναγωνι- σμὸ μετὰ τὰ 3.200 μ. Στὴν κούρσα αὕτῃ ὁ ξανθὸς Σάντορ κατέρριψε τὸ παγκόσμιον ρεκόρ μὲ καταπληκτικὴ ἀνεσι, γιὰτὶ εἶναι κατὰ πολὺ ταχύ- τερος ὢλων τῶν δρομέων ἀντοχῆς. Πρέπει ἀκόμα νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ κούρσα αὕτῃ ἦταν ἡ τρίτη ἐφετεινὴ του καὶ μόλις ἡ ἐνάτη τῆς σταδιο-δρομίας του! Ὁ λεπτοφυὴς Ἰχα- ρος λατρεῖ τὴν προπόνησιν καὶ γυ- μνάζεται περὶ τὶς 4 ὥρες κάθε μέ- ρα, τρέχοντας ἐναλλὰξ ἀργὰ καὶ γρήγορα ἀναριθμητὰ «διακοσάρια».

Ἕνας δρομεὺς πού ἔχει σημειώσῃ μὲ ἀνεσι χρόνους 1' 51'' στὰ 800μ. 3' 40'' 8 στὰ 1.500 καὶ 7' 55''

6 στὰ 3.000 μ. καὶ 8' 33'' 4 στὰ δύο μίλλια εἶναι ἐπόμενο νὰ τρέξῃ τὰ 5.000 μ. κάτω ἀπὸ 3' 45''.

Ἀξίζει δὲμος νὰ εἰποῦμε λίγα λό- για καὶ γιὰ τὸν χορὸ τῶν ρεκόρ στὰ 5.000 μ. πού ἔγινε κατὰ τὴν ἀθλη- τικὴ περίοδο πού ἔληξε: Ὁ Κούτς ἔγινε πρώτη φορὰ παγκόσμιος ρέ- κορντμαν πέρυσι μὲ 13'. 56''. 6 (παλαιὸν Ζάτοπεκ 13'. 57''. 2). Ὁ Ἀγγλὸς Τσαπαγουῆ «κατέβασε» τὸν χρόνον τῆς ἴδιας ἐποχῆς σὲ 13'. 51''. 6, ἀλλὰ πάλιν ὁ Κούτς ἀνέ- κτησε τὸ ρεκόρ μὲ 13'. 51''. 2. Τοῦ τὸ ἐπῆρε ὁ Ἰχαρος ἐφέτος μὲ 13'. 50''. 8 καὶ σὲ μιὰ ἑβδομάδα ὁ Κούτς κατέκτησε γιὰ τρίτη φορὰ τὴν παγκόσμιαν ἐπίδοσιν φθάνοντάς τὴν στὰ 13'. 46''. 8. Ἔτσι δὲμος πού πᾶνε τὰ πρῶτα πρῶτα τὰ 5 χιλιόμετρα θὰ πάψουν νὰ εἶναι ἀγώνισμα ἀν- τοχῆς καὶ θὰ γίνῃ ἡμιαντοχῆς. Χα- ρακτηριστικὸς εἶναι ὁ πίνακας τῆς ἐξελέξεως τοῦ παγκοσμίου ρεκόρ τῶν 5.000 μ. πού παροθέτομε.

14.36,6	Κολεμάινεν	(Φινλ.)	1912
14.35,4	Νοῦρμι	(Φινλ.)	1922
14.28,2	Νοῦρμι	(Φινλ.)	1924
14.17,0	Λεντίνεν	(Φινλ.)	1932
14.08,8	Μέκι	(Φινλ.)	1939
13.58,2	Χέγκ	(Σουηδ.)	1942
13.57,2	Ζάτοπεκ	(Τσεχ.)	1954
13.56,6	Κούτς	(Ρωσ.)	1954
13.51,6	Τσαπαγουῆ	(Μ. Β.)	1954
13.51,2	Κούτς	(Ρωσ.)	1954
13.50,8	Ἰχαρος	(Οὐγγ.)	1955
13.46,8	Κούτς	(Ρωσ.)	1955

Οἱ δρομεῖς πού ἔτρεξαν ὡς τώρα τὰ 5.000 μ. σὲ χρόνον κάτω τῶν 14 λεπτῶν εἶναι:

13.46,8	Κούτς	(Ρωσία)
13.50,8	Ἰχαρος	(Οὐγγαρία)
13.51,2	Κούτς	(Ρωσία)
13.51,6	Τσαπαγουῆ	(Μ. Β.)
13.55,2	Κρόμικ	(Πολωνία)
13.57,0	Ζάτοπεκ	(Τσεχ.)
13.57,6	Κόβας	(Οὐγγαρία)
13.58,2	Χέγκ	(Σουηδία)
13.58,8	Ἀνούφριεφ	(Ρωσ.)
13.59,2	Σάμπο	(Οὐγγαρία)

Ἀπ' αὐτοὺς ὁ Ἰχαρος, ὁ Κούτς, ὁ Τσαπαγουῆ, ὁ Κρόμικ καὶ ὁ Πή- ρυ (πού τρέχει καλύτερα τὰ 10.000 μ.) εἶναι ἱκανοὶ νὰ διατρέξουν τὴν ἀπόστασιν κάτω ἀπὸ τὰ 13'. 45''!

Φαντασθῇτε, λοιπόν, τί ἔχει νὰ γίνῃ τοῦ χρόνου στὴν Ὀλυμπιάδα τῆς Μελβούρνης. Ἐκτός, ἂν παρου- σιασθῇ ἐν τῷ μεταξύ κανένα ἄλλο φαινόμενον τοῦ ἀγωνίσματος...

Ἡ ὑγιεινὴ τοῦ στόματος

ΔΟΝΤΙΑ ΠΟΥ ΒΓΑΙΝΟΥΝ - ΦΙΛΟΙ ΠΟΥ ΧΑΝΟΝΤΑΙ

Δόντια που βγαίνουν, είναι φίλοι που χάνονται. Πρέπει ν' αποφεύγουμε, όσο το δυνατόν, νὰ βγάζουμε τὰ δόντια μας, που μπορούν νὰ μᾶς εἶναι χρήσιμα ἀκόμα.

Δόντια που λείπουν, ὄχι μόνο τὴν ἐμιλία δυσκολεύουν, ἀλλὰ καὶ τὸ πρόσωπο ἀσχημίζουν καὶ τὸ στομάχι ἀναστατώνουν. Γι' αὐτὸ τὰ δόντια, που βγάλαμε, πρέπει ν' ἀντικαθιστοῦμε με τεχνητά.

Χρὲς ἔχομε νὰ ἐπισκεπτόμαστε τὸν ὁδοντίατρο καθεξῆς μῆνες, ἂν ὄχι συχνότερα, ἔστω καὶ ἂν δὲν κατὰ-

λαβαίνουμε καμμία ἐνόχλησι στὰ δόντια. Ὁ ὁδοντίατρος θὰ μᾶς ἐξετάζη λεπτομερῶς, θὰ ἐξετάζη ἓνα - ἓνα δόντι καὶ θὰ προλαβαίνει τὸ κακό, θὰ θεραπεύει ἐγκαίρως τὴν τερηδόνα στὴν ἀρχή της.

Ἀκόμη καὶ γιὰ τὰ πρῶτα δόντια, τὰ νεογιλά, πρέπει νὰ φροντίζουμε, ἔστω καὶ ἂν αὐτὰ εἶναι πρόσκαιρα. Κι αὐτὰ τοὺς ἰδίους τόνους φέρουν κι αὐτὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ διατηρηθοῦν, ὥσπου νὰ φυτρώσουν τὰ μόνιμα. Πρόωρη ἐξαγωγή τῶν δοντιῶν αὐτῶν, ὄχι μόνον ἐμποδίζει τὴν πέψη, ἀλλὰ δημιουργεῖ καὶ σπουδαίες ἀνωμαλίες τῶν μονίμων, που παираμρφώνουν τὸ στόμα καὶ τὸ πρόσωπο.

(Ἀπόσπασμα ἀπὸ σχετικὸν ἄρθρον τοῦ Καθηγ. κ. Στ. Σπεράντσα)

ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΩΝ ΖΩΩΝ

Συνέχεια ἀπὸ σελ. 10)
οἱ πρῶτοι πολιτισμοὶ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μεταφέρθηκαν στὴν Εὐρώπῃ τὰ διάφορα εἶδη τῶν κατοικίδιων ζώων μετὰ τὰς διάφορες μεταναστεύσεις τῶν λαῶν.

Παῖα ὅμως εἶναι τὰ ζῶα ἢ μᾶλλον τὸ ζῶο που ἡμέρωσε πρῶτο - πρῶτο ὁ ἄνθρωπος; Τὸ πράγμα θὰ φανῇ ἴσως παράξενο, ὅλοι ὅμως οἱ εἰδηκοὶ ἐπιστήμονες παραδέχονται πὼς εἶναι ὁ σκύλος. Αὐτὸ ἀποδεικνύεται, μᾶς λένε, ἀπὸ τὸ ἐξῆς: Στὶς ἀνασκαφές, που κάνουν σὲ διάφορα σπήλαια καὶ ἄλλα μέρη, που ἀποτελοῦσαν τὴν κατοικία τῶν προτογόνων ἀνθρώπων, ἀνευρίσκονται διάφορα ἐργαλεῖα καὶ κόκκαλα διαφόρων ζώων, τὰ ὁποῖα ἔτρωγε ὁ ἄνθρωπος. Ὅλα τὰ κόκκαλα αὐτὰ εἶναι σπασμένα ἢ ἔχουν σημάδια φαγώματος. Μόνο τὰ κόκκαλα τῶν σκύλων, που βρίσκονται ἀνάμεσα στὰ λείψανα αὐτά, εἶναι γερά. Αὐτὸ ἀποδεικνύει, λένε, ὅτι μαζὶ με τὸν ἄνθρωπο ζοῦσε καὶ ὁ σκύλος, ὁ ὁποῖος ἔτρωγε τὰ κόκκαλα τῶν ἄλλων ζώων, ἐνῶ τὸν ἴδιο, ἀφοῦ ἦταν φίλος του καὶ βοηθός του, δὲν τὸν ἔτρωγε ὁ ἄνθρωπος. Ἀλλωστε ὁ σκύλος, μαζὶ με τὴ γάτα, εἶναι τὰ μόνον σαρκοφάγα, που ἔχουν γίνει κατοικίδια καὶ τὰ λείψανά τους βρίσκονται μαζὶ με τὰ πιδ ἀρχαία λείψανα τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ἄν δὲ τὰ ἡμέρωσε ὁ ἄνθρωπος, αὐτὸ ὀφείλεται στὸ ὅτι ἐνῶ τοῦ ἔδιδαν σημαντικὴ βοήθεια, ἦταν σὲ θέσι νὰ φροντίσουν μόνον γιὰ τὴ συντήρησι καὶ τὴν ἀσφάλειά τους.

Ἀφοῦ ἔγινε ἡ πρώτη ἀρχή, σιγά-σιγὰ ἀκολούθησε καὶ τὸ ἡμέρωμα καὶ τῶν ἄλλων ζώων. Ποιὸ ἐξημερώ-

θηκε πρῶτα καὶ ποῖο ὕστερα, κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ εἰπῇ σήμερα με βεβαιότητα. Ἐκεῖνο που εἶναι βέβαιο εἶναι, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εὗρεκα στὰ ζῶα σπουδαίους φίλους καὶ βοηθοὺς καὶ με τὴ βοήθειά τους κατάρθρωσε νὰ προσδεύσῃ καὶ νὰ ἀναπτύξῃ τὸν πολιτισμὸ του καὶ νὰ κάμῃ τὴ ζωὴ του εὐκολότερη καὶ περισσοῦτερο ἀνετη. Καὶ μέχρι σήμερα ἡ ὑπαρξὶς του ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ὑπαρξὶς τῶν διαφόρων κατοικίδιων ζώων, τὰ ὁποῖα τόσες ὑπηρεσίες μᾶς προσφέρουν, χωρὶς πολλές νὰ βρίσκουν ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο τὴν ἐκδήλωσι τῆς εὐγνωμοσύνης, τὴν ὁποῖα ἀξίζουν πραγματικὰ γιὰ τὶς ὑπηρεσίες των αὐτές, γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη καὶ τὴν ἀφοσίωσι, που ἔχουν τὰ περισσότερα πρὸς τὸν ἄνθρωπο.

ΝΙΚ. Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗΣ

Στ. Σπεράντσα

ΤΟ ΓΑΪΔΟΥΡΑΚΙ

Σκυφτό, δίχως παράπονο με πήρε τὸ γκρίζο γαϊδουράκι μου στὴν ἀγάλη ἀγάλη τώρα ἀπὸ τοὺς κάμους τραβάμε γιὰ τὸ σπῆτι μας μονάχοι.

Κι ἂν ὅμως σὲ λιγάκιτοῦ κατέβῃ νὰ μὴν πηγαίνει ἐμπρὸς μήτε καὶ πίσω, —τί λέτε;— τὸ μικρὸ μου γαϊδουράκι, θαρρεῖτε, πὼς μπορῶ νὰ τὸ χτυπήσω;

Στὸ τέλος θὰ πηδήσω ἀπ' τὸ σάμαρι, —μα ἀλλιῶτικα τί φίλος του θε νάμαι; ἀκόμα καὶ στὸν ὄμο θὰ τὸ πάρω τὸ γκρίζο γαϊδουράκι μου νὰ πάμε.

Ο ΠΟΤΑΜΟΣ ΑΧΕΛΩΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 11)

τὴ γῆ καὶ τὴν κάνει εὐφορὴ καὶ γόνημη.

Κι ὄχι μόνον στὴν ἀρχαία παράδοσι ἀναφέρεται τόσο συχνὰ ὁ Ἀχελῶος, ἀλλὰ παρουσιάζεται καὶ στὴν νεώτερη ἐλληνικὴ ἱστορία. Ἡ διαίτη μάλιστα σημασία ἔχει ἡ περιπέτεια τῶν Τούρκων ὅταν ἐπεχείρησαν στὸ β' ἔτος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τὴν πρώτη πολιορκία τοῦ Μεσολογγίου. Ἀφοῦ ἀπέτυχαν οἱ Τούρκοι νὰ καταλάβουν τὴν πόλιν τὴ νύκτα τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1822 ἔφυγαν πρὸς τὸ Ἀργινίον, ἐγκατέλειψαν ἐκεῖ τὰ τηλεβόλα καὶ τὶς ἀπασκευές τους καὶ προσπάθησαν νὰ περάσουν τὸν Ἀχελῶο ποταμὸ. Τότε ὅμως ὁ Ἀχελῶος, λὲς κι ἤθελε νὰ βοηθήσῃ κι αὐτὸς τὸν ἅγιο ἀγῶνα τῶν προγόνων μας, πλημμύρισε πάνω ἀπὸ τὶς ὀχθές του καὶ 500 Τούρκοι ἐπνίγηκαν στὰ νερά του. Αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιο τοῦ ἀγῶνα τὸ ἔχει χρησιμοποιήσει κι ὁ ἐθνικός μας ποιητὴς Διονύσιος Σολωμὸς στὸν «Ὑμνο τῆς Ἐλευθερίας» του. Ἐκεῖ φαίνεται ὅτι ἡ ἐλληνικὴ φύσις γίνεταί ἓνα μετὰ τὴν πατρίδα κι ἀγωνίζεται μαζὶ της γιὰ τὴν σωτηρία τῆς πόλεως. Κακορρίζικοι, που πᾶτε τοῦ Ἀχελῶου μες τὴν ροὴ καὶ ἐπιδέξια πολεμάτε ἀπὸ τὴν καταδρομὴ νὰ ἀποφύγετε! τὸ κύμα ἔγινε ὄλο φουσκωτό· ἐκεῖ εὗρήκατε τὸ μνημα πρὶν νὰ εὗρητε ἀφανισμό... Ἔτσι βλέπομε ὅτι καὶ στὴν νεώτερη ἐλληνικὴ ποίησι ὁ ποταμὸς Ἀχελῶος, ταυτισμένος μετὰ τὴν πατρίδα Ἑλλάδα, ἐδικεῖται τοὺς ἐχθρούς της.

ΓΑ. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

ΒΛΑΒΕΣ ΣΤΑ ΜΑΤΙΑ

Συχνὰ στάχτες ἢ μόρια σκόνης πέφτουν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ματιοῦ.

Εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἐφαρμόζετε τὰ ἀκόλουθα:

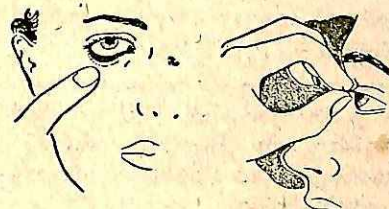
1. Μὴν τρίβετε τὰ μάτια τοῦ παθόντος.

2. Μὴν ἐπιχειρήτε ποτὲ νὰ ἀπομακρύνετε τὸ ξένο σῶμα με ὁδοντογλυφίδες, σπῖρτα ἢ ἄλλο ἀντικείμενο.

3. Μὴν ἐγγίζετε τὸ ἐρεθισμένο μάτι, γιὰ νὰ ἰδῆτε τί ἔχει, προτοῦ πλύνετε καλὰ τὰ χέρια σας.

Συνήθως τὸ καλύτερο, που ἔχετε νὰ κάνετε, εἶναι νὰ στείλετε τὸν πάσχοντα εἰς τὸν ἱατρόν, ἀφοῦ δέσετε τὸ μάτι.

Ἐὰν εἴσθε προσεκτικός, μπορεῖ-

(Σχ. α)

(Σχ. β)

τε ν' ἀπομακρύνετε τὸ σῶμα με τὴν ἐξῆς μέθοδον:

α) Κατεβάσετε τὸ κάτω βλέφαρο καὶ κυττάξετε μήπως τὸ ξένο σῶμα εὐρίσκεται εἰς τὸ ἐσωτερικόν

τοῦ μέρους. Ἄν τοῦτο εὗρεθῇ ἐκεῖ, εἶναι εὐκόλο νὰ τὸ ἀπομακρύνετε, ἐγγιζόντάς του ἐλαφρὰ με τὴν γωνίαν ἑνὸς καθαροῦ μανδηλίου ἢ ὑφάσματος (σχ. α).

β) Πιάσετε τὰς βλεφαρίδας τοῦ ἄνω βλέφαρου ἀπὸ τὰ μὲν τὸν ἀντίχειρα καὶ τὸν δείκτην, (σχ. β) παρὰγγείλατε εἰς τὸν πάσχοντα νὰ κυττάξῃ πρὸς τὰ ἑπάνω καὶ φέρατε τὸ ἑπάνω βλέφαρον πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ κάτω, ὥσπου νὰ φθάσῃ ἑπάνω ἀπὸ τὸ κάτω βλέφαρον. Ἐὰν καὶ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο δὲν κάνετε τίποτε μὴν ἐπιχειρήσετε ἐκ νέου.

Κόκκινα μάτια εἶναι, πολλές φορές, σημεῖον ὅτι κάποιο ξένο σῶμα ὑπάρχει εἰς αὐτά, ἐνῶ ἄλλες πάλι φορές, μᾶς δείχνουν ὅτι ἔχουν μολυνθῇ. Εἰς καμμίαν ἀπὸ τὰς δύο αὐτὰς περιπτώσεις, δὲν πρέπει ὁ παρέχων τὰς πρῶτας βοηθείας νὰ ἐπέμβῃ.

Εἰς περίπτωσιν, που ὁ βολβὸς τῶν ματιῶν ἔχει γρατσουνισθῇ π.χ. ἀπὸ κλωνάρι δένδρου ἢ εἰς περίπτωσιν, που κάποιο ἀντικείμενον π.χ. μία ἀγγίδα, ἔχει εἰσχωρήσει μέσα εἰς τὸν βολβόν, ἔστω καὶ κατὰ κλάσμα τοῦ ἑκατοστοῦ, τότε ἡ βλάβη ἴσως εἶναι σοβαρά. Ἀκόμη καὶ ἂν μπορῆτε νὰ ἰδῆτε τὸ ἐμπηγμένο «ξένο σῶμα» νὰ ἐξῆχῃ ἀπὸ τὸ τραῦμα, δὲν πρέπει νὰ ἐπιχειρήσετε νὰ τὸ βγάλετε. Μπορεῖ μετὰ τὸ ξένο σῶμα νὰ τραβήξετε καὶ κάτι ἀπὸ τὸ πολύτιμο περιεχόμενον τοῦ ματιοῦ. Τέτοια τραύματα εἶναι τόσο σοβαρὰ ὥστε ὁ παθὼν πρέπει νὰ μὲν ξεπλυνθῇ καὶ ἀκίνητος. Ὅσον πιὸ γρήγορα τοῦ παρασχεθῇ ἡ ἱατρικὴ περίθαλψις τόσο μεγαλύτερες πιθανότητες ὑπάρχουν ν' ἀποφύγῃ σοβαρὰς ἐνοχλήσεις καὶ συνεπείας.

(Ἀπὸ τὸν πρακτικὸν ὁδηγὸν Ἀ' Βοηθειῶν)

ΟΙ ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΙ

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 14)

ἀκτῶν στὴν μεγαλύτερη ἀναλογία τους εἶναι μόρια Χαλαζίου. Ἡ σπουραρόπετρα εἶναι ἐπίσης χαλαζίας. Κρύσταλλοι Χαλαζία μεγάλοι καὶ διάφανοι, εἶναι ἡ γνωστὴ ὀρεῖα κρύσταλλος. Κατανόχρωμοι κρύσταλλοι εἶναι ὁ ΚἈπνίας, ἐνῶ κρύσταλλοι χρώματος μπλέ, εἶναι ὁ Ἀμέθυστος. Κρύσταλλοι με χρώμα μαῦρο, που ὀφείλεται σὲ πρόσμιξι με κάρβουνο, εἶναι ἡ γνωστὴ Λυδίαια λίθος. Χρησιμοποιεῖται στὴν δοκιμὴ τῆς καθαρότητος τοῦ χρυσοῦ.

Ἄλλες πολύτιμες πέτρες, εἶναι τὰ Ζαφείρι καὶ τὸ Ρουμπίνι. Ἄς δοῦμε τί εἶναι αὐτές. Στὴ νήσον Νάξο ὑπάρχει τὸ πολύτιμο μέταλλευμα ἢ Σμύρις. Με αὐτὴ γίνονται τὰ σμυρνήγια, τὰ γυαλόχαρτα καὶ τὰ σμυρδόπανα. Κύριο συστατικὸ τῆς Σμύριδος εἶναι τὸ ὀρυκτὸ Κορόνδιο. Καθαρὲς καὶ διάφανος σὰν γυαλὶ παραλλαγὲς κορούνδιου, εἶναι τὸ ζαφείρι καὶ τὸ ρουμπίνι. Τὸ πρῶτο ἔχει χρῶμα γαλάζιο. Τὸ δεύτερο κόκκινο.

Ὡστε οἱ πολύτιμοι λίθοι, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο, παρὰ καθαροί, διάφανοι σὰν γυαλὶ καὶ σχετικῶς μεγάλωσμοι κρύσταλλοι ὀρισμένων ὀρυκτῶν, που, μετὰ τὴν ἰδιότητά τους νὰ ἀνακλῶν τὸ φῶς, μετὰ τὴν σπάνιότητά τους καὶ μετὰ τὴν ἐπεξεργασία, που τοὺς κάνει ὁ ἄνθρωπος, παίρνουν μεγάλη ἀξία.

ΠΑΝΟΣ ΓΡΙΣΠΟΣ

ποῖων ἐδίδασκε καὶ ἤσκησε εἰς τὰς πρῶτας βοηθείας.

Ὑπηρετήσεν τὴν Πατρίδα ὡς ὑγειονομικὸς ἀξιωματικὸς. Κατὰ τὸν πόλεμον 1940—41, μετέβη εἰς Μ. Ἀνατολὴν καὶ μετέσχε εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς Γ' Ὀρεινῆς ταξιαρχίας διακριθεὶς καὶ προσαχθεὶς εἰς ἐπίτακτον. Ὑπῆρξεν ἐκ τῶν πρωτεργατῶν τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ «Σαμαρείτης» τὸ ὁποῖον καὶ διήλθε μέχρι τοῦ θανάτου του.

Ἦτο ἐξαιρετικὸς ἐπιστήμων, ἐμπρητῶν τοὺς πάντας με προθυμίαν καὶ καλωσύνην. Ἡναλῶθη ὑπηρετῶν τὴν ἐπιστήμην, με ἀφοσίωσιν εἰς τὰς ὑψηλὰς ἀρχὰς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ. Ὁ Ε.Ε.Σ. Νεότητος συλλυπεῖται τοὺς οἰκείους του διὰ τὴν σκληρὰν ἀπώλειαν.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΝΕΛΛΗΣ

ΚΙΝΗΣΙΣ Ε.Ε.Σ.Ν.

Ο Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός Νεότητος εϋχεται εις τους φίλους του συνεργάτας, Εκπαιδευτικούς και Έρυθροσταυρίτας, καλὰ Χριστούγεννα καὶ εὐτυχὲς τὸ Νέον Ἔτος.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑ ΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟΝ «ΑΧΙΛ. ΚΥΡΟΥ» ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1955 — 1956

Ἡ Ἐφορεία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος, προκηρύσσει διαγωνισμὸν μεταξὺ τῶν ὁμάδων Ε.Ε.Σ.Ν. κατὰ τὸ σχολ. ἔτος 1955—56 διὰ τὸ βραβεῖον «Ἀχιλ. Κύρου».

Ἐπὶ τῇ πέμπτῃ ἡμερῇ τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Προέδρου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. Ἀχιλλέως Κύρου, ἡ ἔφημερίς «ΕΣΤΙΑ» προσέφερε, εἰς μνήμην αὐτοῦ, τὸ ποσὸν τῶν 5.000 δραχμῶν, ἵνα ἀπονεμηθῇ ὡς βραβεῖον Α΄ ἐκ 3.000 δραχμ. καὶ Β΄ ἐκ 2.000 δραχμ. εἰς δύο ὁμάδας Ἐρυθροσταυριτῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀναπτύξουν τὴν καλυτέραν Ἐρυθροσταυριτικὴν δράσιν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1955—56.

Τὰ ποσὰ καὶ τῶν δύο βραβείων θὰ δοθοῦν εἰς σχολικὰ εἶδη ἢ γεωργικὰ ἐργαλεῖα τῆς προτιμήσεως τῶν βραβευθησομένων.

Αἱ ὁμάδες Ε.Ε.Σ.Ν., αἱ ὁποῖαι θέλουν νὰ μετάρχουν τοῦ διαγωνισμοῦ, θὰ ἀποστέλλουν διὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Σχολείου, πρὸς τὸν Ἐπιθεωρητὴν τῶν Σχολείων τῆς περιφερείας τῶν ἐκθεσιν τῆς δράσεώς των.

Ο κ. Ἐπιθεωρητὴς, μετὰ τὸν προσήκοντα ἑλεγχόν, θὰ διαδιδάσῃ μέχρι τέλους Ἰουλίου 1956 εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. (ὁδὸς Μάκενζυ Κίνγκ 1) ὅσας κατὰ τὴν κρίσιν του εὐρίσκει ἀξίας βραβεύσεως.

Ἀφοῦ συγκεντρωθοῦν ὅλαι αἱ προτάσεις τῶν κ. κ. Ἐπιθεωρητῶν πενταμελὲς Ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἐκ δύο ἀντιπροσώπων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος, ἑνὸς Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβούλου τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, δύο Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν, ἑνὸς τῆς Μέσης καὶ ἑνὸς τῆς Δημοτικῆς τῶν ἐν Ἀθῆναις καὶ Πειραιεὶ Ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν, θὰ κρίνῃ εἰς ποίας ὁμάδας θὰ ἀπονεμηθοῦν τὰ ἀνωτέρω

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕΝ ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΗΤΕ ΟΤΙ:

1) Πρέπει νὰ στέλλετε εἰς τὰ γραφεῖα μας σύντομον περίληψιν τῆς Ἐρυθροσταυριτικῆς δράσεως τῶν μαθητῶν γιὰ νὰ δημοσιεύωμε εἰς τὸ περιοδικὸ καὶ νὰ ἐνημερώνωμε σχετικῶς τὴν Γενεὴν.

2) Ὑπάρχουν εἰς τὰ Γραφεῖα μας ὠραία μεταλλικὰ σήματα Ε.Ε.Σ.Ν., ἀντὶ 0,50 δραχμ. ἑκάστον, τὰ ὁποῖα ἀποστέλλονται κατόπιν παραγγελίας καὶ ἀποστολῆς τοῦ ἀντιτίμου.

3) Τὰ ἐμβάσματα διὰ τὸ περιοδικὸν νὰ μὴ στέλλωνται προσωπικῶς, ἀλλὰ ἀπὸ πρὸς ὡς Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν Νεότητος, ὁδὸς Μάκενζυ Κίνγκ 1, διότι ἄλλως δυσχεραίνεται ἡ εἰσπραξίς.

4) Ἐπιστροφαὶ φυλλαδίων περιοδικοῦ γίνονται δεκταὶ μόνον μέχρι τέλους τοῦ ἐπομένου μηνός, δηλ. φυλλάδια τοῦ Δ)βρίου ἔ. ἔ. θὰ γίνονται δεκτὰ μόνον μέχρι τέλους Ἰ)ρίου.

5) Πρέπει νὰ συμπληρωθοῦν καὶ νὰ μᾶς σταλοῦν τὸ ταχύτερον αἱ καταστάσεις ἐγγραφῆς Ἐρυθροσταυριτῶν καὶ τὰ Γεν. δελτία.

6) Νὰ ἀρχίσῃ ἐγκαίρως ἡ ἐτοιμασία λευκωμάτων Σχολ. ἀλληλογραφίας καὶ πινάκων Σχολ. Τέχνης (ἀπὸ τὴν ζῶν τοῦ παιδιοῦ) ὥστε νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὰ γραφεῖα μας πρὸ τῆς λήξεως τοῦ σχολ. ἔτους.

7) Οἱ φωτογραφίαι νὰ παρουσιάζουν Ἐρυθροσταυρικὴν δράσιν, μὲ ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερα πρόσωπα καὶ νὰ εἶναι γυαλιστερὰ καὶ καθαρίες.

βραβεῖα, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν τομέων δραστηριότητος, τῶν συνθηκῶν καὶ τῶν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν διαγωνισθησομένων μέσων.

ρέτρια ἓνα σπέρτο καὶ τοῦθαλε φωτιά. Κρ - κρ - κρ - κρρρς... ἔκανε τὸ ἄμοιρο μέσα στὶς φλόγες. Κρτς - κρτς... Κι αὐτὸ τὸ τρίξιμο ἦταν τὸ τελευταῖο του κλάμμα...

Διασκευὴ Β.

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Ν. Χωρίου Ἀποκορώνου διανέμουν γραφικὴν ὕλην εἰς τοὺς ἀπόρους συμμαθητὰς των. Juniors of El. School N. Chorion, Crete, distributing writing material to their poor school mates.

ΔΡΑΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Οἱ Ε.Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Βαθυτόπου Κ. Νευροκοπίου φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ χωρίου των. Ἐφύτευσαν δένδρα εἰς τὸ προαύλιον τοῦ Σχολείου. Ἐπεσκέφθησαν τοὺς στρατιώτας καὶ διένειμασ εἰς αὐτοὺς διάφορα δῶρα. Βοηθοῦν τοὺς πτωχοὺς συμμαθητὰς των μὲ γραφικὴν ὕλην. ἔχουν μαθητικὸν κουρεῖο.

Οἱ Ε.Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Ἀγ. Ἀντωνίου Καστοριάς φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ σχολείου των, τοῦ χωρίου καὶ τὴν ἰδικήν των.

Οἱ Ε.Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Νηπιαγ. γείου Ν. Πετριτσίου Σιντικῆς φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου των καὶ τὴν ἰδικήν των. Ἐπεσκέφθησαν τὸ Πολιτικὸν Νοσοκομεῖον Σιδηροκάστρου, ἐψυχάζωσαν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς διένειμαν διάφορα δῶρα. Ἐβοήθησαν τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐράνου τοῦ Ε.Ε.Σ. καὶ τῶν σεισμοπλήκτων Βόλου. Ἀνέλαβον τὴν φροντίδα περιθάλψεως 2 πτωχῶν καὶ ἡλικιωμένων γυναικῶν.

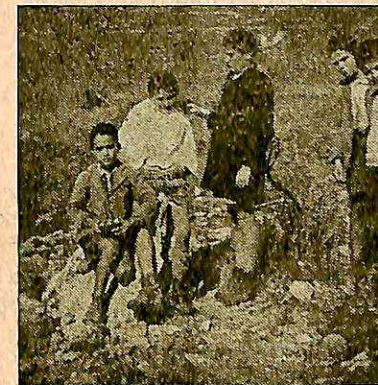
Οἱ Ε.Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Τροπαιοῦχου Φλωρίνης φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου των. Καλλιεργοῦν σχολ. κήπο, εἰς τὸν ὁποῖον ἐφύτευσαν 208 δενδρύλλια καὶ ἐδημιούργησαν φυτῶριον ἀμυγδαλῶν καὶ καρυδιῶν. Συντηροῦν ὄρνιθῶνα, περιστερῶνα καὶ κονικλοτροφεῖον. ἔχουν μαθητικὴ βιβλιοθήκη, κουρεῖο, σχολ. φαρμακεῖο καὶ παρέχουν πρώτας βοήθειας εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην. Ἀπελύμαναν τὰς δεξαμενὰς. Βοηθοῦν τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς ἀδυνάτους εἰς τὰ μαθήματα μαθητὰς. Ἀλληλογραφοῦν μὲ Ἐρυθροσταυρίτας ἑλλων σχολείων. Ἐβοήθησαν εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν παρεκκλησίου. Ἐκαθάρισαν τοὺς δρόμους ἀπὸ τὰ χιόνια.

Οἱ Ε.Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Κορφαλοῦς (Ἀναλήφως) Ἀαγκαστῶ ἀργάνωσαν θεατρικὴν παράστασιν, τὸ προῖόν τῆς ὁποίας διέθεσαν ὑπὲρ τοῦ ἔρανου τοῦ Ε.Ε.Σ.

Οἱ Ε.Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Βροντῆς Βοῖου φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου των τὴν ἰδικήν των καὶ τοῦ χωρίου των. Περιέφραξαν τὸν σχολ. ἀγρὸν ἐξ 6 στρεμμάτων. Ἐφύτευσαν

περὶ τὰ 30 δενδρύλλια πεύκων, 70 ἀμυγδαλῶν καὶ 40 ἑλλων δένδρων εἰς τὸν αὐλόγυρον τοῦ Σχολείου των. ἔχουν σχολ. φαρμακεῖο καὶ παρέχουν τὰς πρώτας βοήθειας εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην. Ἐβοήθησαν εἰς τὸν ἔρανον τῆς Φανέλλας τοῦ Στρατιώτου καὶ τοῦ ἀγάλματος τῆς Μάνας.

Οἱ Ε.Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Βεύης Ἀμυνταίου φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ σχολείου των καὶ τὴν ἰδικήν των. Ἰσοπέδωσαν τὸ προαύλιον τοῦ σχολείου. Ἐβοήθησαν εἰς τὴν στερέωσιν τοῦ Βυζαντινοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγ. Νικολάου. ἔχουν σχολ. βιβλιοθήκην καὶ σχολ. τα-

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Μουρίου - Χανίων κουρεύουν τοὺς συμμαθητὰς των.

Juniors of Elem School Monrion Crete cutting the hair of their schoolmates.

μεῖο. Μὲ χρήματα τοῦ ταμείου των ἀγόρασαν τρόφιμα διὰ πτωχὰς οἰκογενείας. Ἀπέστειλαν 250 τετράδια καὶ 70 μολύβια εἰς τοὺς σεισμοπλήκτους μαθητὰς τῶν Ἰονίων νήσων. Ὁργάνωσαν ἐκδρομὰς. Ἐφύτευσαν 200 δενδρύλλια Ἀλληλογραφοῦν μὲ Ἐρυθροσταυρίτας ἑλλων σχολείων.

Οἱ Ε.Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Δραγασιᾶς Βοῖου φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ σχολείου των τὴν ἑκκλησίαν καὶ τῶν κεντρικῶν δρόμων τοῦ χωρίου των. Καλλιεργοῦν σχολ. κήπο. ἔχουν σχολ. φαρμακεῖο. Ἐπισκέπτονται τοὺς ἀσθενεῖς

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Λοχριάς - Ρεθύμνης περιποιοῦνται τὰ δένδρα τοῦ χωρίου των.

Juniors of Elem. School Lochria Crete attending the trees of their village.

συμμαθητὰς των. Ἐβοήθησαν εἰς τὸν ἔρανον διὰ τοὺς σεισμοπλήκτους Ἰονίαν νήσων καὶ Θεσσαλίας καὶ διὰ τὴν Φανέλλαν τοῦ Στρατιώτου. Ἐβοήθησαν εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ διδασκηρίου των.

Οἱ Ε.Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Κάτω Βροντοῦς Κ. Νευροκοπίου διέθεσαν 180 δραχμ. ὑπὲρ τοῦ 3ου Δημ. Σχολείου Βόλου.

Οἱ Ε.Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου Τσοτυλίου Κοζάνης φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου των, τὴν ἰδικήν των καὶ τοῦ χωρίου. ἔχουν 2 σχολ. φαρμακεία. Καλλιεργοῦν σχολ. κήπο. Ἐδενδροφύτευσαν καὶ ἀνεβάσωσαν τὸν λόφον τοῦ Γυμνασίου. Καλλιεργοῦν ἐνθὴ σὲ γλάστρες. Μὲ τὰ χρήματα ἀπὸ τὰ κάλαντα ἐβοήθησαν διαφόρους ἀσθενεῖς. Ἐπεσκέφθησαν τὸ πλησιέστερον Στρατιωτικὸν Τμήμα καὶ διένειμαν εἰς τοὺς στρατιώτας διάφορα δῶρα. Προσέφεραν τὰς πρώτας βοήθειας εἰς τοὺς τραυματισθέντας κατὰ τὴν ἐκράγισαν πυρκαϊάν εἰς κατὰστημα τῆς κωμοπόλεως.

(Συνεχίζεται)

(Ἀπὸ ἑλλειψι χώρου πολλὰ μαθητικὴ συνεργασία καὶ δράσις ὁμάδων Ε.Ε.Σ.Ν. παρέμεινε διὰ τὸ προσεχές).

ΤΟ ΕΛΑΤΑΚΙ

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 9)

Ἐδῶ τί ἀέρας μπορεῖ νὰ μπῇ ἀπ' τὸ παράθυρο... Ἀμ ὁ ἥλιος, ποῦ μ' ἀγκάλιαζε καὶ μοῦδινε ζωὴ!... Ἀμ τὸ χιονάκι τ' ὠμορφο, ποῦ μ' ἔκανε νὰ γελῶ ὀλόκληρες μέρες καὶ νύχτες μὲ τοὺς χορούς του; Ἐδῶ μοῦ σκόρπισαν ἀπάνω μου μερικὰ μπαμπάκια, γιὰ νὰ μοῦ παραστήσουν τὸ χιόνι. Ἀλλὰ ξεγελιέμαι ἐγώ;

Καὶ τὸ καῦμένο τὸ ἐλατάκι μας ἀπὸ μέραι σὲ μέραι ἔχανε τὴ φρεσκάδα του. Ὁ, καὶ τί δὲ θάδινε, γιὰ νὰ τὸ πάρουν καὶ νὰ τὸ φυτέψουν πάλι στὴν ἀγαπημένη του βουνοπλαγιά...

Αὐτὸ ὅμως δὲν ἔγινε. Κ' ἔτσι τὸ ἐλατάκι ἔμεινε στὴ σάλα καμμιὰ - δυὸ μέρες ἀκόμη, καὶ μόλις πέρασε κ' ἡ πρωτοχρονιά τοῦ ἔγγαλαν τὰ στολίδια καὶ τὸ κατέβασαν στὸ πλυσταριό.

Πόσα δάκρυα ἔχυσε τότε τὸ καῦμένο... Ὡσπου μιὰ μέρα ποῦ ἤθελαν νὰ βάλουν πλύση, ἔναψε ἡ ὄψη-

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ

ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΩΝ

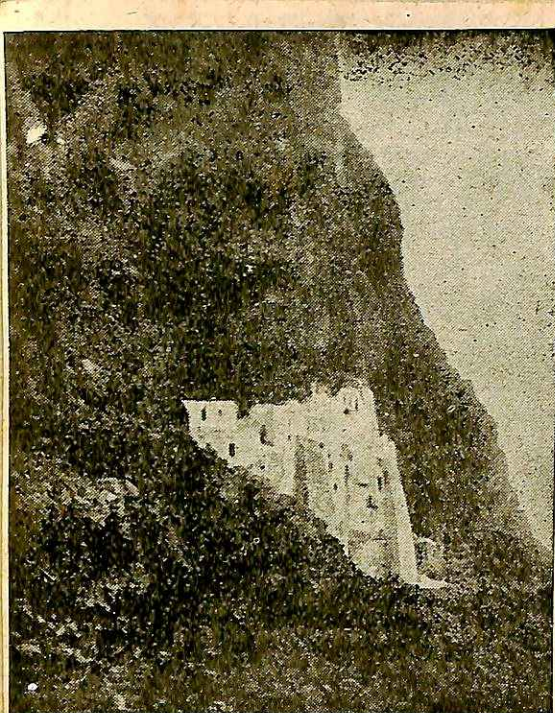
Καναδοὶ Ἐρυθροσταυρίται ἐτοιμάζουν ἀντικείμενα διὰ τὴν λαχειοφόρον ἀγοράν, ποῦ διωργάνωσαν ὑπὲρ τῶν ἀπὸρων. Canadian Juniors sewing to sell at their school bazaar.

Ἀμερικανοὶ Ἐρυθροσταυρίται μὲ παιγνίδια ποῦ ἐτοίμασαν διὰ τὰ πτωχὰ παιδάκια τῆς περιφερείας των.

American Juniors with toys made in Schools for children in the community.

Η ΜΟΝΗ ΧΟΖΟΒΙΩΤΙΣΣΗΣ ΑΜΟΡΓΟΥ

Μαγεμένος ο επισκέπτης παρατηρεί με άπορίαν και μεγάλον θαυμασμόν επί της μεσημβρινής πλευράς του όρους Προφήτου 'Ηλίου, ήτις είναι πολύ απότομος και κάθετος σχεδόν, ακριβώς εις τὸ μέσον τοῦ κοιλώματος και εις ὕψος 300 περίπου μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης τὴν Μονὴν τῆς Χοζοβιώτισσης νὰ φαντάζη σὰν λευκὸ περιστέρι. Στὴν ἀποτομώτατη καὶ ὀρθία πλευρὰ τοῦ ὄρους καὶ ἐπάνω στοὺς μελανωτοὺς αὐτοὺς βράχους τὸ λευκὸ αὐτὸ περιστέρι καταδιωγμένο ἀπὸ τὰ μανιασμένα στοιχεῖα τῆς φύσεως ἦλθε νὰ κτίσῃ ἐδῶ τὴν φωλιά τοῦ.

Ἡ ἐν λόγῳ Μονὴ ἀπέχει ἀπὸ τὴν καμώπολιν τῆς Ἀμοργοῦ περίπου μιστὴ ὥρα. Τὴν ἀγρία ὄψιν τῆς τοποθεσίας τῆς Μονῆς συμπληρώνει καὶ ἡ συνηθέστατα τρικυμισμένη θάλασσα, ὅπου ἀπλώνεται ἀπὸ κάτω, ἡ ὁποία πολλάκις ἠνάγκασε τοὺς ναυτικούς νὰ ἐπικαλεσθοῦν τὴ βοήθειά της, ἀρκετὰ δὲ εἶναι τὰ ἀφιερῶματα καὶ ἐπεροθήσκων ἀκόμη. Ὁ λευκὸς χρωματισμὸς τοῦ οἰκοδομήματος ἐν μέσῳ τοῦ σωροῦ τῶν βράχων προξενεῖ θαυμασίαν ἐντύπωσιν. Οἱ τοῖχοι τῆς Μονῆς ὑψώνονται πελώριοι

πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν μέρος, ἐνῶ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τὰ πλευρά της στηρίζονται εἰς τὸν καθέτως ὑψούμενον βράχον.

Ἡ λαϊκὴ μούσα τὴν τοποθεσίαν αὐτὴν τὴν ἔχει ὀνομάσει δαιμονότοπον. Δὲν γνωρίζομεν ἐὰν πράγματι ἦτο δαιμονότοπος, ἢ λόγω τῆς ἀγριότητος τῆς περιφερείας ἔλαθεν τὴν ὀνομασίαν αὐτὴν. Ἱστορία γραπτὴ τῆς Μονῆς δὲν ὑπάρχει, ὡς ἔχουσιν ἄλλαι μοναί. Περὶ αὐτῆς ἐπικρατοῦν πολλαὶ παραδόσεις. Ἀλλ' ἡ κοινὴ γνώμη συμπίπτει μὲ τοῦ Α. Μηλιαράκη, ὁ ὁποῖος ἀναφέρει, ὅτι κατὰ τὰς παραδόσεις ταύτας γυνῆ τις ἀπὸ τοῦ Χοζόβου ἐπὶ εἰκονομάχων ἄφησεν εἰς λέμβον μίαν εἰκόνα τῆς Παναγίας εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ἡ Θεία Πρόνοια ὅμως δὲν ἄφησε τὴν εἰκόνα νὰ χαθῇ. Παρασυρμένη ὑπὸ τῶν κυμάτων ἡ λέμβος εὐρέθη εἰς τὸν ὄρμον τῆς Ἀγίας Ἀννης, ὑπὸ μοναχῶν, οἱ ὁποῖοι παρέλαβον τὴν ἐντὸς αὐτῆς εὐρισκομένην εἰκόνα. Οὗτοι ἐθεώρησαν τοῦτο ὡς ση-

ξιον Κομνηνὸν τὸν Α' μετὰ τοῦ Ἀγίου Γερασίου, οἵτινες ἦλθον ἀμφότεροι εἰς Ἀμοργόν. Τότε ἐκτίσθη εἰς τὸ μέρος ὅπου εὐρέθη ἡ λέμβος, ἡ Μονὴ τῷ 1088—1118.

Δύο εἶναι αἱ γνώμαι, αἱ ὁποῖαι κυρίως ὑπάρχουν περὶ τῆς οἰκοδομήσεως τῆς Μονῆς. Ἡ τοῦ Α. Μηλιαράκη, τὴν ὁποῖαν ἀνεφέραμεν καὶ ἡ τοῦ Κ. Βογιατζίδου, ὁ ὁποῖος ἐν τῇ πραγματείᾳ τοῦ ἡ «Ἀμοργὸς» παραδέχεται τὸν Ἀλέξιον Κομνηνὸν ὡς ἀνακαινιστὴν τῆς Μονῆς καὶ ὅχι ὡς κτίτορα. Λέγει δηλαδὴ ὅτι τὸ ἀνεγείρω καὶ ἀνακαινίζω εἶχον καταστήσει ταυτόσημα, εἰς τὸν ὅσον νὰ δύναται καὶ ἐν προκειμένῳ νὰ ἀποδοθῇ καὶ αἱ δύο ἔννοιαι, καὶ ὅτι ἡ Μονὴ ἐκτίσθη εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 9ου αἰῶνος ἐκ μοναχῶν ἐλθόντων ἐκ τῆς Μονῆς Χοζιβῶν, οἵτινες φεύγοντες τὴν ὀργὴν τῶν Ἀράβων, ἦλθον εἰς Ἀμοργὸν καὶ ἔκτισαν Νέαν Μονήν.

Ἡ ἱστορία ὅμως τῆς Μονῆς, δὲν τελειώνει ἐδῶ. Πολλὰ θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναφέρῃ κανεὶς, τὰ ὁποῖα ἴσως νὰ ἐκούραζον τὸν ἀναγνώστην. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον κινεῖ τὸν θαυμασμόν εἶναι ἡ θεὰ τὴν ὁποῖαν παρέχει εἰς τὸν θεατὴν. Ὁ θεατὴς μένει ἐκστατικὸς πρὸ τοῦ μοναδικοῦ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα τοῦτου οἰκοδομήματος τοῦ Κομνηνοῦ. Ἡ ἐκ ξένης γῆς καταγωγή τῆς εἰκόνας ἡ ὑπ' αὐτῆς ταύτης τῆς Θεοτόκου ἐκλογὴ τῆς θέσεως τῆς Μονῆς, τὸ ἐνδιαφέρον τῶν αὐτοκρατορῶν πατριαρχῶν ὑπὲρ αὐτῆς, ὡς μαρτυροῦν τὰ χρυσόβουλλα καὶ σιγίλια, τὸ ἀποκρημνότερον, τέλος, τῆς τοποθεσίας ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ τρικυμῶδες

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Κατάμαυρος ψηλὰ ὁ οὐρανὸς καὶ σὲ ἄσπρα ἡ γῆντυμένη χαρμόσυνα τὰ σήμαντρα χτυποῦν γλυκὰ ἀπαλὰ. Χαρά! γεννήθηκε ὁ Χριστός. Ἡ Παναγιὰ σκυμμένη, πάνω στὸ προσωπάκι τοῦ μὲ χάρη τοῦ γελᾷ.

Καὶ τρέμει ἀπάνω στ' ἄχυρα τὰ ὑγρά καὶ παγωμένα τὸ θεῖο βρέφος, ὁ Ἰησοῦς, τ' ἀγαπητὸ παιδάκι! καὶ γιὰ νὰ τὸ ζεστάνουνε στὴ φάτιν τὰ καημένα ἀπάνω τοῦ ἀνασαιίνουε βῶδι καὶ γαϊδουράκι.

Χιονάτα κρόσια στὴ σκεπὴ στῆς νύχτας τὴ μαγεία μὰ νά, στὴ στέγη ὁ οὐρανὸς ξάφνου στὰ δυὸ μοιράζει καὶ τῶν ἀγγέλων ὁ χορὸς κατέλευκε ὀπτασία πρὸς τοὺς δοσκῶδες ἀρμονικὰ Χριστοῦγεννα φωνάζει.

Ε. Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

μεῖον ὑποδηλοῦν τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Θεοτόκου, ἡ ὁποία ὑπεδείκνυνε τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ οἰκοδομηθῇ Μονὴ. Τοῦτο δὲ καὶ ἔπραξαν, ἀφοῦ προηγουμένως ἀνήγγειλαν τὰ τῆς εὐρέσεως τῆς εἰκόνας εἰς τὸν ἐν Πάτμῳ εὐρισκόμενον τότε αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου, Ἀλέ-

καὶ πλήρες κινδύνων τῆς κάτωθεν ἐκτεινομένης θαλάσσης πέλαιος, ὅλα αὐτὰ δὲν θὰ παύσουν νὰ ἐλκύουν τὸ ἐνδιαφέρον ὅλων τῶν ἐραστῶν τῆς ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας, περισσότερο δὲ τοῦ τουρισμοῦ. Ἡ Μονὴ μας ὡς μέγας μαγνήτης προσελκύει κατ' ἔτος πλείστους εὐσεβεῖς προσκυνητάς, οἵτινες ἔρχονται ἵνα θαυμά-

σουν τὸ ἱερὸν τῶν ὀρθοδόξων προσκύνημα καὶ τουριστικὸν τῆς Ἀμοργοῦ μεγαλεῖον. Ἡ Μονὴ μας θὰ ἐξακολουθῇ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι νὰ θεωρῇται ἀξιολογώτατον, περισπούδαστον καὶ τὰ μάλᾳ ἀξιοθέατον Βυζαντινὸν μνημεῖον.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΟΣ
Μαθητὴς Γυμνασιακοῦ Παραρτήματος Ἀμοργοῦ

- 1) Ο — Σ
- 2) Ο — — Σ
- 3) Ο . . . — Σ
- 4) Ο — . . — Σ
- 5) Ο . . — . . — Σ
- 6) Ο . . . — . . . — Σ
- 7) Ο . . . — . . . — Σ

- 1) Ἀντων. δοτ. πληθ.
- 2) Ἀόριστ. ἀντων.
- 3) Λαὸς
- 4) Εὐνοϊκὸς ἄνεμος
- 5) Ποιητὴς τῶν Ρωμαίων
- 6) Κάτοικος ἐρωπαϊκῆς χώρας
- 7) Εἰς τῶν 12 μηνῶν

ΘΕΟΔ. Α. ΠΚΟΥΡΝΕΛΟΣ
Γυμν. Ἀρρένων Ἀγρινίου

ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟΝ

1	A					
2		A				
3			A			
4				A		
5					A	
6						A
7						A
8						A
9					A	
10				A		
11			A			
12		A				
13	A					

- 1) Πόλις τῆς Θεσσαλίας
- 2) Ἐκεῖ ἔχασε ὁ Ναπολέων
- 3) Μυθικὸς ἥρωας
- 4) Εὐρωπαϊκὸν κράτος
- 5) Μᾶς δίδει γάλα
- 6) Εὐρωπαϊκὸν κράτος (γενικὴ)
- 7) Πόλις τῆς Θεσσαλίας
- 8) Ποδοσφαιρικὴ ὁμάς τῶν Ἀθηνῶν
- 9) Ὑπάρχουν ἄφθονα στὰ βουνὰ
- 10) Ἡ δόξα τῆς Ἑλλάδος
- 11) Στάσεις ὀχημάτων
- 12) Στρατιωτικὰ σώματα
- 13) Ἡπειρος.

ΙΩΑΝ. ΧΡ. ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ
Ἀλμυρὸς Μαγνησίας

ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Ὅταν σ' ἕνα γράμμα προσθέσης

ἕνα μὴ πρωτεύουσα θὰ ἴδης εὐρωπαϊκὴ.

ΦΩΤΙΟΣ Β. ΓΟΥΛΙΑΜΗΣ
Β' Γυμν. Ἀρρένων Πατρῶν

ΣΚΑΛΑ

- 1) Κ — Σ
- 2) Κ — — Σ
- 3) Κ — — — Σ
- 4) Κ — — — — Σ
- 5) Κ — — — — — Σ
- 6) Κ — — — — — Σ
- 7) Κ — — — — — Σ
- 8) Κ — — — — — Σ

- 1) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου
- 2) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου
- 3) Βασιλεὺς τῆς Περσίας
- 4) Πόλις τῆς Κρήτης ποὺ ἤκμασε κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους
- 5) Κράτος Ἀμερικῆς.
- 6) Ἐξερευνητὴς
- 7) Κόλπος Μ. Ἀσίας
- 8) Πόλις εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΚΡΟΥΪΔΗΣ
Γυμνάσιον Πωγωνιανῆς

ΣΚΑΛΑ

- 1) Α — — — —
- 2) Α — — — —
- 3) Α — — — —
- 4) Α — — — —
- 1) Λαὸς ἀρχαίου Γερμανικοῦ ἔθνους
- 2) Πόλις τῆς Ἰουδαίας
- 3) Ἐπαρχία τῆς Πελοποννήσου
- 4) Ἔτσι λένε τὸ χνουδὶ τοῦ λαπαρίσματος

ΑΝΑΣΤ. ΓΕΡΟΓΙΑΝΝΗΣ
Γυμνάσιον Ἀστακοῦ

ΓΙΑΤΙ;

Δύο ἐργάτες δουλεύουν ἐπάνω σὲ μιὰ σκαλωσιά. Ἐξάφνου σπάζει ἡ σκαλωσιά καὶ πέφτουν οἱ ἐργάτες κάτω. Ὁ μὲν ἕνας ἔπεσε ἐπάνω σὲ λάσπες, ὁ δὲ ἄλλος ἐπάνω σὲ καθαρὸ μέρος. Ὁ πρῶτος ποὺ ἔπεσε στὴς λάσπες δὲν σκουπίζεται. Ὁ δὲ ἄλλος ποὺ ἔπεσε σὲ καθαρὸ μέρος σκουπίζεται. Γιατί γίνεται αὐτό;

ΕΥΑΓΓ. ΓΑΤΣΟΥΛΗΣ
Α' Γυμν. Ἀρρ. Θεσσαλονίκης

ΑΙΝΙΓΜΑ

Εἶμαι πόλις τῆς Ἑλλάδος
μὰ ἐν τῷ ἐαί τὸ κῆνος ο
καὶ μὲ ἀλλαξοτονίσης
φρούτο πολὺ γνωστὸ σου

- 1) Α . . Σ
- 2) Α . . . Σ

θὰ γνωρίσης στὴ στιγμή.

ΚΟΣΜΑΣ ΓΚΙΚΙΖΑΣ
Γυμνάσιον Βάλης

ΑΙΝΙΓΜΑ

Εἶμαι ἱατρὸς ὕδατος
εἰς τὴν ὄψιν ἐπαχθῆς
ὅταν εἶμαι διψασμένος
ἱατρῶν ἀσθενεῖς.

ΔΗΜ. Ν. ΓΛΥΝΟΣ
Β' Γυμν. Ἀρρ. Ἀθηνῶν

Ἐὰν βρῇτε τὴν σωστὴν ὀνομασίαν τῶν ἀνωθεν εἰκόνων καὶ τοποθετήσετε κατὰ σειρὰν τὸ ἀρχικὸν γράμμα τῆς ὀνομασίας τῆς κάθε εἰκόνας θὰ βρῇτε ἕνα Μεγάλον θαύμα.

Α. ΚΟΤΡΩΝΗΣ
Γυμν. Ὑδρας

ΣΚΑΛΑ

- 1) Σ — Σ
- 2) Σ — — Σ
- 3) Σ — — — Σ
- 4) Σ — — — — Σ
- 5) Σ — — — — — Σ
- 6) Σ — — — — — Σ
- 7) Σ — — — — — Σ
- 1) Ζῶν
- 2) Προσωπικὴ ἀντανυμία (πληθ.)
- 3) Συνεργάτης τοῦ Ἀποστόλου Παύλου
- 4) Πολλὰς μέλισσες σχηματίζουν ἕνα τοιοῦτον
- 5) Ὄρος τῆς Γιουγκοσλαβίας
- 6) Σπουδαῖος φιλόσοφος
- 7) Ἀσθένεια τοῦ σίτου

ΓΕΩΡΓ. ΓΑΛΑΖΙΟΣ
Γυμνάσιον Ἀρτης

ΣΚΑΛΑ

- 3) Λ Σ
 4) Λ Σ
 5) Λ Σ
 6) Λ Σ
 7) Λ Σ
- 1) 'Αρχαιότατη πόλις της Λακωνίας
 2) 'Αρχαιότατος ἥρωας της 'Αττικής
 3) 'Εθνικός αγωνιστής ἐκ Ψαρών
 4) 'Ελλην ὑποναύαρχος
 5) 'Αγωνιστής της 'Ελληνικής 'Επαναστάσεως.
 6) Μικρασιατική πόλις τοῦ 'Ελληνισπόντου
 7) 'Ελλην δημοσιογράφος καὶ ἐκδότης ἐφημερίδων
- ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΑΛΑΥΤΗΣ
 Γυμν. Νέας Σμύρνης

ΣΠΑΖΟΚΕΦΑΛΙΕΣ

Μπορείτε με τὰς παρακάτω συλλαβὰς νὰ σχηματίσετε ἓνα ἀπόφθεγμα.

ΔΕΝ — ΑΝ — ΑΓ — ΜΗ

Μπορείτε με τὶς παρακάτω συλλαβὰς νὰ σχηματίσετε τὸ ὄνομα ἑνὸς ἀρχαίου σοφοῦ;

ΛΗ — ΜΙ — ΣΙ — ΛΗΣ — ΟΣ
 — ΘΑ — Ο

Χρ. Β. Γούλας
 Γυμνάσιον 'Αγνάντων

- 1) Σ
 2) Σ —
 3) Σ —
 4) Σ —
 5) Σ —
 6) Σ —
 7) Σ —

- 1) Σύμφωνον
 2) Ζῶον
 3) Πόλις της Κεφαλληνίας
 4) 'Αρχαῖος Νομοθέτης
 5) Πόλις Β. 'Αμερικής
 6) 'Ηγεμὼν τῶν Βουλγάρων
 7) Πρωτεύουσα κράτους Ν. 'Αμερικής

Δ. ΓΚΙΩΝΗΣ
 Γυμνάσιον Αἰγίνης

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

— Καλυψώ, Μίμη, Λέλα ἐλάτε νὰ σὰς δώσω με μαρμελάδα.

Τί μαμά;
 τὸ εἶπα.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΓΙΑΝΝΑΚΗ
 Διμ. Σχολ. 'Αγ. Περὶνης Κερκ.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποῖος ἦτο ὁ Πρωτόκλητος μαθητής τοῦ Κυρίου;
 2. Ποῖος εἶναι ὁ πατήρ της ἀτομικῆς ἐνεργείας;
 3. Πότε ἀπέθανεν ὁ Παῖλος Μελάς;
 4. Τί εἶναι ὁ Οὐραλῆτης;
 5. Τί εἶναι ἡ Σουβάλα;
 6. Πότε ἐγένεν ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη;

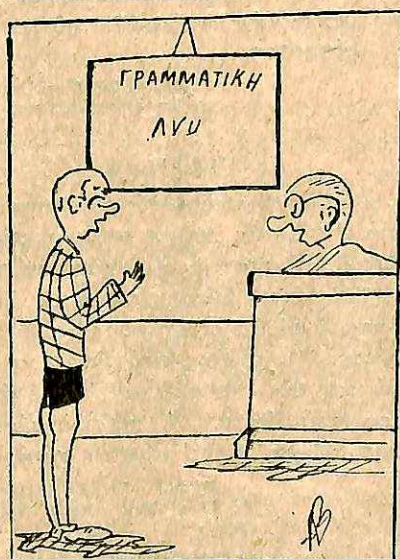
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
 Στ' τάξ Γυμν. Τεγέας

ΣΚΑΛΑ

- 1) Α —
 2) Α —
 3) Α —
 4) Α —
 5) Α —
 6) Α —
 7) Α —

- 1) Δίφθογγος
 2) 'Αναφορική ἀντωνυμία (πληθ.)
 3) Βασιλεὺς της Σπάρτης
 4) Ποταμὸς της 'Ιταλίας
 5) 'Αρχηγὸς της 'Αχαϊκῆς συμπολιτείας
 6) 'Απ' αὐτὸν λέγεται ὅτι κατάγονται οἱ Ρωμαῖοι
 7) 'Εκεῖ ἀπέθανεν ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητής.

ΠΕΤΡΟΣ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ
 Ε' Γυμν. 'Αρρ. Πειραιῶς

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Κλίνει μου τὸ ρῆμα τάσσω;

ΤΑΣΣΟΣ: Πιό ρῆμα Κύριε;
 Ι. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
 Β' Γυμν. 'Αρρ. 'Αθηνῶν

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Χριστούγεννα. Ντὶν ντὰν κτυπᾷ ἡ (καμπάνα, ἀπὸ τὸ πιὸ ψηλὸ καμπαναριό. Μᾶς ἔχει ἐτοιμάσει ἐμᾶς ἡ μάνα κι εἶν' ἔτοιμο τώρα ὅλο τὸ χωριό. Βράδυ. Καὶ πέφτει ἀπαλὰ τὸ χιόνι καὶ παίζουν οἱ υψάδες μεταξύ τους, στολίζουν κάθε δένδρο κάθε κλῶνι κι ἔχουν κι αὐτὲς χαρὰ δική τους. Πάνω στὸν οὐρανὸ λάμπει ἐν' ἀ-

(στέρι. Πιὸ δυνατὸ ἀπὸ ὅλα τ' ἄστρα ἔχει (τὸ φῶς. Μὴν εἶν' ἐκεῖνο; 'Αλήθεια ποῖος νὰ (ξέρη ἂν εἶν' τῶν τριῶν Μάγων ὁ ὁδηγός.
 ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Κ. ΚΑΡΑΜΑΝΤΖΟΣ
 Μαθ. Ε' Γυμν. 'Αρρ. 'Αθηνῶν

Παπποῦ ὁ γάλος μας θὰ μπορέση νὰ μοῦ ἐρμηνεύσῃ τὰ Γαλλικά;

ΙΩΑΝ. Κ. ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ
 Α' Γυμν. 'Αρρ. Τριπόλεως

ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟΝ

- 1) Α —
 2) — Α —
 3) — Α —
 4) — Α —
 5) — Α —
 6) — Α —
 7) Α —

- 1) Τὸ γεφύρι της...
 2) Εὐχάριστο συναίσθημα
 3) 'Αποτελεῖται ἀπὸ πολλοὺς
 4) Μήτηρ της Θεοτόκου
 5) 'Ενας ἀπὸ τοὺς ἑπτὰ σοφοὺς
 6) Κατοικίδιον ζῶον
 7) Τέλος της προσευχῆς

ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟΝ

Α — α — α — ε α — η —
 ου — ς.

Τὸ εἶπεν ὁ Χριστὸς.
 ΘΩΜΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
 Γυμν. Παράρτημα Παιανίας

ΤΑ ΚΑΛΑΝΤΑ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ

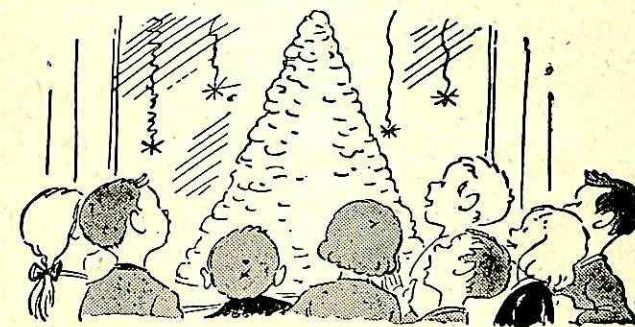
'Υπὸ ΑΝ. ΒΩ

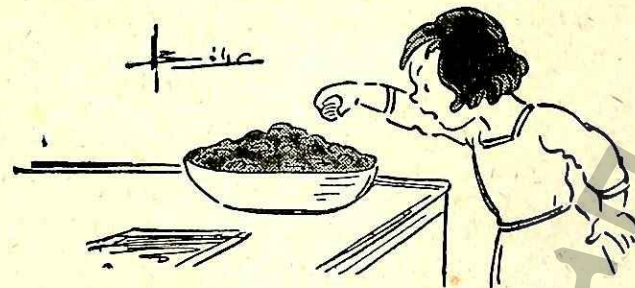
Καλὴν ἐσπέραν, φίλοι μου. "Αν εἶναι ὀρισμὸς σας τὰ φετεινὰ τὰ κάλαντα θὰ πῶ στ' ἀρχοντικό σας, κι ἂν θέτε τραγουδήσετε τα καὶ σεῖς μαζί μου τώρα χτυπώντας τὸ ταμποῦρλο σας μ' ὅση μπορεῖτε φόρα.

Χριστὸς γεννᾶται σήμερον ἐν Βηθλεὲμ τῇ πόλει!

'Αγάλλονται οἱ οὐρανοί,
 κ' ἔχουν πανήγυρι τρανὴ
 ἀπὸ ἡμέρες κάμποσες οἱ πιτσιρίκοι ὅλοι,
 γιατί τὸ Χριστουλάκι μας πολὺ τὸν ἀγαπᾶνε,
 ὅλλὰ συγχρόνως καὶ γιατί
 ξέρουν πὼς τούτῃ τῇ γιορτῇ
 γλυκὰ πολλὰ θὰ φάνει!

Παντοῦ τραγούδια, μουσική!
 Κ' οἱ κουραμπιέδες οἱ λεukoὶ
 μέσ' σπῇ διτρίνα ὑψώνονται ὥσάν οὐρανοξύστης,
 κι ὀλόγυρά τους τὰ παιδιὰ
 ψάλλουν μ' ὀλόχαρη καρδιά...
 ...τὸ δόξα ἐν ὑψίστοις!

Νὰ κ' ἡ Λουλοῦ, ποὺ ἀπὸ προχθὲς δὲ συλλογιέται (ἄλλο, παρὰ πὼς τὰ Χριστούγεννα ψητὸ θὰ φάῃ γάλο!

Καὶ σήμερα, ἀπὸ τὴν αὐγὴ
 εὐθὺς σηκώνεται γοργῇ
 κ' ἡ λιχουδιὰ τὴν ὁδηγεῖ
 πρὸς τὴν κουζίνα τώρα,
 κι ὅλο στὸ τζάκι ἀκουμπᾷ
 κι ἀπὸ τὴ γέμισι τσιμπᾷ,
 χωρὶς νὰ λείψῃ ὥρα!

Μικροί, μικρὲς χοροπηδοῦν. 'Αλλ' ὅμως καὶ θυμούνται, πὼς τέτια σήμερα γιορτὴ δὲν πρέπει μοναχὰ τὶς ἰδικές τους ὁμορφες χαρὲς νὰ συλλογιούνται, μὰ καὶ τὰ δύστυχα φτωχὰ ποὺ τὴ χαρὰ στεροῦνται. Κι ὅ,τι μποροῦν τοὺς δίνουν. Φαί, λεφτά, ρουχάκια. "Ὡ, πόση τώρα νοιώθουνε χαρὰ τὰ φτωχαδάκια! Μὰ κ' οἱ μικροὶ ποὺ δώσανε χαίρουν γι' αὐτὸ κ' ἐκεῖνοι, κι ἀπ' τὴ σπηλιά ὁ Χριστοῦλης μας χίλιες εὐχὲς τοὺς (δίνει!

ΕΙΡΗΝΗ ΠΑΣΙ

Στίχοι
ΛΑΚΗ ΠΑΡΑΔΗΜΑ.

Μουσική
ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ.

Μέτρια.

Φά-τνη άν-δρώ-που ή ψυ-χή χα-ρού-με-
 Τώ-ρα τὸ μῆ-σος, τὴν ὁρ-γὴ, ἀ-γά-πη
 νη ἄς γί-νη κι' ὅ-πως ἔ-κεῖ ἄς γεν-νη-
 ἄς σκε-πά-ση κι' ἄς ἀ-να-τεί-λη νέ-α αὐ-
 -θῆ ἀ-πό-ψεή κα-λω-σύ-νη. Ἄς σβύ-ση τοῦ-τη
 -γὴ στὴ γῆ Ἐί-ρή-νη πᾶ-σι. Ἄστρο ἢ πί-στις
 τὴ βρα-δυὰ κά-δε μας πε-ρη-φά-νεια, φτε-ρά δὰ
 φω-τει-νὸ τί κι' ἂν περ-νοῦν τὰ χρό-νια, στὸ σταυ-λό-ε-
 κά-νη κί' ἡ καρ-διά νὰ φτά-ση στὰ οὐ-ρά-νια.
 ΡΙΧ. ΦΡΕΤΣΑΣ. κεῖ τὸν τα-πει-νὸ μᾶς ὁ-δη-γεῖ αἰ-ώ-νια.

1η Στροφή

Φάτνη ἀνθρώπου ἢ ψυχὴ
 χαρούμενη ἄς γίνη
 κι ὅπως ἐκεῖ ἄς γεννηθῇ
 ἀπόψε ἢ καλωσύνη.

2α Στροφή

Ἄς σβύσῃ τούτῃ τὴ βραδυὰ
 κάθε μᾶς περηφάνειαι
 φτερὰ θὰ κόνῃ κι ἡ καρδιά
 νὰ φτάσῃ στὰ οὐράνια.

3η Στροφή

Τώρα τὸ μῖσος, τὴν ὀργὴ
 ἀγάπη ἄς σκεπᾶσῃ
 κι ἄς ἀνατείλῃ νέα αὐγή
 στὴ γῆ «Εἰρήνη πᾶσι».

4η Στροφή

Ἄστρο ἢ πίστις φωτεινὸ
 τί κι ἂν περνοῦν τὰ χρόνια
 στὸ σταυλό ἐκεῖ τὸν ταπεινὸ
 μᾶς ὁδηγεῖ αἰώνια.